

Treball de Fi de Grau

Títol

Progrés de la consciència feminista als mitjans: una comparativa entre l'agenda de les revistes feministes de la Segona República Espanyola i l'agenda dels mitjans feministes actuals.

Autoria

Clàudia Giménez Sanz

Professorat tutor

Pedro Molina Rodríguez

Grau

Comunicació Audiovisual	☐
Periodisme	☒
Publicitat i Relacions Públiques	☐

Tipus de TFG

Projecte	☐
Recerca	☒

Data

1 de juny de 2022

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	Progrés de la consciència feminista als mitjans: una comparativa entre l'agenda de les revistes feministes de la Segona República Espanyola i l'agenda dels mitjans feministes actuals.		
Castellà:	Progreso de la consciencia feminista en los medios: una comparativa entre la agenda de las revistas feministas de la Segunda República Española y la agenda de los medios feministas actuales.		
Anglès:	Progress of feminist awareness in the media: a comparison between the agenda of feminist magazines of the Second Spanish Republic and the current feminist media agenda.		
Autoria:	Clàudia Giménez Sanz		
Professorat tutor:	Pedro Molina Rodríguez		
Curs:	2021/22	Grau:	Comunicació Audiovisual
			Periodisme
			Publicitat i Relacions Públiques

Paraules clau (mínim 3)

Català:	Feminisme, Segona República Espanyola, premsa feminista
Castellà:	Feminismo, Segunda República Española, prensa feminista
Anglès:	Feminism, Second Spanish Republic, feminist press

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:	Aquest treball consta d'un estudi de les temàtiques feministes que es tractaven a les revistes feministes de l'època de la Segona República Espanyola. Aquestes comparades amb l'agenda feminista actual que comprenen els mitjans feministes d'avui en dia.
Castellà:	Este trabajo consta de un estudio de las temáticas feministas que se trataban en las revistas feministas de la época de la Segunda República Española. Estas comparadas con la agenda feminista actual que comprenden los medios feministas de hoy en día.
Anglès:	This work consists of a study of feminist issues that were addressed in feminist magazines of the time of the Second Spanish Republic. These are compared to the current feminist agenda that today's feminist media understand.

Índex

1. Introducció	2
2. Marc teòric.....	4
2.1. L'agenda feminista en l'actualitat.....	4
2.2. L'estudi de la premsa femenina i feminista amb perspectiva històrica.....	6
2.3. Una mirada històrica a la situació social i política en perspectiva feminista.....	10
2.4. Publicacions aparegudes durant la Segona República i antecedents.....	17
3. Hipòtesi.....	27
4. Mostra.....	28
5. Metodologia.....	30
6. Anàlisi de resultats.....	34
6.1. Anàlisi de les revistes individuals.....	34
6.2. Comparativa entre èpoques.....	49
7. Conclusions.....	57
8. Bibliografia.....	60

Annexes

1.Introducció

El feminisme actual té nombrosos debats oberts i es troba en constant canvi i evolució. Per entendre la situació del feminisme actual és molt important fer una vista cap al passat i preguntar-se com ha sigut aquest procés. Per comprendre com progressar sempre és considerable revisar els plantejaments de les generacions anteriors. Per aquest motiu, per conèixer el progrés real de la lluita feminista, aquest treball pretén comparar l'agenda feminista de l'època de la Segona República Espanyola, gairebé cent anys enrere, amb l'actual i veure l'evolució que ha fet i si realment el canvi ha sigut vertaderament significatiu.

Per extreure aquestes temàtiques s'utilitza un dels instruments de memòria històrica més valuós: la premsa. A través de revistes feministes de l'època comparades amb publicacions feministes actuals es poden extreure aproximacions de com ha sigut aquest procés evolutiu.

En els manuals d'història, el valor de la història de la comunicació molts cops ha sigut menystinguda. Tot i això, la premsa és una font històrica molt valuosa i ens permet conèixer de primera mà com es vivien els esdeveniments més transcendents del moment.

L'objectiu general d'aquest treball és conèixer l'evolució de l'agenda feminista i, per tant, del moviment feminista a través dels mitjans. S'entén, doncs, que els objectius específics són identificar les temàtiques tractades durant un període determinat de cada revista escollida i fer una comparativa dels blocs temàtics entre les revistes actuals i les revistes de la Segona República.

És una evidència que l'objectiu general és ambiciós, ja que per obtenir un resultat el màxim representatiu de la realitat, seria necessari una investigació molt més àmplia, amb una mostra més gran i completa. Per tant, aquest treball fa una aproximació o, més ben dit, un primer pas a l'estudi del progrés de les temàtiques feministes als mitjans a través de la història.

Per assolir els objectius s'utilitza una metodologia basada en la recerca i l'anàlisi de contingut dels diferents articles de les revistes escollides. La mostra del present estudi consisteix en quatre capçaleres feministes: Pikara Magazine, Mujeres en Red, Cultura Integral y Femenina y Mujeres Libres. Les dues primeres corresponen a l'època actual i les dues restants als anys corresponents a la Segona República.

Gràcies a la revisió bibliogràfica d'alguns articles, llibres i estudis s'ha pogut constatar la importància de la premsa feminista al llarg dels anys, a més dels avenços en favor dels drets de les dones en l'àmbit social i polític de l'època de la Segona República, amb dones activistes com Clara Campoamor, Victoria Kent o Margarita Nelken. D'altra banda, la recerca ha proporcionat un buidatge de les publicacions feministes més importants de l'època, gràcies a la qual s'ha pogut fer la tria de la mostra del present estudi.

2. Marc teòric

2.1. L'agenda feminista en l'actualitat

Avui en dia existeixen moltes associacions, institucions, observatoris i altres tipus d'organitzacions que lluiten i defensen la igualtat entre gèneres. Podem considerar que el feminisme ja és una lluita reconeguda en la majoria de països d'arreu del món. Aquest fet porta intrínseca la idea que encara són necessàries moltes accions que aportin avenços de cara una igualtat total.

Tot i que el moviment feminista ha sigut un dels moviments socials amb major impacte a la societat actual, les feministes joves consideren que el conformisme davant avenços assolits en el passat seria un error, i s'han de trobar maneres d'incloure noves demandes. En aquest sentit, moltes feministes joves s'han sentit poc identificades amb el moviment actual, ja que consideren que s'ha tornat un fenomen poc inclusiu. La participació de les dones ha de ser igual per a totes i que, per tant, s'ha de lluitar per una inclusió de totes les dones amb diferents realitats socials i culturals. (Flecha Fernández, 2010)

Si una cosa és certa, és que en els darrers anys hem vist com l'agenda feminista s'ha fet un lloc dins dels mitjans d'informació general, és a dir, ha aconseguit un rang d'importància que es comença a correspondre amb la realitat. Actualment, doncs, els mitjans especialitzats en notícies feministes i els col·lectius feministes no són els únics que s'ocupen de fer-ne referència. En poques paraules, el feminisme ja forma part de l'agenda mediàtica.

Tot i això, és suficient la informació que rebem sobre feminisme des dels mitjans generalistes? Fins a quin punt hem avançat en aquest sentit?

El que sí que podem aclarir és que l'agenda feminista sí que la determinen les associacions i institucions especialitzades que s'encarreguen de treure a la llum tots aquells temes o debats que, segons el seu criteri, no s'han avaluat suficient.

"Las redes de periodistas feministas y/o con perspectiva de género cumplen actualmente una tarea de incidencia en la instalación de la agenda feminista como nunca antes el movimiento de mujeres y los feminismos habían logrado" (Fernández Hassan, 2016)

Podem interpretar, segons el que diu l'autora, que les associacions feministes militants i que treballen dia a dia per la igualtat de la dona han assolit un grau de reconeixement força elevat, sobretot si ho comparem amb el que tenien fa uns anys, el qual gairebé no tenia incidència en l'opinió pública.

Per tant, la problemàtica feminista està a l'ordre del dia i moltes redactores treballen per esgotar les temàtiques a tractar que siguin necessàries. L'ONU Mujeres¹ estableix dotze esferes que cal incidir entorn la desigualtat de la dona i segons la darrera conferència mundial sobre la dona a Beijing (1995), organitzada per Les Nacions Unides. Aquesta comprèn:

- La dona i la pobresa
- L'educació i la capacitació de la dona
- La dona i la salut
- La violència contra la dona
- La dona i els conflictes armats
- La dona i l'economia
- La dona en l'exercici del poder i l'adopció de decisions
- Mecanismes institucionals
- Els drets humans de la dona
- La dona i els mitjans de difusió
- La dona i el medi ambient
- La nena

¹ ONU Mujeres (s.f). Conferencias mundiales sobre la mujer. ONU Mujeres. Recuperat de: <https://www.unwomen.org/es/how-we-work/intergovernmental-support/world-conferences-on-women>

És important remarcar, però, que estem parlant de l'agenda feminista i no de l'agenda de les publicacions "femenines". Aquestes últimes tracten temes que la periodista Juana Gallego va resumir en "bellesa, amor i llar" (Gallego, 1990. Pg 50). Es pot dir que "els grans temes que preocupen a aquest tipus de premsa gairebé no han variat en un segle i mig" (Perinat, 1989. Pg 71).

Precisament això és el que volem veure de la premsa feminista en aquest treball. Com ha evolucionat l'agenda feminista? Han evolucionat els afers que es plantejaven des de l'època de la II República?

2.2. L'estudi de la premsa feminista i femenina amb perspectiva històrica

Per conèixer la història i el context social i polític d'una regió en un moment determinat, els estudis de la comunicació són una eina molt útil. La premsa reflecteix i plasma d'una manera molt directa les problemàtiques dels anys viscuts. Si això ja passa en l'estudi històric de la premsa en general, en l'estudi de la premsa femenina en concret encara es fa més evident. Existeix una falta d'estudis acadèmics sobre la premsa "femenina" al llarg de la història. Aquest tipus de premsa sempre ha sigut menyspreada, ja no només per l'absència de recerca sinó que també sempre ha estat destinada a un racó del diari, gairebé sempre exclosa de la informació general. Gràcies a estudis recents, com "Las dos caras de la subversión" de M Ángeles Guitiérrez (2021) o "Mujeres Gladiadoras" de M^o Dolores Ramos (2020), entre molts altres, podem saber que han existit publicacions independents destinades a les dones i que tracten temes rellevants (o menys) per les lectores, des d'aspectes reivindicatius de caràcter feminista fins a consells de bellesa, llar o maternitat.

La importància que tenen les publicacions dirigides a un públic femení s'accentua encara més en una època de progrés i de reivindicació, com ho va ser la II República i els anys anteriors, ja que les capçaleres feministes més reivindicatives es transformarien en una gran arma de conscienciació i sensibilització en relació amb els drets de les dones. Tot i això, les publicacions femenines dels anys republicans han passat molt desapercebudes i “en estranyes ocasions s'inclouen en els manuals d'història de la premsa”² (Gutiérrez Romero, 2021). Cal afegir que, tot i ser incloses, gairebé sempre són destinades a un espai normalment reduït i en una posició bastant inferior de l'índex, indicant indirectament la importància que li han donat.

Al llarg de la història hem vist que, a la nostra societat, certs costums, espais concrets, feines, i un llarg etc, s'associaven a ser home o a ser dona, com si el sexe definís els gustos particulars o la personalitat de cadascú. Un dels espais, i que ens interessa especialment per aquest treball, és el sector de la premsa. Fins i tot un servei que té com a simple objectiu informar a la ciutadania sobre fets de notorietat que passen arreu del món, és afectat per aquest tipus de desigualtat. En aquest sentit, hem anat veient, i veiem actualment, com moltes capçaleres s'especialitzen en temes que són considerats “per dones” o “per homes”, donant a entendre que homes i dones s'interessen per temes diferents pel simple fet de ser-ho.

Per entendre els orígens de tot això hauríem de definir primer un terme que ens ajudarà a entendre aquesta diferenciació. Dins del món del periodisme parlem de premsa d'informació general. Aquesta l'entenem com aquella que va dirigida a tota la societat perquè es considera que és contingut actual de notorietat i, per tant, d'interès comú per tothom. Juana Gallego, en el seu llibre “Mujeres de Papel” (Gallego, 1990), ens parla de com la informació general està centrada en tots els temes que són públics. En conseqüència, tot allò que passa en un espai públic es considera més important, a l'hora d'informar, i no pas allò que succeeix en l'àmbit privat.

² Gutiérrez Romero, María de los Ángeles. Las dos caras de la subversión, El caso de la prensa femenina en la Segunda República española. 2021. *Sens public*. <http://sens-public.org/articles/1584/>

L'autora relaciona aquesta teoria amb el fet que sempre la dona ha estat delegada a l'espai privat i domèstic, en canvi, l'home es relacionava en els espais públics.

“Com que definim la premsa d'informació general (abans premsa ideològica o premsa política) com el discurs d'allò que és públic, i l'àmbit públic era el lloc de relacions entre homes, és coherent concloure que la premsa d'informació general està dirigida (o estava, si més no en els seus orígens) als individus que es relacionen en aquest espai, és a dir, majoritàriament als homes.”

(Gallego, 1990, pg20)

Seguint aquest discurs, també és fàcil concloure que la premsa que anomenem “femenina” vagi encarada a tots aquests temes que no són d'interès general, i, per tant, no tan “importants”, i que tenen lloc en un àmbit privat. És per això que, des dels seus inicis, aquest tipus de premsa, ja encarat cap a les dones, ha tractat temes, principalment, com la bellesa, la moda, la llar, la maternitat, entre d'altres. Un llarg etc. que la mateixa Gallego comprimeix en “bellesa, amor i llar”.

En aquest treball, però, ens centrarem en l'estudi d'unes publicacions amb unes temàtiques que no concorden amb les citades anteriorment. Tot i això, sí que compartiran un aspecte en concret, el públic al qual van dirigides. “La premsa femenina estaria dedicada a reproduir y mantener los estereotipos de género y la premsa dirigida a mujeres, o bien comparte esos principios o bien puede tener otros enfrentados, como eliminar dicha estereotipia. El factor que comparten es, sin duda, su público destinatario principal.” (Méndez 2009)

Méndez distingeix entre la premsa femenina i la premsa dirigida a les dones, que no necessàriament ha de perpetuar els rols que abans comentàvem. En aquest darrer cas és on ens aturem. Estem parlant de la premsa feminista, que encara que ens pugui semblar evident, és molt important fer-ne una diferenciació teòrica.

Al llarg del segle XIX ja es varen publicar nombrosos articles, escrits per i per a les dones, que trencaven amb aquests estereotips.

Quan l'analfabetisme entre les dones va començar a disminuir i, entre altres factors, s'iniciava la incorporació de la dona en el món laboral i en el món educatiu, va començar a créixer una inquietud nova entre les lectores.

“Cada vez se hizo más tangible la necesidad de que la prensa femenina estuviera a la altura de las exigencias de las mujeres, no solo como herramienta de conocimiento que las sacara del aislamiento doméstico sino también como medio de evasión al proporcionarles un tiempo para sí mismas que no estuviera condicionado por su dedicación a los demás” (Gutiérrez Romero, 2021. Párrafo 17).

En relació amb el que es deia abans, es podria dir que la dona comença a entrar en aquests espais públics d'interès general, com més endavant ho serà la política, i sorgeix l'interès en abandonar aquests rols preassignats. L'autora Ángeles Gutiérrez Romero, citada anteriorment i a la qual farem força referència en aquest estudi, en el seu treball “Las dos caras de la subversión; El cas de la premsa femenina a la Segunda República Espanyola”, diferencia el terme premsa “feminista” i el terme premsa “femenina” d'una forma molt idònia per concloure. En aquest sentit, podem dir que la premsa femenina són aquelles publicacions que perpetuen “el rol de dona tradicional i el control social” i la premsa feminista “transgredeixen aquests rols mitjançant la conscienciació dels problemes que afecten a les dones”³.

Tot i això, aquesta dualitat, que sembla tan incompatible, en molts casos es trencava. Des de finals del segle XIX fins al començament de la guerra, sovint les capçaleres combinaven temàtiques contraposades entre elles. D'una banda, moltes de les publicacions que parlaven del rol de la dona seguien un un feminisme conservador i moltes vegades també catòlic. Com veurem més endavant “La Dona Catalana” n'és un exemple, on es posicionaven sobre el rol de la dona, però també publicaven articles sobre els temes considerats “femenins”, la llar, bellesa, maternitat, etc.

³ GUTIÉRREZ ROMERO, MARÍA DE LOS ÁNGELES (2021). “Las dos caras de la subversión. El caso de la prensa femenina en la Segunda República española” Sens public. <http://sens-public.org/articles/1584/>

A més, algunes capçaleres es van veure obligades a convergir aquestes dues tendències per una qüestió de supervivència. Per tal de mantenir la publicació sense cap censura editorial ni patir cap dificultat econòmica, havien d'equilibrar els continguts més reivindicatius i els més banals i conservadors (Gutiérrez Romero 2021).

2.3. Una mirada històrica de la situació social i política en perspectiva feminista (Des de la primera dècada del 1900 fins la Guerra Civil)

Per fer una anàlisi de qualitat sobre qualsevol etapa de la història, és necessari conèixer bé la situació social i política de l'època. En aquest cas és molt important conèixer la situació dels anys anteriors i els propis de la II República i, més concretament, la posició de la dona en tot aquest context.

Arran de la crisi del 1917, en el context de neutralitat davant la Primera Guerra Mundial, les discrepàncies entre burgesia i classe treballadora cada cop eren majors. Els obrers van protagonitzar un moment d'auge en el moviment revolucionari, mentre que els burgesos encara adoptaven més mesures repressives per la seva pròpia supervivència. Aquest va ser un moment clau per la inclusió de la dona al món laboral. Dones activistes del moment van començar a treballar en la conscienciació en aquest aspecte.

És el moment de parlar de María Goyri, folklorista, pedagoga i escriptora de seccions feministes en revistes com "Revista Popular". En alguns dels seus articles parlava de com la dona patia una forta ignorància en relació amb l'activitat laboral que exercien algunes dones, ja que en una gran majoria de diaris, quan es tractava de temes relacionats amb les dones, es parlava de com elles es divertien però no com treballaven i que, per tant, era necessari conèixer com utilitzaven les dones aquesta activitat perquè servís de guia a les que tinguessin necessitat de fer-ho.

“S’ha de començar per convèncer a aquelles dones que el treball sempre dignifica [...] S’ha de cotitzar el valor intel·lectual i pràctic de la dona perquè aporti la seva valuosa col·laboració a la societat.”(Rodrigo Antonina, 1979. Pg 133)

En aquesta lluita també ressonen altres noms femenins com Margarita Nelken, que l'any 1919 feia una anàlisi del rol social de la dona en defensa dels seus interessos laborals, civils i polítics, a “La condición social de la mujer en España” (Nelken, 1919), o Carmen de Burgos, una de les primeres periodistes i corresponents de guerra.

Arran de la Primera Guerra Mundial moltes dones es van incorporar al món laboral, a causa de la inflació de preus que el conflicte va ocasionar arreu del món. “Moltes dones de classe mitjana es van veure obligades a buscar feina, deixant de banda els prejudicis seculars i trencant per sempre amb la imatge de la dona tradicional” (Roig Castellanos, 1982).

Aquest també va ser un moment clau per la creació de diferents associacions a favor dels drets de les dones. Alguns exemples són “La Mujer del Porvenir” a Barcelona o “La Liga para el Progreso de la Mujer” i “Sociedad de Concepción Arenal” a València. Tot i això, hi ha una que va tenir un gran ressò durant aquells anys. L’any 1918 es va fundar la “Asociación Nacional de Mujeres Españolas” (ANME). La seva presidenta va ser María Espinosa, que va crear l’associació juntament amb Celsia Regis, creadora del diari “La Voz de la Mujer” (1917-1931). Va impulsar a altres dones a formar part de l’organització feminista, en aquest cas, de creença religiosa però crítica amb els sindicats catòlics del moment. Altres activistes que hi van formar part van ser Clara Campoamor, Victoria Kent, Elisa Soriano, Maria de Maeztu, entre altres. L’associació va ser pionera en moltes lluites com, la prostitució legalitzada, l’educació o la igualtat salarial. A més, va fer grans aportacions basades en els moviments feministes europeus. Més endavant, va néixer el diari “Mundo Femenino”, com a òrgan de l’associació i amb la finalitat de donar a conèixer totes les seves activitats.

Com que aquesta anterior es mostrava força crítica amb certs aspectes del catolicisme del moment (tot i ser-ho), van ser creades algunes organitzacions per fer front precisament les influències de l'anterior, com per exemple la Acción Católica Femenina i la Juventud Católica Femenina.

Dictadura de Primo de Rivera

Acabada la Gran Guerra l'any 1918 es van obrir uns anys plens d'esdeveniments importants. Per una banda, el moviment nacionalista català va intensificar la lluita per aconseguir un Estatut Autonòmic. Al mateix temps els enfrontaments laborals creixen i van desembocar en la Vaga de la Canadenca (1919), la qual va suposar un enorme avenç en obtenir la jornada laboral de vuit hores. Com a conseqüència, però, van començar els anys de l'anomenat "pistolerisme", amb violència al carrer entre els membres de la Federación Patronal de Barcelona y los Sindicatos Libres. En aquest moment, es van donar una sèrie d'assassinats que marcarien els anys posteriors. La CNT va dur a terme l'assassinat d'Eduardo Dato. Salvador Seguí (El noi del Sucre) també va perdre la vida en una d'aquestes disputes i, com a represàlia, van assassinar al Cardenal Soldevilla. Amb aquest context, l'any 1923, el General Primo de Rivera va dur a terme el cop d'estat i va instaurar la dictadura (1923-1930).

El règim de Rivera va ser ben rebut, no només per l'església i l'exèrcit sinó que també ho va ser per la burgesia catalana i algunes feministes conservadores. De fet, aquest període es reconeix com un moment d'avenç per la dona en el món de la política. L'any 1927 per primera vegada van formar part d'una Asamblea Nacional Consultiva tretze dones, sent així la primera vegada que una dona ocupava un escó al Congrés Espanyol i posant sobre la taula tots aquells temes relacionats amb els drets de les dones. Tot i que moltes de les dones que hi participaven eren de tendència conservadora, aquest fet va suposar un punt d'inflexió per la participació de la dona en el món de la política i que es veurà reflectit sobretot en els anys posteriors, ja a la II República. (Grana, Trigueros, Robles. 2019)

D'altra banda, moltes dones van ocupar càrrecs de responsabilitat en institucions i organismes públics com conselleries als ajuntaments, tinents d'alcalde o, fins i tot, posicions d'alcaldia en alguns municipis petits.

Aquest període es sol considerar un temps d'ambigüitat pel que fa al progrés de la dona, ja que la presència de figures femenines en la política durant la dictadura no va ser decidida de forma democràtica. Tot i això, la seva presència va suposar un canvi de mentalitats i va fer que els homes s'adonessin de la capacitat de les dones per realitzar aquest tipus de feina. (Díaz, 2005)

Durant els anys de dictadura es van mantenir algunes publicacions dirigides a les dones defensores dels seus drets. "La Voz de la Mujer" (1917 - 1931), dirigida per Celsia Regis i ja esmentada anteriorment, n'és un exemple. Sota la direcció d'aquesta, trobem "Las Subsistencias", publicació defensora del progrés social, la cultura i la integració de la dona a l'agricultura.

Cal destacar també l'aparició de "La Dona Catalana" l'any 1925, que tot i ser d'ideologia catòlica, va ser un referent per les lectores en temes com la moda i la llar, encarat cap al progrés d'aquestes i la participació de la dona a l'opinió pública.

II República Espanyola

Els anys de la II República Espanyola són considerats una escletxa de llum per la lluita feminista, ja que en aquest període es van aconseguir grans passos en l'esfera política. Per alguns és l'època on podem considerar la consolidació del feminisme a Espanya. "No es hasta la II República, con la importante discusión del sufragio femenino, cuando cristaliza definitivamente en la sociedad española la consideración sobre el papel de la mujer". (González Calbet, 1988)

Tot i això, i amb una perspectiva actual, el feminisme espanyol en aquell moment era bastant fluix i poc desenvolupat en comparació al moviment d'altres països europeus.

En primer lloc, moltes dones activistes espanyoles tenien una gran influència catòlica. En pocs països europeus existia tanta influència religiosa com a l'Espanya dels anys trenta.

A més, en molts casos, la lluita feminista no es va dur a terme de manera independent sinó que sempre anava lligada a reivindicacions polítiques, influenciada per les ideologies entre dreta i esquerra. (Morcillo Gómez, 1988).

Deixant de banda aquest aspecte, els anys republicans van afavorir el context social i polític per tal que s'adoptessin una sèrie de mesures i demandes a favor de la dona. Com ja dèiem anteriorment, en aquest moment la dona comença a ser representada en el món de la política i és precisament per aquest motiu que va ser possible l'aprovació de la Llei del sufragi femení i la Llei del divorci. Dues grans reivindicacions que feministes del moment van deixar anar a l'esfera política.

Si volem parlar de les mesures que van marcar el moviment feminista espanyol és imprescindible fer menció de les figures clau que van fer possible aquest pas. En apartats anteriors mencionàvem a Clara Campoamor i a Victoria Kent, les quals van ser les dues primeres dones amb presència a la cambra de diputats. Campoamor formava part del Partit Radical de Lerroux i Kent del Partit Radical Socialista i posteriorment de Izquierda Republicana. Margarita Nelken, artista i reconeguda pel seu llibre publicat l'any 1919 "La condición social de la mujer española", es convertia en diputada més endavant.

Clara Campoamor va ser l'activista que més va defensar el dret a vot de les dones. Va participar en diversos debats parlamentaris entorn d'aquesta qüestió fins que finalment l'any 1931 van aconseguir fer una reforma de Llei Electoral, en la qual s'aprova el dret a vot a totes les persones majors de vint-i-tres anys, també a les dones.

Tot i això, en aquest procés de debat, entre les diputades femenines hi va haver fortes discrepàncies. Mentre Clara Campoamor es posicionava clarament a favor del dret a vot de les dones, Victoria Kent, juntament amb el seu partit Radical Socialista, s'hi oposava.

Ho argumentava dient que seria contraproductiu per la República atorgar el dret a vot a les dones, ja que temia que aquestes apostessin per partits monàrquics, conservadors o contraris al sistema republicà. (Álvarez-Uría, 2013)

L'enfrontament entre Campoamor i Kent es va fer molt evident, una competició dialèctica que va causar una situació de desacord entre els diputats de la cambra. La diputada del partit Radical Socialista sostenia que “era necessari ajornar aquesta concessió i primer educar a la dona, ja que aquesta estava controlada pels homes reaccionaris i ultracatòlics” i que, en aquest sentit, “primer s’havia d’apostar per una qüestió d’oportunitat per la República i no de capacitat per la dona”. (Monterde García, 2010) De la mateixa manera, Margarita Nelken subratllava les paraules de Kent i es posicionava en contra, dient que la dona encara no tenia preparació per l’acció política.

A aquesta argumentació Campoamor va contestar amb una posició totalment feminista. Clara defensava que no es podia sacrificar a cap victòria electoral un dret que era natural, i que s’havia de reconèixer sense excepcions independentment del resultat de les eleccions. Va demanar que es jutgés a les dones per les seves obres i sense cap mena de prejudicis a l’hora de concedir-los un dret, que no es plantegessin el reconeixement de la seva dignitat ciutadana pensant en què votaran les dones sinó en el reconeixement de la seva ciutadania. (Estarlich Martorell, 2018)

D’aquesta manera la valoració final va ser favorable: amb 161 vots a favor i 121 en contra, amb 188 abstencions, el que fa pensar que la qüestió del sufragi femení no va despertar massa interès (Roig Castellanos, 1982). Tot i això, amb el dret al vot femení concedit, els partits van haver de centrar les seves campanyes també centrant-se en el paper de la dona i en l’interès d’aquesta en la política, ja que les pròximes eleccions serien en un futur no molt llunyà, l’any 1933.

En aquestes primeres eleccions el resultat va ser favorable als partits conservadors i de dretes i no va sortir escollida cap dona com a diputada, per la qual cosa Campoamor va ser molt criticada i assenyalada injustament, des del meu parer.

Per contra, en les segones eleccions, l'any 1936, Frente Popular va sortir guanyador i va deixar demostrat que les dones també votaven per la seva ideologia, de la mateixa manera que ho feien els homes. En aquest moment passen a formar part de la cambra de diputats noms de dones molt importants per la República: Julia Alvarez Resanao i Margarita Nelken pel PSOE, Dolores Ibárruri pel PCE i Victoria Kent per Izquierda Republicana.

Cal destacar que no existeix cap estudi electoral que demostrï que el resultat favorable als partits de dretes l'any 1933 fos causat per la incorporació de la dona al cens electoral. En primer lloc hi havia altres elements com l'abstenció dels anarquistes o el descontentament dels republicans moderats davant les mesures anticlericals que podrien haver fet decantar la balança. A més, encara que les dones hagueren votat a partits de dretes l'any 33, la suma dels vots destinats als partits d'esquerres superaven als vots conservadors. Es va tractar d'un problema d'estratègia i unitat per part dels partits d'esquerres. (Estarlich Martorell, 2018)

D'altra banda, durant aquests anys també es va aprovar una de les lleis més progressistes entorn del dret de divorci per acord mutu. Des del projecte de llei, el desembre de 1931, fins l'aprovació d'aquesta, el febrer de 1932, Clara Campoamor va protagonitzar gairebé tots els debats relacionats amb la iniciativa.

En aquesta reivindicació sí que hi va prendre part Margarita Nelken, la qual defensava que “només el divorci oferia a la dona una garantia de dignitat personal, ja que per molt emancipada que estigués per la Llei, encara estava exposada a la possibilitat de la injustícia del matrimoni” (Roig Castellanos, 1982).

Durant aquest període de reivindicacions polítiques i feministes és coherent pensar que la creació d'associacions independents o vinculades a un partit polític es va fer evident. Podem destacar la Asociación de Educación Cívica, amb presidència de María Lejárraga, Unión Republicana Femenina, amb Clara Campoamor com a fundadora i el Patronato de la Mujer, directiva integrada per les ja esmentades. A més l'any 1933 es va crear el “Comité Internacional de Mujeres contra la Guerra y el Fascismo”, dirigida per Dolores Ibárruri “La Pasionaria”. (Roig Castellanoes, 1982)

Algunes associacions eren exclusivament feministes i d'aquestes és necessari mencionar el "Lyceum Club", "la Cruzada de Mujeres Españolas" i la ja esmentada anteriorment "Asociación Nacional de Mujeres Españolas", entre d'altres.

Durant el període republicà es van decretar al voltant de 17 textos a favor de la igualtat entre homes i dones. Tot i que el moviment feminista arribés tard a Espanya en comparació a altres països europeus i amb algunes influències més conservadores que altres, és cert que la proclamació de la República va aportar al moviment feminista una sèrie de reformes que serien una gran aposta per l'evolució de la dona dins la societat.

2.4. Publicacions aparegudes durant la II República i antecedents

En aquest apartat es pretén fer una aproximació de les revistes destinades a la dona que existien entre finals del primer quart del segle XX fins al final de la II República. Amb la revisió de bibliografia i estudis previs es fa un recull d'algunes publicacions, en aquest cas que es posicionin o que parlin sobre el rol de la dona. En aquest sentit, no es fa esment d'aquelles publicacions femenines que simplement van dirigides a les dones, i tractant temes com la bellesa o la llar, sinó que s'anomenaran aquelles que han tingut algun posicionament entorn el rol de la dona i que analitzen la seva condició.

Com es podrà veure en els següents apartats, alguns noms de dones que han marcat la vida política del país i que, per tant, ja han sigut esmentades en espais anteriors d'aquest treball, es repetiran en els següents. Això és degut al fet que moltes de les dones periodistes eren alhora polítiques, activistes... O més ben dit, totes aquelles dones que van destacar en algun camp o bé van tenir la necessitat de lluitar activament pel desenvolupament de la dona també creien imprescindible escriure i parlar-ne públicament, conscienciar a totes les dones i fer-les participar. I quina millor manera de fer-ho que informant a la ciutadania a través dels mitjans.

Algunes publicacions prèvies a la II República

A finals del segle XIX el periodisme en general comença a agafar velocitat i troba la necessitat d'informar d'una manera més globalitzada. Recordem que en aquells moments l'analfabetisme era un percentatge molt alt de la població i el cost dels productes periodístics eren per molts inaccessible. En aquest sentit, les classes més baixes són les que es veien més afectades. Amb l'arribada de la publicitat als mitjans com a font de finançament els preus dels diaris van baixar i es van fer més assequibles per algunes famílies.

A finals de segle ja existia la figura de la dona redactora, tot i que la seva feina era molt menyspreada i gairebé invisible. Tot i que molts dels temes que reivindicaven algunes redactores no es van fer evidents ni van tenir una resposta real fins més endavant, algunes es van atrevir a parlar de temes de política, església, feina, prostitució i matrimoni (Ramos Palomo, 2020). Per comprendre com es van aconseguir els progressos ja esmentats relacionats amb la condició de la dona, sobretot a partir del primer quart del segle XX, hem de conèixer què reivindicaven i sobre què parlaven les seves antecessores.

María Dolores Ramos Palomo en el seu estudi "Mujeres Gladiadoras", nom que fa referència a una capçalera de l'època, fa un recull de publicacions que van marcar el començament del moviment feminista d'aquells anys, no de caràcter feminista completament però amb un fort posicionament en temes que hi influïen.

Com veiem al seu treball, molts dels punts que es tracten en articles de les publicacions són relacionats amb la secularització, ja que Espanya era un dels països amb més influència catòlica.

La referència a la capçalera més antiga és “La Conciencia Libre” (1896 - 1907), creada per Belén Sárraga Hernandez, que alhora va impulsar la Asociación de Mujeres Librepensadoras i la Asociación General Femenina. Tot i que el consell de redacció també estava format per homes, les redactores van aconseguir trencar amb les expectatives de gènere i es van posicionar en contra davant conflictes armats, com al Guerra de Cuba i van dur a terme una “gran labor republicana radical”. Tanmateix, van patir moltes denúncies i judicis que les va fer tancar el setmanari en diverses ocasions, com seria habitual en altres capçaleres de l'època, degut a la gran censura que patia la monarquia en aquell moment.

*1 Portada de "La Conciencia Libre".
Font: Ateneu Enciclopèdic Popular*

Una altra publicació que ressona és El Gladiador (1906 - 1908) i El Gladiador del librepensamiento (1914 - 1919). La seva directora va ser Ángeles López de Ayala, una autèntica icona del “lliure pensament”. En la tesis doctoral de Clemente⁴ podem veure una reconstrucció de l'aportació que va fer a través de les seves reivindicacions polítiques, anticlericals i educatives. A més, també incidia molt en l'emancipació de la dona i en la seva educació. Un dels temes que plasmarà en les seves capçaleres serà el de l'educació de la dona, per tal d'aconseguir, primer de tot, la seva emancipació a l'esfera privada. Demana a les dones "recuperar la seva dignitat i mostrar a la família les seves qualitats educatives i administratives perquè la família és l'esfera on comença una bona emancipació".

⁴ Clemente Palacios, Mª Victoria (2015). “Ángeles López de Ayala (1858 - 1926): Icono del librepensamiento en la España de entresiglos. Universidad Complutense de Madrid. En: <https://eprints.ucm.es/id/eprint/39544/1/T37876.PDF>

*"Mujeres, dejad de ser hembras, diamantes enlodados, flores repletas de detrius nocivos, sol tras plumizos nubarrones, para convertiros en seres pensantes y conscientes, en deslumbradora pedrería, en flores frescas y odoríferas, en sol espléndido y vivificador."*⁵

En les dues capçaleres comptava amb un equip de redactors republicanes i feministes. La primera esmentada va desaparèixer dos anys després de la seva creació per problemes, sobretot, de finançament. Amb l'arribada de la publicitat a la premsa, uns anys més tard es va fer possible la creació de "El Gladiador del librepensamiento". En un primer moment impulsa el laïcisme i l'emancipació de la dona, i més endavant es posiciona a favor del sufragi femení. També buscava "educar" als homes en tots aquests aspectes i crear consciència col·lectiva.

*"El feminismo pasó a ser un proyecto político y un movimiento social con capacidad para transformar ideas, mentalidades, sentimientos y el imaginario colectivo"*⁶

Hem de destacar també l'any 1917 l'aparició de La Voz de la Mujer, sota la direcció de Celsia Regis (fundadora de la Asociación Nacional de Mujeres Españolas) i amb col·laboradores com Clara Campoamor. Aquesta publicació va ser un gran referent fins l'any de la seva desaparició, el 1931. Tot i que tractava temes que no eren feministes, com literatura o la llar, també es posicionava en temes socials (ensenyament i treball), temes econòmics i temes jurídics sobre la dona, entre altres. (Rota Ivana, 2016)⁷

Ivana Rota, en el seu estudi sobre la directora de la publicació, ens explica que dins dels múltiples temes que es tractaven al diari, hi destaquen sobretot dos: Els infanticidis i la violència de gènere, ja que obertament es definien com una revista dedicada a "la defensa i la protecció de la dona".

⁵ Ángeles López de Ayala, El Gladiador de Librepensamiento, 1917

⁶ El Gladiador del Librepensamiento. nº 109, 1917

⁷ Rota, Ivana (2016). "Celsia Regis y La Voz de la Mujer en defensa de los más débiles: la denuncia del infanticidio y de la violencia hacia las mujeres". En: Palomo Pilar y Nuñez Rey Concepción (2016) "Sofía Casanova y las periodistas de entresiglos". Espéculo/Col.elibros. Recupero de: https://www.researchgate.net/profile/Christelle-Di-Cesare/publication/344810905_Escritoras_y_periodistas_en_La_Educanda/links/6038d00d299bf1cc26f04560/Escritoras-y-periodistas-en-La-Educanda.pdf#page=162

Tot i que tingués una tendència catòlica força considerada, va tenir una llarga durada i va ser pionera en despertar consciència sobre el moviment feminista europeu, que demanaven drets per la dona que li eren prohibits. (González Naranjo, 2020)

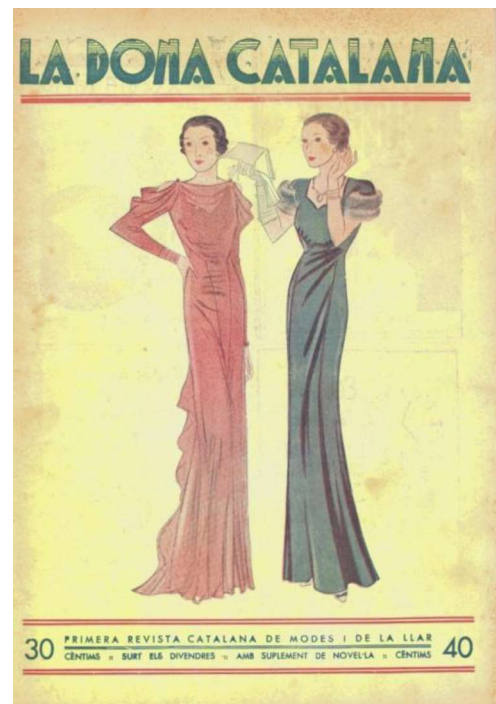
Publicacions que comprenen el període de la II República

La revista Mundo Femenino va néixer l'any 1921 i va publicar fins l'inici de la guerra, l'any 1936. Va ser l'òrgan d'expressió de la, ja mencionada, ANME. Sota la direcció de Benita Asas, la publicació parla sobre assumptes feministes d'interès nacional i internacional i critica la conformitat i la passivitat en temes que afectaven el dret de la dona. Es posicionaven sobre la voluntat de reformar el codi civil, parlaven sobre prostitució, el dret a vot, igualtat salarial, educació, etc. (Gutiérrez Romero A. 2021)

Tot i això, l'any 1932 Asas deixa la direcció i la substitueix Julia Peguero. Des de llavors la revista comença a agafar un caràcter més aviat pacifista i cristià. En aquest sentit, es van afegir temàtiques com la higiene, cuina o bellesa. Tenien por a posicionar-se davant la revolució i es van fragmentar ideològicament, el que va encadenar la seva desaparició. (Eiroa, M. 2015)

D'altra banda, tot i que no sigui una revista caràcter feminista és important destacar la presència de La Dona Catalana (1925 - 1938), precisament dirigida per un home, Magí Murià.

La Dona Catalana es considera una revista més aviat de tendència conservadora i parla de tots aquells temes relacionats amb la llar i considerats "femenins", amb la intenció de distreure la dona de la seva feina. (Nualart, E., Trius, E., i Xicota, M. 1987).

2 Portada "La Dona Catalana". CAT AMCE
43 Hemeroteca. Col·lecció Narcisa Riera,
reg. 41 La dona catalana, núm.490, 22 de
febrer de 1935. Català

Així ho expressava en el primer número Josep M. Folch i Torres, i que es repetiria en els següents:

"Sabeu que la dona catalana ha estat sempre la més fidel guardadora de la nostra fe i de les nostres tradicions terrals, sabeu que són les vostres virtuts racials el seny que no exclou l'alegria, la discreció en els manars, la docilitat en l'obeir, l'honestedat en les costums, la gentilesa en el parlar, la fidelitat en l'estimar, i és el vostre cor gresol d'on l'or fos de les vostres virtuts davalla damunt els homes i els fa bons".

Declaracions com aquesta deixen clara la tendència de la revista, tot i que sí que pretenia donar una nova visió de la dona moderna, la qual pugui anar a l'última moda i formar part de l'opinió pública. A través d'informació superficial intenten captar l'atenció de la lectora per "resoldre amb modernitat els problemes de la vida moderna". (Segura, I i Selva, M. 1984)

La revista presenta certes dualitats respecte al desenvolupament de la dona, ja que intenta incorporar alguns elements de la dona moderna, però sense que perdi els seus valors: la pàtria, la religió i la llar. Gutiérrez Romero, en el seu estudi "Las dos caras de la subversión" ho explica dient que les seves redactores "no reneguen del feminisme sempre que sigui de la mà del cristianisme i entenent la dona com la companya de l'home en la societat en general i sense oblidar el paper de mare i bona esposa".

Un cas molt diferent va ser el de la revista "Mujer" (1931). Tot i que públicament era dirigida per un home, Santiago Camarasa, qui ho executava era una dona, Ignacia Olavarría, la qual comptava amb una redacció formada exclusivament per dones. Dues de les grans premisses que pretenien difondre eren, per una banda, la sororitat com una arma contra el patriarcat i, per l'altra, l'educació com a via única per aconseguir l'emancipació femenina (González Naranjo, R).

Es consideraven obertament republicanes i dedicaven diversos articles a temes com el dret a vot o la llei a favor del divorci.

També tenien apartats sobre cultura, sempre lligats a la perspectiva de la dona, barrejant així l'actualitat del rol de la dona amb el món de les arts.

Rocío González Naranjo va fer un treball sobre la revista que ens ocupa, el qual he utilitzat com a única font per parlar sobre aquesta capçalera. L'autora remarcava com a gran defecte que, a diferència del que feien moltes altres publicacions com *Mundo Femenino*, aquesta no es parlava sobre moviments d'altres països que no fos Espanya. No parlaven de corrents d'altres procedències, la qual cosa era molt important donat que el feminisme dels altres països europeus estava molt avançat i és fàcil deduir que la influència de les metes aconseguides pels altres països seria molt important pel progrés del feminisme espanyol.

“No queremos con esto decir que el patriotismo de esta revista sea criticable, pero es cierto que, si se trataba de divulgar cultura, arte y derechos para las mujeres, no hubiera estado mal promover lo que se hacía en esos momentos en otras naciones.”(González Naranjo, 2020.)⁸

El cas que ens ocupa és excepcional perquè va ser una publicació amb uns ideals feministes forts, però la seva permanència va ser gairebé efímera. No he pogut conèixer els motius, però podria haver-se donat per una situació econòmica, segons l'autora de l'estudi.

Tanmateix, en molt poc temps la revista va poder parlar de política, literatura, educació, història, indústria, i tot plegat amb una perspectiva feminista. Malgrat la seva curta durada i la contradicció de tenir un home com a “director”, va ser un dels pocs espais considerats “no mixtes” amb tot l'equip de redacció format per dones procedents de diferents llocs i amb pensaments variats.

Un altre cas únic és “*Nosotras*”, creada l'any 1931 per Carlota O'Neill però es no hi ha un consens en la data de desaparició.

⁸ González Naranjo, R. (2020). *Mujer (1931): un intento de prensa feminista republicana española. Cultura De La República. Revista De Análisis Crítico (CRRAC)*, (4), 133–169. Pg. 152 <https://doi.org/10.15366/crrac2020.4.00>

Tot i que no era un diari de partit, era d'esquerres i vinculada amb el partit comunista, incitaven a actuar, alhora denunciaven la misèria, la ignorància i la guerra. (Bussy Genevois, 2005)

Comptava amb escriptors i activistes com Dolores Ibárruri o Elisa Soriano. Una capçalera que va aconseguir posicionar-se com una de les més polititzada del moment escrivint sobre lluita obrera, cooperativisme i feminisme. (González Naranjo, 2020)

3 Portada de "Cultura Integral Femenina"
Font: BNE, 1936. Cultura Integral
femenina. Hemeroteca digital de la
Biblioteca Nacional de España

Dos anys més tard sorgeix "*Cultura Integral y Femenina*", una de les publicacions que més apareix en estudis sobre premsa de la II República vinculats al món de la dona. Aquesta també era dirigida per un home, José Aubin Rien-Venet, tot i això hi estaven associades grans escriptores feministes: Clara Campoamor, que n'era la cap de redacció, Maria A. Brisso, la redactora en cap i Jacoba Reclusa, la secretaria de redacció.

Era un rotatiu que buscava la unió entre totes les dones, sense tenir en compte la seva ideologia ni la classe social. Tot i això, obtenir tota classe de lectores va ser realment complicat, ja que pel nivell de formació la majoria eren dones de classe mitjana-alta. Buscava de totes les maneres fer-les sentir lliures a l'hora de vestir i a l'hora de comportar-se, sense marcar ni intentar influir en el pensament de cadascuna. A més, buscava també el públic masculí, no amb temes adaptats per ells sinó que pretenia conscienciar a l'home sobre la problemàtica femenina a través de les seves pàgines. (Gutiérrez Romero, 2021)

La revista va ser la portaveu de la Asociación Femenina para la Educación Cívica (La Cívica), fundada per María Lejárraga, la qual pretenia despertar la consciència de responsabilitat ciutadana.

Per això, no tan sols era una plataforma que impulsava idees enorn el feminisme, sinó que també treballava per formar culturalment a les lectores de qualsevol classe. (Eiroa, M. 2015)

Tot i que se situa a la franja límit del nostre objecte d'estudi, no podem deixar de mencionar la revista anarquista de referència als anys trenta "Mujeres Libres". Va ser una organització i també una publicació que servia per fer de portaveu. Les seves fundadores, Mercedes Comaposada, Amparo Posch i Gascó, van començar a publicar l'any 1936 fins al 1939. Es va arribar a estendre a altres països fora d'Espanya com Bèlgica, França, Anglaterra o Polònia, entre altres.

Es consideraven una organització totalment independent que lluitava per l'emancipació de la dona, la qual, com elles mateixes deien, patia una triple esclavitud, per la falta de cultura, per ser dona i per ser obrera. (García Maroto, 1996) No es vinculava a cap òrgan del moviment ja existent, com la CNT o la FAI, perquè creien molt necessària l'existència d'una organització totalment autònoma i destinada a la lluita a favor dels drets de les dones.

4 Portada de "Mujeres Libres". Font: Hemeroteca digital de l'ajuntament de Barcelona, 1936.

“La organización separada permitiría una acción más eficaz en los temas que particularmente concernían a la mujer, ya que sólo con la acción femenina autogestionada se podría adquirir la confianza y capacidad para participar como iguales a los hombres en la tarea de construir un mundo mejor” (Méndez, N. 2002)

Mujeres Libres, des de la seva posició anarco feminista, defensava la plena llibertat de la dona en tots els àmbits però alhora era conscient que a Espanya hi havia un problema de conscienciació en relació amb el rol de la dona dins de la societat. En molts sectors, també de l'esquerra radical, la concepció de la dona encara era de bona mare i bona esposa. Per això tenien clar que la prioritat era desafiar aquestes relacions de poder en l'espai privat i proposar noves formes de relació. (Blanco, L.S. 2007)

Com ja hem comentat anteriorment, l'època de la II República va afavorir el context perquè es prenguessin certes mesures polítiques en relació amb el dret de la dona, com el sufragi femení o la llei del divorci, que deixaven un panorama esperançador pel moviment feminista. Tot i això, el feminisme a Espanya seguia endarrerit respecte altres països europeus, ja que estava molt influenciat per l'església i rols socials tradicionals de la dona que en altres països ja s'havien perdut feia temps. Per això moltes publicacions de l'època combinaven temes francament revolucionaris i reivindicatius amb altres més banals i conservadors. A aquest fet es deu que articles polítics, socials i culturals de tendència feminista compartissin espai amb qüestions més banals, com la bellesa o la llar (el que consideraven com a premsa femenina), en la mateixa capçalera.

S'ha de tenir en compte també que el mateix periodisme feminista moltes vegades no tenia un espai independent, sinó que les mateixes publicacions enllaçaven altres reivindicacions (sobretot polítiques o socials), la qual cosa feia que el feminisme com a lluita autònoma quedés en un segon pla.

3.Hipòtesi

Les publicacions feministes existeixen des de fa anys, tot i que minoritzades i invisibilitzades, i abans que les actuals han existit grans activistes que han defensat el dret de la dona. A més, hi ha grans problemàtiques entorn de la desigualtat que pateixen les dones, com la violència masclista o les pressions estètiques, que són presents dins la societat des d'èpoques molt anteriors. Sabent això és possible que molt abans que ara, alguns dels punts del dia de l'agenda feminista fossin tema de debat anys enrere i que, per tant, hi hagués mitjans de comunicació que en parlessin. En aquest sentit, la hipòtesi principal és la següent:

- Existeixen temàtiques comunes entre les revistes feministes de la Segona República i les actuals.

Es parteix d'aquesta hipòtesi per deduir que, si es compleix la hipòtesi seria un indicatiu del progrés insuficient del feminisme i de la seva agenda als mitjans de comunicació.

4. Mostra

Per fer l'anàlisi s'ha fet la tria de quatre revistes diferents, dues corresponents a l'època contemporània i dues altres que corresponen als anys de la Segona República.

Amb relació a les capçaleres actuals, les revistes Pikara Magazine⁹ i Mujeres en Red¹⁰ són les escollides per fer l'anàlisi, ambdues capçaleres de format en línia. La primera, tot i que no es considera una revista especialitzada en feminisme, practica un periodisme de qualitat, amb perspectiva feminista, crític i transgressor. Sorgida l'any 2010, és una de les publicacions de referència per activistes i lectores, amb dades del darrer any com 300.000 visites per mes i més de 2750 subscriptores de pagament¹¹. D'altra banda, Mujeres en Red, un mitjà més antic sorgit l'any 1997, sí que es considera una revista de caràcter feminista i és pioner a Espanya com a mitjà transgressor per les seves idees sobre sexualitat, feminisme, violència masclista i altres temàtiques vinculades amb el feminisme. De fet, l'anterior revista, Pikara, la citava com el mitjà de comunicació que les va inspirar a crear el seu propi projecte.

Per la seva part, les publicacions de l'època de la Segona República s'han triat basant-se en altres estudis¹² realitzats sobre premsa històrica (els quals es poden trobar a la bibliografia i citats al marc teòric d'aquest treball).

⁹ Enllaç: <https://www.pikaramagazine.com/>

¹⁰ Enllaç: <https://www.mujaresenred.net/>

¹¹ Dades cedides per les mateixes integrants de la redacció de Pikara Magazine

¹² García-Maroto, M. Á. (1996). *La mujer en la prensa anarquista: España 1900-1936*. Fundación de Estudios Libertarios Anselmo Lorenzo.

González Naranjo, R. (2020). *Mujer (1931): un intento de prensa feminista republicana española*. Cultura De La República. Revista De Análisis Crítico (CRRAC), (4), 133–169. <https://doi.org/10.15366/crrac2020.4.007>

Gutiérrez Romero, M^a A (2021). *Las dos caras de la subversión. El caso de la prensa femenina en la Segunda República española*. Sens public. <http://sens-public.org/articles/1584/>

Jiménez, I. (1992). *La prensa femenina en España (desde sus orígenes a 1868)*. Ediciones de la Torre, Madrid.

Aquestes s'han pogut recuperar des de l'hemeroteca digital de la Biblioteca Nacional de España¹³ i de l'hemeroteca digital de l'Ajuntament de Barcelona¹⁴. En primer lloc, Cultura Integral y Femenina, nascuda el gener de 1933, era una revista que tractava temàtiques variades d'interès per la dona. Feia la funció de portaveu de la Asociación para la Educación Cívica, dirigida per un home però amb redactores i col·laboradores com Clara Campoamor o María A. Brisso. L'altra revista escollida és Mujeres Libres, amb el seu naixement l'any 1936 amb l'inici de la Guerra Civil. Aquest fet va marcar el caràcter de la revista, que es considerava, a part d'un mitjà de comunicació, una agrupació de dones d'ideologia anarquista.

Per dur a terme l'anàlisi s'ha fet una tria dels articles/exemplars publicats de cada mitjà. De Pikara Magazine s'han analitzat tots els articles publicats el mes d'Abril del 2022, els quals fan una suma de trenta-quatre articles publicats en quatre seccions diferents; "Cuerpos", "Ficciones", "Planeta" i "En Red". Aquesta tenia una periodicitat setmanal, un cas molt diferent de Mujeres en Red, la qual no seguia cap temporalitat establerta i la periodicitat no era tan freqüent. Per fer-ho equitatiu, s'han seleccionat els 32 articles més actuals, compresos entre el 2020 i el 2022.

Pel que fa a les publicacions de la Segona República, s'ha escollit dos exemplars per cada mitjà. En el cas de Cultura Integral y Femenina s'han escollit els exemplars publicats el 15 de febrer del 1933 i el 15 d'abril del 1933. En total sumen 43 articles. El cas de Mujeres Libres en conformen 41 i corresponen als publicats el setembre de 1936 i el març de 1937 Resulta, finalment una mostra aproximada de 150 articles analitzats.

¹³Hemeroteca Digital de la Biblioteca Nacional de España:
<http://hemerotecadigital.bne.es/details.vm?lang=es&q=id:0003733914>

¹⁴ Hemeroteca Digital de l'arxiu de l'Ajuntament de Barcelona:
<https://ahcbdigital.bcn.cat/hemeroteca/titol/mujeres+libres>

5. Metodologia

La metodologia que s'ha utilitzat és l'anàlisi de contingut, a partir de la lectura acurada de cada article s'han extret les temàtiques principals de cada un. A l'hora d'elaborar l'anàlisi ha sigut necessari una fitxa completa amb tots els camps requerits i necessaris per assolir la finalitat de la investigació.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	
Data	
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	
Extensió	
Jerarquia	
Apartat	
URL	

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	
Temàtiques secundàries	
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

Aquesta anterior és la plantilla emprada per analitzar cada un dels articles. Està composta per quatre apartats grans:

- Fitxa de la revista

En aquest apartat es recull la informació més bàsica de la revista analitzada. El nom de la revista, la data (que correspon amb la de l'article) i el lloc d'edició.

- Fitxa de l'article

Es recullen les dades de l'article pròpiament. En primer lloc, el nom de l'article, és a dir, el titular. La següent casella està dedicada a les autories de les peces, el nom complet i el sexe de la persona, perquè aporta informació interessant pel nostre estudi. Aquest punt ha portat alguns problemes, ja que en molts casos, sobretot en el cas de les revistes antigues, els articles no anaven firmats.

Hi ha també un apartat per la data de publicació de l'article, seguit de la casella que fa referència a l'extensió, que s'ha comptabilitzat en nombre de paraules.

Seguidament, hi són dos punts que han sigut complicats d'extreure. Per una banda, la jerarquia pretén indicar simplement si es troba en portada o dins del cos de la revista, per determinar el seu nivell de rellevància. Aquest fet ha sigut complicat d'identificar, sobretot en els mitjans digitals, els quals ja no apareixen en portada. D'altra banda, pel que fa als apartats, en alguns casos com Pikara magazine ha sigut fàcil perquè s'indicava perfectament la secció, en canvi, en els altres mitjans no hi havia cap apartat establert.

Finalment, també hi ha una casella dedicada a l'URL de l'article per tal de recuperar-lo o bé comprovar la veracitat de la informació.

- Contingut

Aquest és el més important de tots els apartats, ja que conté la informació més rellevant per la investigació. En aquest és on es plasmen les temàtiques que tracta l'article, tant si és la temàtica central (que conté el titular) o bé una temàtica que apareix en el cos del text, però no és l'objectiu principal del text.

A més, també s'ha dedicat un punt al gènere periodístic que correspon la peça. La finalitat principal era diferenciar entre informació i opinió i en el cas que es pogués interpretar s'ha acotat més en el tipus de gèneres. Aquesta és la proposta:

- Gèneres informatius
 - Notícia
 - Reportatge
 - Entrevista
- Gèneres d'opinió
 - Article d'opinió
 - Editorial
 - Columna
 - Crítica
 - Reportatge interpretatiu
 - Entrevista interpretativa

També hi ha una casella destinada a les observacions per analitzar altres aspectes més qualitatius com el tractament, el llenguatge o escriure una cita textual del text que il·lustri el tema de forma clara.

- Imatges

En aquest cas també s'ha decidit analitzar les imatges, tot i que finalment no se li ha dedicat l'espai que requeria als apartats de resultats i conclusions, a causa de l'ambició que això suposava.

Tot i això, hem extret la tipologia de la imatge (fotografia, dibuix, muntatge fotogràfic...), l'autoria (si sortia signada) i la descripció de la imatge.

Un cop realitzat aquesta anàlisi exhaustiva, ha sigut necessari agrupar per temàtiques tots els articles, per poder fer la posterior comparativa. Per aconseguir-ho s'ha seguit, en el cas de cada revista la següent plantilla:

NOM DE LA REVISTA		
Temàtiques	Articles	Quantitat d'articles
<i>Exemple: Bellesa</i>	Nº 9, 12, 13, 24, 26, 28, 31	7

6. Anàlisi de resultats

6.1. Anàlisi de les revistes individuals

Pikara Magazine

Segons les seves redactores, Pikara Magazine és una revista que tracta temes diversos (socials, polítics i culturals) amb una mirada feminista, però no es defineixen com una revista especialitzada en feminisme. Tot i això, al llarg de la recerca s'ha pogut constatar que gairebé tots els articles tractaven algun tema relacionat amb la dona o amb perspectiva feminista.

Fent el buidatge de la recerca podem veure com en un total de trenta-quatre articles analitzats el número més gran de publicacions (un 20,6%) són relacionades amb projectes culturals externs relacionats amb el feminisme (un total de set articles)¹⁵, és a dir, una plataforma per donar a conèixer noves propostes culturals, literàries, cinematogràfiques, acadèmiques, etc. sobre qualsevol aspecte vinculat amb la lluita de la dona i el feminisme. En alguns casos també poden ser ressenyes o crítiques de llibres o pel·lícules relacionades amb la temàtica. En moltes ocasions, és possible accedir a aquests projectes o a una versió de prova.

PIKARA MAGAZINE

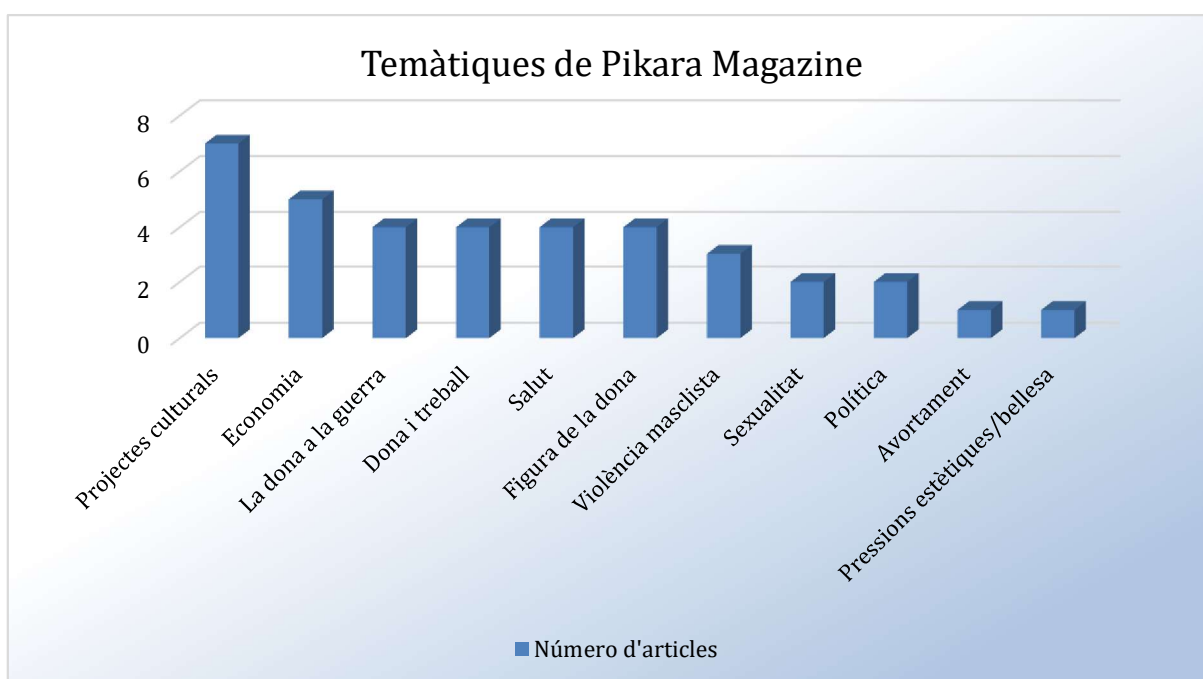
Temàtiques	Quantitat d'articles
<i>Projectes culturals</i>	7
<i>Economia</i>	5
<i>La dona a la guerra</i>	4
<i>Dona i treball</i>	4
<i>Salut</i>	4
<i>Figura de la dona</i>	4
<i>Violència masclista</i>	3
<i>Sexualitat</i>	2
<i>Política</i>	2
<i>Avortament</i>	1
<i>Pressions estètiques/bellesa</i>	1

¹⁵ Articles nº 9, 12, 13, 24, 26, 28 i 31 dels annexos

D'aquesta manera es pot confirmar que les temàtiques tractades coincideixen amb els de l'agenda feminista esmentada anteriorment. Per exemple, “la pubertat i la menstruació” es tracta dins d’una ressenya sobre una pel·lícula infantil “Red”¹⁶ i “la visibilització de dones importants al llarg de la història” ho veiem també en un article que recomana un projecte extern¹⁷.

El següent bloc que més es repeteix és el relacionat amb els articles sobre economia (cinc articles, és a dir, un 14,7%)¹⁸. En aquest cas, sí que es pot trobar algun article que sigui purament de temàtica econòmica i que no inclogui una perspectiva feminista molt notòria.

En el tercer lloc, amb quatre articles cadascun (11,7% cadascun), hi ha quatre blocs de temàtiques diferents. Per començar, s’hi poden trobar articles relacionats amb la salut (biaix de gènere, malalties femenines...)¹⁹. D'altra banda, s’han escrit peces relacionades amb les dones i la guerra (des de la figura de la dona en la guerra actual d’Ucraïna fins a la visibilització de guerres minoritàries també actuals)²⁰.

¹⁶ Article nº 9 dels annexos

¹⁷ Article nº 26 dels annexos

¹⁸ Articles nº 16, 22, 23, 32, 33

¹⁹ Articles nº 2, 3, 6, 8 dels annexos

²⁰ Articles nº 10, 15, 17, 18 dels annexos

Una altra d'aquestes temàtiques és la figura de dones icòniques²¹, des d'entrevistes a dones amb projectes interessants a un reconeixement de les aportacions de figures històriques femenines. Un altre tema molt recurrent és la dona en el treball²². En aquest cas es tracten qüestions com les desigualtats laborals que pateixen les dones a països subdesenvolupats o la condició de les feines domèstiques actuals.

Un dels darrers blocs (tres articles, 8,8%) és la violència masclista²³, com pot ser la violència vicària o el seguiment d'una notícia actual sobre violència masclista. Finalment, altres articles que apareixen parlen sobre política²⁴, d'una banda, i de l'altra sobre sexualitat²⁵ (dos articles i 5,8% cadascun). De manera més aïllada (només un en cada cas, un 2,9%) trobem peces relacionades amb l'avortament²⁶ i les pressions estètiques²⁷.

En termes qualitatius cal destacar que amb relació a les autories dels articles, almenys en els que han estat analitzats en aquest treball, són tots escrits per dones, per un col·lectiu femení o per la redacció de Pikara Magazine, en la qual només hi apareixen dones.

D'altra banda, pel que fa a l'extensió del text, en aquest cas, oscil·la entre les 400 paraules i les 3000 paraules. Els articles més llargs (entre 1500 paraules i 3000 paraules) són els que tracten temes com la guerra, economia i salut.

Precisament, ho podem relacionar amb el fet que aquests anteriors són gairebé tots reportatges o entrevistes, que ja només per la seva naturalesa requereixen una extensió més llarga. Tot i això, dins el mitjà hi ha una gran varietat d'articles diferents en termes de gènere. Hi podem trobar des de cròniques i ressenyes breus a elaborades entrevistes i reportatges.

²¹ Articles nº 11, 14, 20, 26 dels annexos

²² Articles nº 19, 30, 34, 12 dels annexos

²³ Articles nº 15, 25, 27 dels annexos

²⁴ Articles nº 21, 29 dels annexos

²⁵ Articles nº 5 i 7 dels annexos

²⁶ Article nº 1 dels annexos

²⁷ Article nº 4 dels annexos

Un dels que es pot trobar més present és l'article d'opinió, de fet gairebé totes les peces, independentment del gènere que siguin, inclouen un punt d'interpretació o d'opinió.

Un fet destacable també és el tipus de llenguatge que utilitzen. En diferents articles (en funció de l'escriptora que estigui a càrrec) és força present el que s'entén com "llenguatge inclusiu". En alguns d'ells s'usa el femení genèric o el llenguatge inclusiu "trans" i no binari.

Finalment, és important esmentar un element important dins les peces periodístiques d'aquesta revista: les imatges. En tots els articles es pot trobar una imatge o un element gràfic. En el cas dels reportatges acostumen a ser fotografies fetes per la mateixa periodista i que donen sentit al text i ajuden a entendre el contingut i a posar en context al lector/a. D'altra banda, hi ha fotografies en entrevistes, reportatges i cròniques que són purament il·lustratives, per exemple per mostrar a l'entrevistada. Si més

5 Il·lustració de Sra. Miltón. Font: Sra Milton a: Fernandez J. (2022). La masculinidad tradicional desgrava en la declaración de la renta. *Pikara Magazine*. Recuperat de: <https://www.pikaramagazine.com/2022/04/la-masculinidad-tradicional-desgrava-en-la-de>

no, també trobem una tipologia d'imatges que s'escapen de la resta. Són il·lustracions pròpies del mitjà i creades especialment per l'article en qüestió (normalment articles d'opinió) per acompanyar i il·lustrar la temàtica tractada. L'autoria d'aquest tipus d'imatges es repeteix en tots els casos: Sra. Milton.

Mujeres en Red

La revista Mujeres en Red es considera una publicació feminista, el que fa pensar que tots els articles estan directament relacionats amb l'agenda feminista, i així s'ha pogut comprovar amb la present anàlisi. Totes les peces publicades tracten temes diferents entre ells però tots relacionats amb el feminisme com a temàtica central de l'article.

En el cas d'aquesta revista passa una cosa força significativa, que es pot extrapolar en molts altres casos de la història del feminisme. En l'ampli període de temps que comprèn l'anàlisi d'aquesta publicació hi ha una temàtica que predomina per sobre de moltes altres, amb un percentatge molt elevat. Es fa referència a la teoria recent sobre el "generisme queer" i "el borrado de la mujer", un debat dins el feminisme que ha sorgit arran de la proposta de llei d'autodeterminació de sexe. Aquest tema ocupa exactament dotze articles²⁸ dels trenta-dos que s'han analitzat, és a dir, un 37,5 % dels articles analitzats tracten aquest tema com a punt central.

Seguidament, s'hi troba a la mateixa posició tres temàtiques que es repeteixen. D'una banda, l'ús del llenguatge inclusiu és un dels aspectes més considerats per activistes feministes i també per aquest mitjà²⁹. D'altra banda, i com ja passava a l'anterior revista, la visibilització de projectes feministes,

MUJERES EN RED

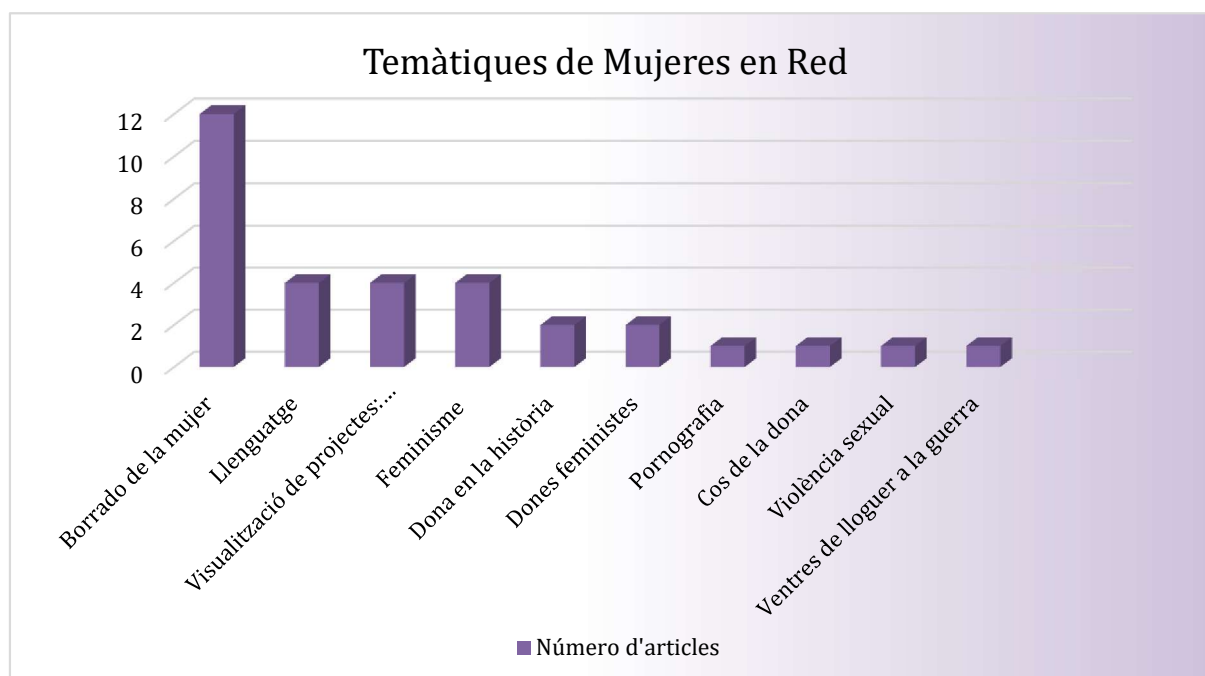
Temàtiques	Quantitat d'articles
<i>"Borrado de la mujer"</i>	12
<i>Llenguatge</i>	4
<i>Visualització de projectes: dones i cultura</i>	4
<i>Feminisme</i>	4
<i>Dona en la història</i>	2
<i>Dones feministes</i>	2
<i>Pornografia</i>	1
<i>Cos de la dona</i>	1
<i>Violència sexual</i>	1
<i>Ventres de lloguer a la guerra</i>	1

²⁸ Articles nº 41, 44, 47, 51, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 64, 66 dels annexos

²⁹ Articles nº 37, 46, 58, 61 dels annexos

culturals i la promoció d'obres literàries i cinematogràfiques és un punt recurrent³⁰. I per últim s'han publicat articles que tracten el feminisme d'una forma més general³¹, com per exemple la paritat de gènere o l'agenda feminista. Els darrers tres grups de temàtiques consten de quatre articles publicats cadascun, és a dir, cada temàtica correspon a un 12,5% de les peces analitzades.

Un altre tema que apareix, amb una freqüència menor (dos articles exactament³²), és la figura de la dona en un context històric, que correspon a un 6,25%. A més, la visibilització de dones feministes actuals³³ és un tema que es repeteix en el mateix nombre de casos que l'anterior, la qual cosa, en certa manera, es pot agrupar en un bloc major que seria la visibilització de la figura femenina en general.

Finalment, altres temàtiques que apareixen una sola vegada són: ventres de lloguer a la guerra³⁴, la pornografia³⁵, el cos de la dona³⁶ i la violència sexual³⁷. Cadascun dels temes anteriors corresponen a un 3,1%.

³⁰ Articles n° 35, 39, 49, 53 dels annexos

³¹ Articles n° 38, 40, 50, 65 dels annexos

³² Articles n° 42, 54 dels annexos

³³ Articles n° 43, 48 dels annexos

³⁴ Article n° 36 dels annexos

³⁵ Article n° 45 dels annexos

³⁶ Article n° 52 dels annexos

³⁷ Article n° 62 dels annexos

Un fet rellevant d'aquesta revista és que, a part de les escriptores i col·laboradores, es poden trobar diverses peces escrites per homes. Tot i això, la gran majoria de peces són d'autoria femenina o bé per part de la redacció del mitjà, formada per dones.

L'extensió de les peces varia entre les 400 paraules i les 3.500 (amb excepció d'una peça més extensa amb 5500 paraules sobre el llenguatge inclusiu). Les temàtiques que han ocupat un espai més gran dins l'article són "el borrado de la mujer" i la teoria queer, el llenguatge inclusiu i la visibilització de projectes feministes, fet que no és estrany si considerem que són precisament aquestes temàtiques amb més nombre d'articles.

Pel que fa als gèneres periodístics passa exactament el mateix que a Pikara Magazine, els articles més llargs són tots els reportatges o entrevistes que requereixen un espai més ampli, i, d'altra banda, hi ha tots els articles més breus, com les ressenyes o les cròniques. De la mateixa manera, gairebé tots són articles interpretatius i d'opinió.

Les imatges utilitzades en aquesta revista tenen una funció més aviat il·lustrativa, acompanyant el text o bé mostrant la imatge d'una persona de la qual s'està parlant o entrevistant.

Cultura Integral y Femenina

En el cas d'aquesta revista cal situar-se a l'Espanya de l'any 1933. Com ja s'ha tractat en altres apartats, l'època de la II República va ser un període de canvis. Una de les temàtiques més repetides és, sense dubtes, aspectes científics vinculats a la salut³⁸ (16,2% del total), sobretot encarat a les dones, com per exemple informació sobre el càncer de mama i indicacions per identificar-lo.

D'aquesta temàtica trobem set articles de quaranta-tres que conformen la mostra. Aquest tipus d'article es destinen normalment a les primeres pàgines de la revista, és a dir, dins el cos de la publicació se li dona certa rellevància.

D'altra banda, amb sis articles (13,9%), hi són aquells que parlen sobre la figura de la dona. Aquest apartat es podria desglossar en tres subtemes, que serien: figures de dones rellevants³⁹, la dona en la història⁴⁰ i la dona americana⁴¹. És important agrupar-les totes en un bloc comú, ja que la finalitat comuna és visibilitzar la figura femenina i les seves aportacions.

CULTURA INTEGRAL Y FEMENINA

Temàtiques	Quantitat d'articles
<i>Salut</i>	7
<i>Guerra</i>	4
<i>La dona i el treball</i>	4
<i>Història i altres cultures</i>	4
<i>Economia</i>	3
<i>Dones importants</i>	3
<i>Dona americana</i>	2
<i>Matrimoni / divorci</i>	2
<i>Crítica a la masculinitat</i>	2
<i>Cultura</i>	2
<i>Associacions femenines</i>	2
<i>La dona en la història</i>	1
<i>Prostitució</i>	1
<i>Bellesa</i>	1
<i>Política</i>	1
<i>Pobresa</i>	1
<i>Maternitat</i>	1

³⁸ Articles nº 70, 71, 72, 87, 88, 93, 102 dels annexos

³⁹ Articles nº 81, 90, 92 dels annexos

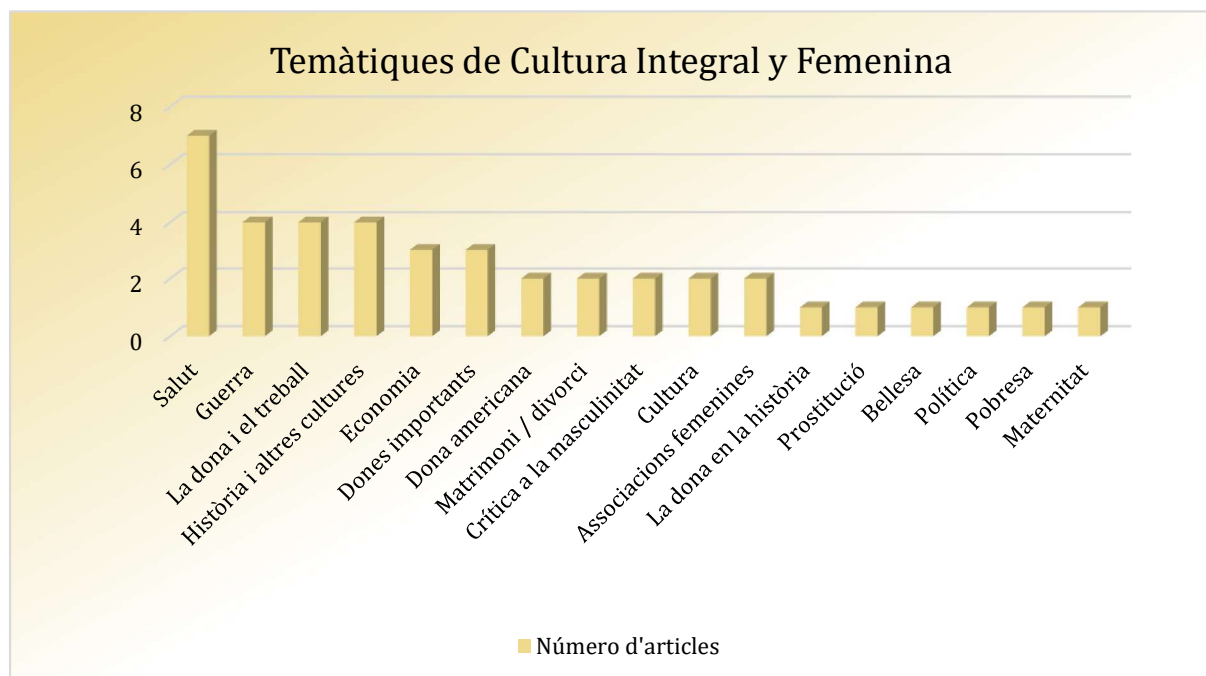
⁴⁰ Article nº 74 dels annexos

⁴¹ Articles nº 85, 97 dels annexos

Un altre tema que es repeteix és tot allò que es relaciona amb els conflictes armats⁴², amb concretament quatre articles (9,3%), i més concretament sobre les conseqüències de la Primera Guerra Mundial i la possible nova revolta. Amb el mateix nombre, hi ha peces que parlen sobre història i cultures d'arreu del món⁴³ (9,3%), com per exemple, la cultura egípcia o els orígens de l'home. D'altra banda, la dona torna a ser protagonista en el següent bloc sobre el món laboral⁴⁴, amb quatre articles. Tracten temes com noves professions femenines, la feina domèstica o el doble cansament de la dona (generat per la feina externa i la feina dins la llar.

Hi són presents també tres articles (6,9%) que parlen sobre economia⁴⁵, peces que tracten des de noves formes de producció fora del capitalisme fins a la situació agrària alemanya.

La figura de l'home també apareix dins la revista, però no de la manera que ho fa la femenina. En aquest sentit, hi són presents alguns articles que critiquen el comportament masculí o la masculinitat⁴⁶. Concretament, en figuren dos articles i representen el 4,6% del total.

⁴² Articles nº 76, 82, 83, 106 dels annexos

⁴³ Articles nº 84, 99, 105, 108 dels annexos

⁴⁴ Articles nº 78, 85, 97, 109 dels annexos

⁴⁵ Articles nº 73, 80, 104 dels annexos

⁴⁶ Articles nº 86, 94 dels annexos

Amb el mateix percentatge trobem peces sobre el matrimoni o el divorci⁴⁷, en tant que la seva llei s'havia aprovat l'any 1931. La cultura⁴⁸, tal com indica el nom de la revista, també hi tenia cabuda. Peces que parlaven de llibres o altres propostes literàries apareixen també dues vegades. Un fet que també és destacable és l'aparició de peces escrites per associacions femenines externes⁴⁹, que parlaven de les accions que realitzaven o simplement feien servir el mitjà de portaveu, aquestes també apareixen dues vegades, com les anteriors.

Finalment, algunes de les temàtiques que apareixen una sola vegada, però no per això menys importants a esmentar, són la maternitat⁵⁰, la prostitució⁵¹, la bellesa⁵², la política⁵³ i la pobresa⁵⁴. Aquestes representen un 2,3%, tot i això, alguns d'ells són articles realment notoris. Per exemple, el tractament que s'utilitza a l'article sobre la prostitució és digne d'analitzar més profundament i denota l'època de revolució i canvi que es vivia.

Pel que fa a les autories de les peces és curiós veure que un 50% el representen les dones i l'altre 50% els homes. Concretament, hi ha setze articles escrits per un home i setze més amb la firma d'una dona, la resta se'n desconeix el sexe. La majoria d'articles que anaven signats per homes són articles extensos i generalment informatius, que pretenien com a màxima finalitat informar a la dona sobre aspectes rellevants pel seu dia a dia. En aquest sentit, es podria pensar que és degut al fet que gran part de les persones intel·lectuals, formades i especialitzades en alguna temàtica, com metges, professors o catedràtics, en aquella època eren homes.

⁴⁷ Articles nº 75, 103 dels annexos

⁴⁸ Articles nº 79, 91 dels annexos

⁴⁹ Articles nº 95, 96 dels annexos

⁵⁰ Article nº 69 dels annexos

⁵¹ Article nº 100 dels annexos

⁵² Article nº 107 dels annexos

⁵³ Article nº 68 dels annexos

⁵⁴ Article nº 101 dels annexos

Amb aquesta finalitat d'informar i ensenyar a la dona ens trobem que molts textos dels quals hem pogut analitzar tractaven temes que no formaven part de l'agenda feminista, però que complien la funció que abans s'esmentava, la d'educar a la dona en tots aquells aspectes que li proporcionessin informació útil per la seva formació cultural, política i social. Amb aquest propòsit es compliria una de les necessitats més bàsiques del feminisme en aquella època, posicionar la dona al mateix nivell educatiu i intel·lectual que l'home.

D'aquesta manera no és estrany trobar-nos textos que combinen els gèneres informatius amb els gèneres més d'opinió. Podem veure com les temàtiques que s'allunyen més de la problemàtica feminista tendeixen a ser més informatius, en canvi, aquells que tracten una problemàtica social vinculada al feminisme a la política o a l'economia tendien a ser peces amb un caràcter més d'opinió.

En aquest cas, l'extensió oscil·la entre les 200 i les 2000 paraules i, com s'acaba de fer evident, alguns dels textos més llargs són aquells que són més informatius, com els reportatges que parlen sobre salut o les recerques històriques.

D'altra banda, les imatges en aquesta revista prenen un paper important, ja que en aquella època una part important de la població (sobretot dones) eren analfabets/es.

En aquest sentit, la imatge pren una rellevància força gran, sobretot en els reportatges més informatius que trobem i que requereixen un acompanyament gràfic per la seva comprensió. Per exemple, en l'article que parla sobre el càncer de mama es poden veure fotografies reals de com pot arribar a afectar aquesta malaltia.

6 Article extret de l'exemplar datat del 15/02/1933 de Cultura Integral y Femenina. Font: Biblioteca Nacional de España

Mujeres libres

Aquesta capçalera, que es considera una revista d'ideologia anarquista, és una de les més revolucionàries i trencadores de l'època. Les temàtiques dels articles són diverses i en tots ells s'hi pot veure molt marcat el corrent ideològic. A diferència de la revista anterior, en aquesta gairebé tots els articles estan vinculats d'alguna manera o altra amb la figura de la dona, si no és en el tema central, queda vinculat per la seva forta ideologia reivindicativa i, sobretot, feminista.

El cas d'aquesta revista és en certa manera excepcional, ja que sorgeix poc temps abans que comenci la Guerra Civil i, per tant, els temes dels diferents articles aniran determinats per aquest fet. En aquest sentit, no és d'estranyar que la majoria dels articles analitzats siguin sobre el conflicte. La part a destacar és que en molts casos aquests articles sobre la guerra parlem amb perspectiva feminista. Exactament, trobem deu articles, dels quaranta-un analitzats,⁵⁵ (24,3%) relacionats amb la figura de la dona espanyola i la guerra. Sobretot son peces que parlen sobre la funció de la dona durant el conflicte i els llocs de treball que prèviament ocupaven els homes i que després van ocupar elles.

MUJERES LIBRES

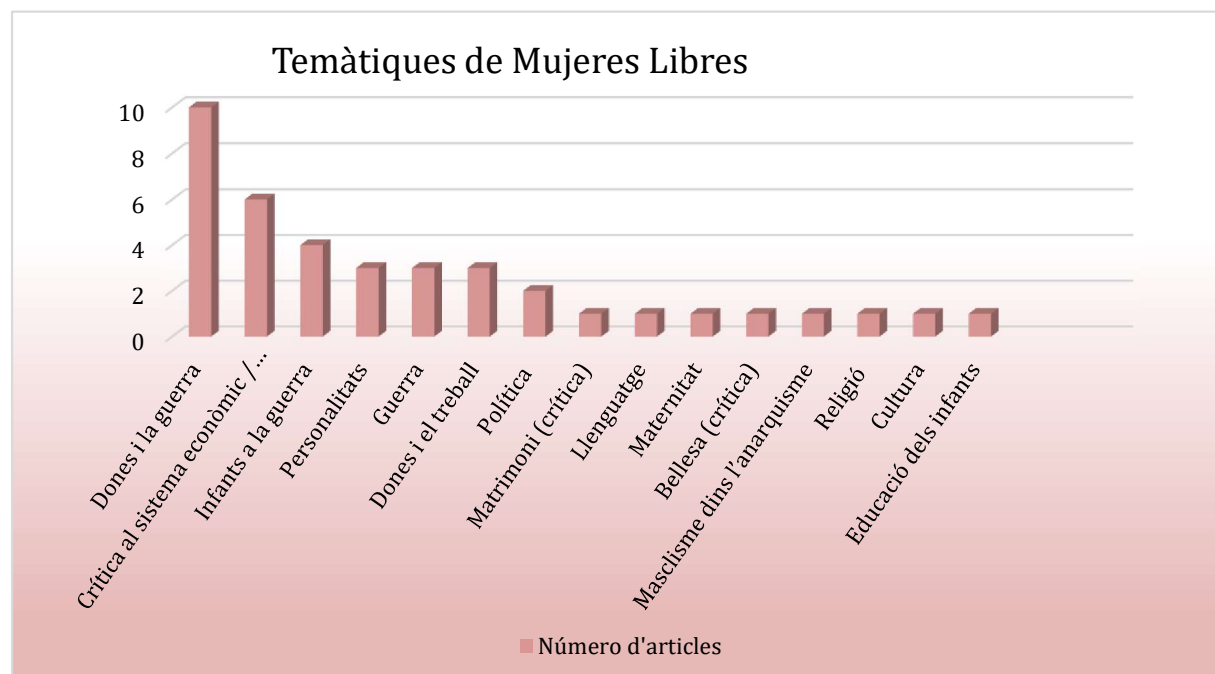
Temàtiques	Quantitat d'articles
<i>Dones i la guerra</i>	10
<i>Crítica al sistema econòmic / capitalisme</i>	6
<i>Infants a la guerra</i>	4
<i>Personalitats</i>	3
<i>Guerra</i>	3
<i>Dones i el treball</i>	3
<i>Política</i>	2
<i>Matrimoni (crítica)</i>	1
<i>Llenguatge</i>	1
<i>Maternitat</i>	1
<i>Bellesa (crítica)</i>	1
<i>Masclisme dins l'anarquisme</i>	1
<i>Religió</i>	1
<i>Cultura</i>	1
<i>Educació dels infants</i>	1

⁵⁵ Articles nº 112, 115, 116, 117, 119, 120, 131, 138, 145, 146 dels annexos

A més hi ha tres articles més que parlen també de la guerra però des d'una altra perspectiva, econòmica o política, si més no sense tenir en compte la perspectiva femenina. En total, són tretze articles que tracten la guerra com a punt central (31,7%).

A part d'aquest darrer tema que predomina en els dos números analitzats, gran part dels altres articles tracten temàtiques amb la figura de la dona com a tema central. Exactament, són dotze articles que es corresponen amb aquest bloc. A més, si li sumem els deu articles anteriors, sobre la dona i la guerra, fan un total de vint-i-dos peces amb la dona com a peça central, és a dir, més el 53,6% de tots els articles.

En temàtiques que afectin la dona podem crear subtemes i identificar-los per separat. D'una banda, trobem tres articles que parlen sobre la dona i el món laboral⁵⁶ (sense comptar els que parlen del món laboral de la dona arran de la guerra), un 7,3%, encarat sobretot al treball domèstic i la doble càrrega que suporten les dones. Aquest mateix nombre d'articles són els que van dedicats a visibilitzar personalitats importants dins el món del feminisme⁵⁷, com per exemple un article dedicat a la vida revolucionària de Vera Figuer.

⁵⁶ Articles nº 126, 133, 143 dels annexos

⁵⁷ Articles nº 113, 118, 134 dels annexos

Altres temàtiques que apareixen, tan sols una vegada cadascun, en relació amb la dona són: el matrimoni⁵⁸ (en forma de burla), l'ús del llenguatge que afavoreix les relacions de poder de l'home⁵⁹, la maternitat⁶⁰ (des d'un punt de vista terapèutic i d'ajuda cap a la dona), els estereotips de bellesa⁶¹ (fent una crítica), el masclisme dins l'anarquisme⁶² (sobre la doble lluita de la dona, és a dir, la lluita revolucionària i la lluita contra l'home) i la prostitució⁶³. Cadascun d'ells representen un 2,4 %.

D'altra banda, i deixant enrere les temàtiques purament feministes, trobem articles de posicionament ideològic respecte el sistema econòmic⁶⁴, és a dir, el capitalisme. Exactament, hi ha sis articles (14,6%) que, entre altres coses, critiquen el sistema i proposen nous models de producció.

Un altre tema que és força recurrent dins de la revista és la figura dels infants. Sobretot, amb l'aparició de la guerra, hi ha molts articles a favor de la protecció dels nens davant el conflicte⁶⁵ (quatre peces que representen el 9,7%) i un de sol que parla sobre l'educació d'aquests⁶⁶ (2,4%).

Finalment, hi ha alguns temes més aïllats relacionats amb la política⁶⁷ (dos articles que corresponen al 4,8%), amb la cultura⁶⁸ i amb la religió⁶⁹ (crítica dels costums i reivindicació del laïcisme). Aquests darrers apareixen en una ocasió cadascun (2,4%).

El cas d'aquesta capçalera també és excepcional pel fet de les autories. A partir del tercer número publicat de la revista, la majoria d'articles no tenen firma. Amb aquest fet no podem determinar quin percentatge exacte de dones i homes han escrit els articles.

⁵⁸ Article nº 127 dels annexos

⁵⁹ Article nº 128 dels annexos

⁶⁰ Article nº 129 dels annexos

⁶¹ Article nº 137 dels annexos

⁶² Article nº 130 dels annexos

⁶³ Article nº 150 dels annexos

⁶⁴ Articles nº 114, 139, 140, 144, 148, 149 dels annexos

⁶⁵ Articles nº 111, 121, 123, 141 dels annexos

⁶⁶ Article nº 122 dels annexos

⁶⁷ Article nº 132

⁶⁸ Article nº 147

⁶⁹ Article nº 136

D'altra banda, es podria deduir que les autories (o almenys la majoria) van a càrrec de dones, ja que la revista és el portaveu d'aquesta mateixa associació, exclusivament formada per dones.

En referència a l'extensió de les peces, en aquest cas es pot veure que són bastant més breus que Cultura Integral y Femenina. Les paraules utilitzades van entre les 100 i les 1400. De fet, només quatre de les quaranta-una publicacions superen les 1000 paraules, les quals són reportatges o bibliografies una mica més extenses.

8 Pàgina 4 de l'exemplar de Mujeres Libres publicat el setembre de 1936. Font: Hemeroteca Digital de l'Ajuntament de Barcelona

Cal destacar que a Mujeres Libres gairebé totes les peces tenen un punt d'opinió i reivindicatiu. En aquest cas no es troben aquelles peces llargues, que eren a Cultura Integral y Femenina, totalment informatives i amb l'objectiu d'educar a la dona.

Arran de l'esclat de la guerra, les imatges prenen una importància considerable dins el cos dels articles. Recordem que gran part de la població era analfabeta i les imatges eren una gran eina per arribar a les lectores. En

molts casos s'hi poden veure imatges reals de la temàtica tractada, sobretot en els reportatges o les cròniques, o bé dibuixos creats especialment per l'article que il·lustren, molts cops d'una forma crítica. Un fet important és l'estètica general que té la revista, la qual juga molt amb les composicions gràfiques, amb les imatges i amb la lletra dels titulars, creant pàgines molt visuals i atractives per les lectores.

7 Pàgina 8 de l'exemplar de Mujeres Libres publicat el setembre de 1936. Font: Hemeroteca Digital de l'Ajuntament de Barcelona

6.2. Comparativa entre èpoques

Un cop analitzades totes les temàtiques de cada revista podem fer una comparativa dels resultats entre les publicacions datades a la Segona República i les revistes actuals. Es pot veure com alguns temes actuals ni tan sols es consideraven noranta anys enrere i, en canvi, alguns que eren l'ordre del dia en aquella època ara ni tan sols es contemplen com a possibilitat d'agenda. Tot i això, una bona part d'ells són comuns en les dues èpoques, tot i que amb alguns matisos en el tractament.

La dona i el treball

Un dels aspectes que és present en publicacions de les dues èpoques és la situació de la dona en el món laboral. A Pikara Magazine es troben quatre articles parlant-ne i tant a Cultura Integral y Femenina com a Mujeres Libres n'hi ha tres en cada cas. Una de les perspectives que se li atribueix a aquest tema és la del servei domèstic. En els articles més actuals es parla de com els serveis domèstics com a professió estan desvalorats i no els emparen en temes de salut⁷⁰ i, precisament, articles més antics ja criticaven el cansament i la doble vessant que tenia la feina domèstica⁷¹.

D'altra banda, alguna de les peces de la Segona República parlen de la situació laboral de la dona d'una forma més genèrica, les desigualtats i el menyspreu de les seves capacitats per treballar⁷².

⁷⁰ Article nº 34 dels annexos

⁷¹ Article nº 78 dels annexos

⁷² Article nº 133 dels annexos

De la mateixa manera Pikara Magazine publicava un article, per posar un exemple, sobre les desigualtats que patien les dones mineres al Congo avui en dia⁷³.

La figura de la dona a la guerra

Un altre tema que es repeteix en els dos períodes és la dona als conflictes armats. Amb la fi de la Primera Guerra Mundial i l'inici de la Guerra Civil, als anys 30 aquest era una temàtica recurrent als mitjans. A més, en les capçaleres triades se li donava un tractament sobretot des de la perspectiva femenina, sobretot a Mujeres Libres, així és com es poden trobar articles que parlen sobre la situació de la dona durant el conflicte i la seva lluita a la rereguarda⁷⁴.

És interessant veure com amb l'esclat de la guerra actual entre Ucraïna i Rússia, molts mitjans han incorporat aquest tema en l'escala de prioritats a l'agenda dels mitjans, i també donant-li importància a la dona. En el present estudi hi ha un article que exemplifica bé el que s'acaba d'afirmar. Es tracta d'un article amb un recull de poemes escrits per dones que expliquen les desgràcies que viuen les dones durant la guerra⁷⁵. D'aquesta manera, veiem com Pikara Magazine dedica 4 articles a parlar del tema esmentat, Mujeres en Red en una ocasió i, per la seva part, Mujeres libres li dedica 10 articles.

⁷³ Article nº 19 dels annexos

⁷⁴ Articles nº 112, 115, 117 ... dels annexos

⁷⁵ Article nº 10 dels annexos

Tot i això, cal tenir en compte que depenent el període històric en qüestió la quantitat d'articles publicats varia molt. Per exemple, en el cas de Mujeres Libres, just quan comença la Guerra Civil Espanyola, gran part dels articles tractaven sobre el conflicte bèl·lic o hi anaven relacionats (formaven el 31% del total d'articles analitzats). En canvi, a Cultura Integral Femenina, previ a la Guerra Civil, representen el 9,5% de les peces. En les capçaleres actuals no apareix representat de la mateixa manera que a Mujeres Libres, també s'ha de tenir en compte que el conflicte d'Ucraïna no afecta directament a Espanya, però justament Pikara Magazine i Cultura Integral Femenina, en el context de no patir un conflicte bèl·lic de primera mà, contenen el mateix nombre d'articles sobre aquesta temàtica (Cultura Integral y Femenina sense una perspectiva femenina), quatre concretament⁷⁶.

Salut i coneixement científic

La divulgació de coneixement científic, salut i higiene eren molt comuns fa uns anys. Les condicions higièniques i els avenços científics a la dècada del 1930 no eren els d'avui en dia. Tot i això, alguns articles de revistes feministes actuals incorporen aquesta temàtica a la seva agenda. A Pikara Magazine s'hi poden trobar alguns exemples⁷⁷. En els anteriors el tractament és totalment feminista, és a dir, parlen de desigualtats masclistes dins certs sectors de la sanitat o de malalties femenines. En canvi, tot i que és cert que a Cultura Integral y Femenina s'hi pot trobar alguna peça que tracten malalties femenines, com el conegut càncer de mama, és cert que gairebé tots els articles són sobre aspectes de salut més generalitzats. El tractament és molt diferent si fem la comparativa, ja que en els casos actuals es tracten de peces més aviat d'opinió i destacant o destapant aspectes que afecten les dones en l'àmbit de salut i els articles antics eren més aviat divulgadors de coneixement científic per la societat.

⁷⁶ Articles nº 10, 15, 18, 17 // 76, 82, 83, 106 dels annexos

⁷⁷ Articles nº 2, 3, 6, 8 dels annexos

Exactament, hi ha 4 articles dedicats a aspectes relacionats amb la salut mentre que a Cultura Integral y Femenina n'hi ha 7.

Visibilització de dones dins la societat

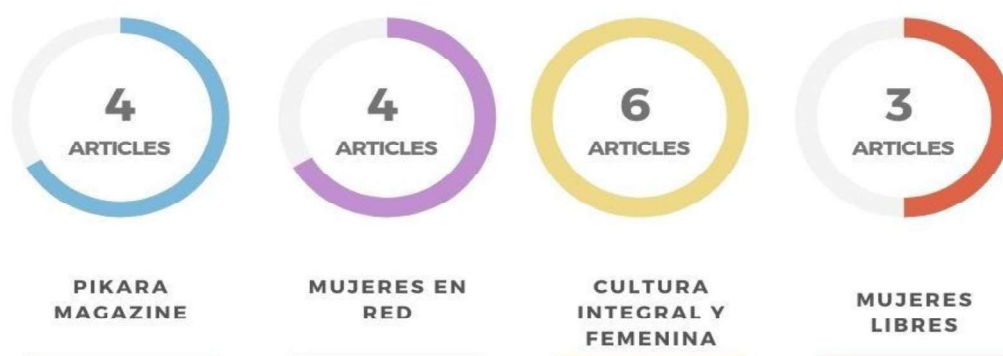
Un fet que es repeteix en totes les revistes analitzades⁷⁸ és la visibilització de la figura de dones importants, a través de bibliografies, entrevistes, relats... Aquesta és una de les labors que es considera rellevant dins del feminisme, donar a conèixer les aportacions de les dones que han estat invisibilitzades durant el llarg dels anys. Per això hi ha articles parlant des d'activistes feministes actuals com Amelia Valcárcel⁷⁹ fins a peces dedicades a figures històriques com Concepción Arenal⁸⁰. En algunes publicacions de les revistes antigues es poden veure també realitats de dones d'arreu del món, no només dones espanyoles.

⁷⁸ N° 11, 14, 20, 26 de Pikara Magazine; N° 43, 48 a Mujeres en Red; N° 81, 91, 93 a Cultura Integral y Femenina; N° 113, 118, 134 a Mujeres Libres

⁷⁹ A l'article n° 48 dels annexos de Mujeres en Red

⁸⁰ A l'article n° 93 dels annexos de Cultura Integral y Femenina

En total són 4 articles que dediquen Pikara Magazine i Mujeres en Red cadascuna, 6 Cultura Integral y Femenina y 3 Mujeres Libres.

Pressions estètiques i bellesa

Tot i que aquest no sigui un tema que es repeteixi en gran quantitat a cap de les revistes és interessant veure que a tots ells tracten la qüestió almenys una vegada, tot i això amb tractaments molt diferents entre ells. A Pikara Magazine hi ha un article⁸¹ dedicat a les pressions estètiques que pateixen les adolescents en relació amb el seu pèl corporal i, en relació, a Mujeres Libres s'hi publica un article criticant la necessitat del maquillatge i l'ornamentació⁸². Fent contrast, a Cultura Integral y Femenina es publica una peça que parla precisament de com fer desaparèixer les arrugues de les dones, fomentant encara més aquestes pressions i els estereotips de bellesa.

Prostitució

Un tema que no es repeteix a les peces dels mitjans actuals, però és important esmentar és la prostitució. Tant a Cultura Integral y Femenina⁸³ com a Mujeres Libres⁸⁴ dediquen un article al respecte. Els dos punts de vista són diferents entre ells, però les dues parts critiquen aquesta pràctica i consideren que es troba en una situació límit que afecta negativament i vulnera els drets de la dona.

⁸¹ Article N° 4 de Pikara Magazine

⁸² Article N° 137 de Mujeres Libres

⁸³ Article N° 100 de Cultura Integral y Femenina

⁸⁴ Article N° 150 de Mujeres Libres

Tot i que en el present estudi no hi hagi cap article actual relacionat és un tema recurrent dins del debat feminista actual, com esmenten les bases de la “Declaración y Plataforma de Acción de Beijing”⁸⁵ que es va celebrar l'any 1995 per l'ONU.

De la mateixa manera que passa amb la prostitució, les dues publicacions de la Segona República tracten una problemàtica que, encara que no es pugui comparar directament, sorprèn pel seu tractament i el seu vincle amb l'actualitat. Es poden trobar alguns articles que critiquen l'estereotip de masculinitat⁸⁶ o tracten la figura de l'home com enemic⁸⁷.

A més, altres temes com poden ser l'economia (sobretot), la política i la cultura són recurrents en aquest tipus de capçaleres, ja que totes comparteixen l'objectiu d'informar a la dona, però no tracten la temàtica amb perspectiva feminista.

Temàtiques no repetides entre èpoques

Tot i això, hi ha altres blocs temàtics que no són comuns en les dues èpoques. Alguns conceptes o debats més actuals que fa un segle ni es contemplaven formen part de l'agenda dels mitjans feministes actuals. Molts articles dels mitjans actuals que s'han analitzat tracten alguns d'aquests nous conceptes, com l'avortament, el qual estava totalment il·legalitzat en aquell moment, la sexualitat femenina, els ventres de lloguer, o la pornografia.

Un dels debats més actuals i que, de fet, és una de les temàtiques que més presència té a Mujeres en Red, és el debat entorn de la proposta d'autodeterminació de sexe per les persones transsexuals. Algunes feministes han teoritzat sobre aquest aspecte i han arribat a la conclusió que això afectaria negativament a les dones.

⁸⁵ ONU Mujeres (1995). Declaración y Plataforma de Acción de Beijing.
<https://www.acnur.org/fileadmin/Documentos/Publicaciones/2015/9853.pdf>

⁸⁶ Articles N° 86, 94 de Cultura Integral y Femenina

⁸⁷ Article N° 130 de Mujeres Libres

Es pot deduir, doncs, per la seva complexitat i per la necessària comprensió prèvia d'altres premisses més bàsiques, que aquest debat és totalment incompatible amb l'època de la segona república i que, per tant, no apareixeria als mitjans.

Un altre cas que no apareix als mitjans més antics és la violència masclista, la qual és molt habitual als mitjans actuals, no només feministes sinó també els generalistes. Tot i que aquesta porta anys existint no fa tants que se'n parla obertament.

Finalment, en els mitjans antics no es troben articles que promocionin altres continguts culturals, literaris o cinematogràfics. En certa manera, la digitalització ha permès als mitjans vincular fàcilment al lector amb qualsevol contingut i donar visibilitat a nous projectes.

D'altra banda, hi ha tots els articles que tracten problemàtiques pròpies d'una època anterior i que ara, s'han resolt o han quedat endarrerides. Exemples clars són la maternitat, el divorci, la infantesa o la religió.

La maternitat es considerava un dels temes de principal interès per la dona, ja que ser mare era una de les finalitats bàsiques per elles. El divorci durant els anys 30 va ser un dels punts més debatuts pels ciutadans, ja que l'any 1932 s'aprovava la llei en el seu favor.

La infantesa també es pot constatar, sobretot a la revista *Mujeres Libres*, que era un aspecte que preocupava les mares. Són nombrosos els articles sobre l'educació dels infants i sobre la protecció d'aquests davant la guerra. En els mitjans actuals, en canvi, no hi ha presència d'aquesta temàtica.

D'altra banda, cent anys enrere la religió estava molt més instaurada en el dia a dia de les persones. Tot i que, només apareix en una ocasió, parlar sobre la vida vinculada al cristianisme i a l'església era més coherent que no pas actualment, ja que el laïcisme s'ha adaptat a la nostra societat.

Fent una comparativa més qualitativa es fan visibles algunes diferències. En les revistes de l'època de la segona república hi ha molts articles escrits per homes, especialment aquells més teòrics i informatius. Fins aquell moment, molts dels intel·lectuals, professors, catedràtics, etc., de l'època eren homes i seria coherent deduir que aportar els seus coneixements es veïés com una necessitat per informar a les lectores. En canvi, a les capçaleres actuals aquest fet no és freqüent. Gairebé tots els articles publicats són escrits per dones.

L'extensió dels articles també canvia entre les dues èpoques. Les publicacions més antigues tendeixen a fer articles més breus combinats amb alguns més extensos, com reportatges o entrevistes. A més aquests últims acostumaven a ser de caràcter més informatiu i divulgatiu, la qual cosa gairebé no succeeix en les capçaleres actuals. Aquestes acostumen a incloure articles d'opinió, reportatges interpretatius, cròniques, entre d'altres, en els quals es fa notòria una ideologia concreta i buscada. Les publicacions actuals també combinen el nombre de paraules utilitzades, però el digital permet una major llibertat a l'hora de triar l'extensió. En aquest sentit, s'hi troba un nombre més elevat d'articles extensos.

7. Conclusions

L'objectiu d'aquest estudi és veure si després de gairebé cent anys de lluita feminista algunes de les preocupacions que omplien l'agenda de l'època de la Segona República Espanyola es continuen repetint en els mitjans feministes actuals. Gràcies a aquest treball s'ha pogut constatar que, tot i que no en la seva majoria, algunes temàtiques continuen sent notícia o objecte de debat en el dia a dia dels nostres mitjans.

Com ha quedat demostrat en l'anterior apartat trobem diferents blocs temàtics que són comuns o, si més no, presenten semblances entre ells. És interessant veure com, per exemple, el treball domèstic encara és un tema recurrent en els mitjans feministes d'avui en dia. La precarització i la falta de drets que tenen les dones treballadores del sector fa que sigui un tema repetit. A més, la feina domèstica continua sent una pràctica molt feminitzada, com ja ho era fa cent anys, i és curiós veure com mitjans de la Segona República ja denunciaven el doble cansament que aquesta feina suposava per les dones.

"La que lucha no tiene tiempo para estar cansada, y si desempeña el trabajo de la oficina o del taller al igual que el hombre, antes de salir de su casa se ha ocupado ya de su hogar y de los suyos [...] Doble jornada. Doble cansancio." ⁸⁸
(Brisso, 1933. pp 17)

Un altre fet sorprenent és la figura de la dona envers la guerra. És evident que si els conflictes armats encara existeixen, els mitjans en faran ressò. Per posar un exemple, la revista analitzada *Mujeres Libres* dóna una prioritat absoluta a l'experiència i a la funció que desenvolupa la figura femenina durant la guerra. És, si més no, curiós com els mitjans actuals, amb el conflicte entre Rússia i Ucraïna, també han destinat gran part dels seus articles a parlar sobre aquest fet, com veiem en el cas de *Pikara Magazine*.

⁸⁸ Article N° 78 de *Cultura Integral y Femenina*

Aquest fet es fa evident també amb el debat sobre la prostitució. En un article de Pikara Magazine, que no entra dins del present estudi, es parlava sobre aquest debat actual.

“Se supone que las feministas estamos divididas eternamente entre dos polos excluyentes e irreconciliables: la lucha por la abolición y la erradicación de la prostitución, de un lado, y la lucha por el reconocimiento de derechos a las mujeres y, en general, a las personas que se dedican a ella, del otro” (Maldonado, 2019)

Aquest debat ja ressonava en un article que es pot trobar a la revista Cultura Integral Femenina, fa gairebé cent anys, on José Sánchez-Covisa es posicionava en aquest debat.

“El problema del abolicionismo o reglamentarismo de la prostitución es de la mayor importancia en la actualidad española. Abolir la reglamentación de la prostitución es elevar la dignidad de la mujer al lugar que la corresponde; suprimir las leyes de excepción a que está sometida; borrar de nuestras leyes y de nuestras costumbres el estigma profesional de prostituta; impedir que el tráfico sexual sea medio de vida y motivo de explotación. Para lograr estos elevados fines se necesita una poderosa corriente de opinión femenina. Sin el concurso de la mujer consciente no se logrará éxito en este movimiento de reivindicación de su sexo.”⁸⁹ (Sánchez, 1933, pp 16)

Efectivament, cent anys després no s'ha aconseguit aquest èxit que Sánchez demanava.

Tot i això no es pot negar el progrés feminista des dels anys 30 fins ara, començant per temes polítics i legals a favor de la dona (com l'aprovació de la llei de vot, de divorci...) i acabant amb debats actuals completament instaurats en l'agenda de l'opinió pública de la ciutadania. Debats com l'aprovació de la llei de l'avortament, la polèmica al voltant de la violència masclista o el sexisme en la pornografia. Potser alguns d'aquests aspectes ja existien a principis del segle passat, però no tenien el valor mediàtic que tenen avui en dia.

⁸⁹ Article N° 100 de Cultura Integral y Femenina als annexos

Deixant de banda el progrés evident, hem de ressaltar tot allò que encara ens queda per assolir. Per tal que el progrés sigui suficient, l'agenda feminista hauria d'haver canviat per complet cent anys després. És alarmant que després d'aquest període llarg de temps hi hagi problemàtiques que encara no s'han resolt. És més, s'ha de tenir en compte totes les facilitats que ara tenim i que abans les activistes, les periodistes i les dones en general no tenien. I tot i això, parlaven, debatien i discutien aspectes que ens semblen propis del segle XXI.

Amb aquest fet sobre la taula es mostra com l'estudi de la premsa com a font documental és molt valuosa. Dins dels grans estudis històrics, l'estudi de la comunicació s'ha deixat veure no fa tant i si ens fixem en els casos de premsa femenina el biaix encara es fa més evident. Valorar, estudiar i cuidar aquestes fonts documentals tan crucials, com són les publicacions analitzades en aquest treball de la Segona República entre moltes altres, té una importància incalculable. Amb la cloenda d'aquest treball animo i encoratjo a altres investigadores perquè prenguin el relleu que deixa l'ambició d'aquest estudi i, col·lateralment, a tots els altres projectes que, amb l'estudi de la comunicació històrica dels mitjans, puguin aportar dades, comportaments i opinions de les diferents èpoques de la societat.

8. Bibliografía

Blanco, L. S. (2007). *El anarcofeminismo en España: Las propuestas anarquistas de mujeres libres para conseguir la igualdad de géneros*. Foro de educación, 5(9), 229-238 Recuperat de: <https://www.redalyc.org/pdf/4475/447544584014.pdf>

Blazquez Graf, Norma (2010): *Epistemología feminista: temas centrales*. En N. Blazquez Graf (Ed.) Investigación feminista. Epistemología, metodología y representaciones sociales (21-38). México: Universidad Nacional Autónoma de México. Recuperat de: [https://ru.ceiich.unam.mx/bitstream/123456789/3151/1/Investigacion Feminista Cap1 Epistemologia feminista.pdf](https://ru.ceiich.unam.mx/bitstream/123456789/3151/1/Investigacion_Feminista_Cap1_Epistemologia_feminista.pdf)

Bolaños Baticon, M. (2020). *La mujer de revista en la II República*, en XII Congreso virtual sobre Historia de las Mujeres (15 al 31 de octubre de 2020). pp. 81-106 Recuperat de: https://www.revistacodice.es/publi_virtuales/xii_congreso_mujeres/comunicaciones/bolanos_baticon_def.pdf

Clara, S. H. (1019). Galletero Campos, Belén (coord.). *Desigualdades de género en el periodismo. Situación sociolaboral y factores que condicionan el ejercicio profesional. El caso de Castilla-La Mancha*. Comunicación Social, ediciones y publicaciones.

Clemente Palacios, M. V. (2016). Ángeles López de Ayala (1858-1926): *Icono del librepensamiento en la España de entre siglos*. Universidad Complutense de Madrid. Recuperat de: <https://eprints.ucm.es/id/eprint/39544/>

Cornejo, M. A. (2011). *Discursos femeninos/feministas y posicionamiento de revistas** 1/Female/Feminist Discourses, and Positioning of Magazines. *Taller de Letras*, (48), 29. Recuperat de: https://www.researchgate.net/profile/Marina-Alvarado/publication/337548035_Discursos_femeninosfeministas_y_posicionamiento_de_revistas/links/5df90080299bf10bc36338a8/Discursos-femeninos-feministas-y-posicionamiento-de-revistas.pdf

DÍAZ NOSTY, BERNARDO (2020). *Voces de mujeres: Periodistas españolas del siglo XX nacidas antes del final de la Guerra Civil*. Editorial Renacimiento

Duplantier, F. (2021). *Carlota O'Neill y la revista femenina Nosotras (1931)*. La mujer moderna 1900-1936, 35.

Eiroa, M. (2015). *La popularización del saber y la «generación de las modernas»: revistas y espacios femeninos en la España de entreguerras*. *Amnis. Revue d'études des sociétés et cultures contemporaines Europe/Amérique*, (14). Recuperat de: <https://journals.openedition.org/amnis/2621>

Fernández, P. D. (2005). *La dictadura de Primo de Rivera: una oportunidad para la mujer*. *Espacio Tiempo y Forma. Serie V, Historia Contemporánea*, (17). Recuperat de: <https://revistas.uned.es/index.php/ETFV/article/view/3118/2978>

Fernández Hasan, V. (2016). *Agenda feminista y agenda de los medios: Apuntes sobre la construcción de noticias con perspectiva de género en los medios de comunicación. El caso de Argentina*. Universidad Nacional del Sur. Instituto de Humanidades; Cuadernos del Sur; 42; 8-2016; 1-20 Recuperat de: <https://ri.conicet.gov.ar/handle/11336/49397>

Fernandez Hasan, V. (2016). *El ingreso de la agenda feminista en la agenda de los medios*. Universidad de Cuyo, Argentina. Recuperat de: <http://rephip.unr.edu.ar/xmlui/bitstream/handle/2133/6498/Fern%c3%a1ndez%20Hasan.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

Fernandez Hasan, V. (2019). *Narrativas feministas en los medios: notas acerca de la construcción de los temas de agenda del movimiento a través de los discursos de académicas y activistas*. Universidad Nacional de Cuyo, Argentina. Recuperat de: file:///D:/usuarios/est_ti01/Downloads/Dialnet-NarrativasFeministasEnLosMedios-7426567.pdf

Flecha Fernández de Sanmamed, A. (2021). *Las hijas de las feministas. El feminismo del siglo XXI: ¿declive o democratización?* En: Revista de la Asociación de Sociología de la Educación | www.ase.es/rase | vol. 3, núm. 3. Recuperat de: https://ddd.uab.cat/pub/artpub/2010/218106/rase_a2010v3n3p325iSPA.pdf

Folguera, P., & Bosch, M. I. C. (1988). *El Feminismo En España. Dos Siglos de Historia*. Editorial Pablo Iglesias, Madrid

Gallego Ayala, J. (1990). *Mujeres de papel: de Hola! a Vogue: la prensa femenina en la actualidad* (Vol. 57). Icaria Editorial.

García-Maroto, M. Á. (1996). *La mujer en la prensa anarquista: España 1900-1936*. Fundación de Estudios Libertarios Anselmo Lorenzo.

Genevois, D. B. (2005). *La construcción de la identidad femenina en la España contemporánea: nación y género*. In Las escalas del pasado: IV Congreso de Historia Local de Aragón (Barbastro, 3-5 de julio de 2003) (pp. 81-98). Instituto de Estudios Altoaragoneses.

Genevois, D. B. (2005). *La función de directora en los periódicos femeninos (1862-1936) o la "sublime misión"*. In Prensa, impresos, lectura en el mundo hispánico contemporáneo: homenaje a Jean-François Botrel (pp. 193-208). Université Michel de Montaigne Bordeaux 3.

Gil, I. G., Gordillo, G. T., & Sanjuán, V. R. (2019). La identidad femenina durante la dictadura de Primo de Rivera: Las mujeres asambleístas. En Identidades, Internacionalismo, Pacifismo y Educación:(s. XIX y XX) (pp. 201-206). Sociedad Española de Historia de la Educación. Recuperat de: https://core.ac.uk/display/225146916?utm_source=pdf&utm_medium=banner&utm_campaign=pdf-decoracion-v1

Godoy, A. C. (1989). *Prensa y partidos políticos durante la II República* (Vol. 10). Universidad de Salamanca.

Gonem, F. R. (2012). *Estudios feministas y medios de comunicación: Avances teóricos y periodísticos en España y Argentina*. F@ ro: revista teórica del Departamento de Ciencias de la Comunicación, 1(16), 14-27.

González Calbet, Mª Teresa (1988). *El surgimiento del movimiento feminista. 1900 - 1930* En: Folguera, Pilar. *El feminismo en España: Dos siglos de historia*. Madrid: Pablo Iglesias, 51-57.

González Naranjo, R. (2020). *Mujer (1931): un intento de prensa feminista republicana española*. *Cultura De La República. Revista De Análisis Crítico (CRRAC)*, (4), 133–169. <https://doi.org/10.15366/crrac2020.4.007>

Gutiérrez Romero, M^a A (2021). *Las dos caras de la subversión. El caso de la prensa femenina en la Segunda República española*. *Sens public*. <http://sens-public.org/articles/1584/>

Jiménez, I. (1992). *La prensa femenina en España (desde sus orígenes a 1868)*. Ediciones de la Torre, Madrid.

Maldonado, T (2019). El debate intrafeminista sobre la prostitución. *Pikara Magazine*. En línea. Recuperat de: [El debate intrafeminista sobre prostitución \(pikaramagazine.com\)](http://pikaramagazine.com)

Marrades, M. I. (1978). *Feminismo, prensa y sociedad en España*. *Papers. Revista de Sociología*, 9, 89-134. Recuperat de: <https://ddd.uab.cat/pub/papers/02102862n9/02102862n9p89.pdf>

Martorell, M. E. (2018). *La mujer en los años de la II República: una lectura propia*. *La Razón histórica: revista hispanoamericana de historia de las ideas políticas y sociales*, 39, 2018, 94-11.

Matilde Eiroa. (2015) *La popularización del saber y la « generación de las modernas » : revistas y espacios femeninos en la España de entreguerras*, *Amnis* [En línea], Recuperat de: <https://doi.org/10.4000/amnis.2621>

Menéndez-Menéndez, M. I. (2009). *Aproximación teórica al concepto de prensa femenina*. *Communication & Society*, 22(2), 277-297. Recuperat de: <https://revistas.unav.edu/index.php/communication-and-society/article/view/36264>

Méndez, N. (2002). *Mujeres Libres de España 1936-1939: Cuando florecieron las rosas de fuego*. *Otras Miradas*, 2(1), 29-37. <https://www.redalyc.org/pdf/183/18320103.pdf>

Morcillo Gómez, Aurora (2007). *Feminismo y lucha política durante la II República y la guerra civil*. En: Folguera, Pilar. *El feminismo en España: Dos siglos de historia*. Madrid: Pablo Iglesias, 80-122.

Monterde García, J. C. (2010). *Algunos aspectos sobre el voto femenino en la II República Española: debates parlamentarios*. *Universidad de Extremadura*. Recuperat de: <https://dehesa.unex.es/handle/10662/11379>

Nualart, E., Trius, E., & Xicota, M. (1987). " *La Dona Catalana*": una proposta de literatura popular. Marges, Els: revista de llengua i literatura, 103-110.

Prado, A. (2011) *Matrimonio, familia y estado: escritoras anarco-feministas en La Revista Blanca (1898 - 1936)*. Fundación Anselmo Lorenzo. Madrid.

Ramos Palomo, Mª D. y Ortega Muñoz, Víctor J. (2020): *Mujeres Gladiadoras. Prensa republicana femenina y movilización política en los inicios de la cultura mediática en España (1896-1922)*, en Revista Internacional de Historia de la Comunicación, (15), pp. 16-41

Rico, F. A. U. (2013). *Mujeres y política. Las políticas de las mujeres en la España de la Segunda República y la Guerra Civil*. Papers. Revista de sociología, 98(4), 629-646. Recuperat de: https://ddd.uab.cat/pub/papers/papers_a2013m10-12v98n4/papers_a2013m10-12v98n4p629.pdf

Rivero Santamarina, D. (2014). *Posmachismos y medios de comunicación: nuevos mecanismos para viejos problemas*. Anàlisi: Quaderns de comunicació i cultura, 50, 0085-97. Recuperat de: <https://ddd.uab.cat/record/129581>

Roig Castellanos, M. (1990). *La mujer en la historia a través de la prensa (Francia. Italia, España siglos XVIII-XX)*, Madrid, Instituto de la mujer DL.

Rota, Ivana (2016). *Celsia Regis y La Voz de la Mujer en defensa de los más débiles: la denuncia del infanticidio y de la violencia hacia las mujeres*. En: Palomo Pilar y Nuñez Rey Concepción (2016) *Sofía Casanova y las periodistas de entresiglos*. Espéculo/Col.elibros. Recuperdo de: https://www.researchgate.net/profile/Christelle-Di-Cesare/publication/344810905_Escritoras_y_periodistas_en_La_Educanda/links/6038d00d299bf1cc26f04560/Escritoras-y-periodistas-en-La-Educanda.pdf#page=162

Sánchez Blanco, L., & Hernández Huerta, J. L. (2013). *La educación femenina en la revista Mujeres Libres*, 385-396. Recuperat de: https://www.researchgate.net/profile/Jose-Hernandez-Huerta/publication/257577351_La_educacion_femenina_en_la_revista_Mujeres_Libres/links/0c96052685fb693e39000000/La-educacion-femenina-en-la-revista-Mujeres-Libres.pdf
<https://mirror.anarhija.net/es.theanarchistlibrary.org/mirror/m/mn/mary-nash-mujeres-libres.c109.pdf>

Sánchez Hernández, M. (2010). *Evolución de las publicaciones femeninas en España. Localización y análisis*. Documentación de las Ciencias de la Información ISSN: 0210-4210 2009, vol. 32, 217-244

Sanfeliu, L. (2015). *La enseñanza de lo público. el asociacionismo feminista progresista durante la II República*. Historia social, 149-166. Recuperat de: <https://www.jstor.org/stable/43867466>

Segura, I. i SELVA, M. (1984) *Revistes de Dones, (1846 - 1935)*. Edhasa. Barcelona.

Sentamans, T. (2012). *Género, violencia simbólica y medios de comunicación: Crónicas dulces y masculinidad femenina en la prensa gráfica de la II República. Arte y políticas de identidad*, 6, 231-247. Recuperat de: <https://revistas.um.es/reapi/article/view/163021>

Valiente Fernández, C. (1996). *Cuán fecundo es el feminismo!: Las políticas públicas para la mujer trabajadora en España durante la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930)*. Instituto Juan March de Estudios e Investigaciones. Recuperat de: https://e-archivo.uc3m.es/bitstream/handle/10016/4278/Cuan_valiente_CISEIM_1996.pdf?sequence=1

Annexes

Llistat de temàtiques

(agrupacions de temes per revistes)

PIKARA MAGAZINE		
Temàtiques	Articles	Quantitat d'articles
Projectes culturals	Nº 9, 12, 13, 24, 26, 28, 31	7
Economia	Nº 16, 22, 23, 32, 33	5
La dona a la guerra	Nº 10, 15, 17, 18	4
Dona i treball	Nº 12, 19, 30, 34	4
Salut	Nº 2, 3, 6, 8	4
Figura de la dona	Nº 11, 14, 20, 26	4
Violència masclista	Nº 15, 25, 27	3
Política	Nº 21, 29	2
Avortament	Nº 1	1
Pressions estètiques/bellesa	Nº 4	1
Lluita sexualitzada	Nº 5	1
Revolució sexual de la dona	Nº 7	1

MUJERES EN RED		
Temàtiques	Articles	Quantitat d'articles
Borrado de la mujer	Nº 41, 44, 47, 51, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 64, 66	12
Llenguatge	Nº 37, 46, 58, 61	4
Visualització de projectes: dones i cultura	Nº 35, 39, 49, 53	4
Feminisme	Nº 38, 40, 50, 65	4
Dona en la història	Nº 42, 54	2
Dones feministes	Nº 43, 48	2
Pornografia	Nº 45	1
Cos de la dona	Nº 52	1

Violència sexual	Nº62	1
Ventres de lloguer a la guerra	Nº 36	1

CULTURA INTEGRAL Y FEMENINA		
Temàtiques	Articles	Quantitat d'articles
Salut	Nº 70,71, 72, 87, 89, 93, 102	7
Guerra	Nº 76, 82, 83, 106	4
La dona i el treball	Nº 78, 85, 97, 109	4
Història i altres cultures	Nº 84, 99, 106, 108	4
Economia	Nº 73, 80, 104	3
Dones importants	Nº 81, 90, 92	3
Maternitat	Nº 69	1
Dona americana	Nº 85, 97	2
Matrimoni / divorci	Nº 75, 103	2
Crítica a la masculinitat	Nº 86, 94	2
Cultura	Nº 79, 91	2
Associacions femenines	Nº 95, 96	2
La dona en la història	Nº 74	1
Prostitució	Nº 100	1
Bellesa	Nº 107	1
Política	Nº 68	1
Pobresa	Nº 101	1

MUJERES LIBRES		
Temàtiques	Articles	Quantitat d'articles
Dones i la guerra	Nº 112, 115, 116, 117, 119, 120, 131, 138, 146, 145	10
Crítica al sistema econòmic / capitalisme	Nº 114, 139, 140, 144, 148, 149	6
Infants a la guerra	Nº 111, 121, 123, 141	4
Personalitats	Nº 113, 118, 134	3
Guerra	Nº 124, 125, 135	3
Dones i el treball	Nº 126. 133, 143	3
Política	Nº 132, 142	2
Matrimoni (crítica)	Nº 127	1
Llenguatge	Nº 128	1
Maternitat	Nº 129	1
Bellesa (crítica)	Nº 137	1
Masclisme dins l'anarquisme	Nº 130	1
Religió	Nº 136	1
Cultura	Nº 147	1
Educació dels infants	Nº 122	1

Llistat d'articles

(Temàtica + autoria + extensió + gènere periodístic)

PIKARA MAGAZINE				
Num d'article	Tema	Sexe autor/a	Extensió (paraules)	Gènere periodístic
1	Avortament	F		Còmic
2	Salut dental	F	1260	Reportatge
3	Biaix del dolor de gènere	F	2120	Reportatge
4	Pressions estètiques de la dona a l'adolescència	F		Còmic
5	"Lucha Lub" lluita sexualitzada	F	1188	Crònica
6	Càncer de mama	F	478	Breu
7	Revolució sexual de la dona (terme bellesa)	F	1433	Opinió
8	Biaix de gènere en malalties	F	2201	Reportatge
9	"Red" pel·lícula sobre la menstruació	F	963	Ressenya
10	La guerra explicada per dones a través de la poesia (diferents realitats)	F	2650	Poesia
11	Carmen Xía: parla de feminisme, obrerisme i el moviment andalus	F	2093	Entrevista
12	Obra de teatre: treball domèstic	F	2030	Ressenya
13	Pel·lícules revolucionàries preferides	F	2030	Ressenya
14	Lidia Garcia: Història de la copla amb perspectiva de gènere	F	1855	Reportatge
15	Violacions a la guerra d'Ucraïna	F	2162	Entrevista
16	Com afecta tall de llum a les dones	F	1855	Reportatge
17	Guerra de Palestina	F	1057	Opinió
18	Activistes russes en contra de la guerra	F	1691	Opinió
19	Desigualtat de les dones mineres del Congo	F	2230	Reportatge
20	Organització feminista (anonimat)	F	912	Reportatge
21	En contra de la ultradreta a les eleccions franceses	F	1842	Entrevista

22	Biaix de gènere en economia	F	2012	Reportatge
23	Feminisme ecològic, economia feminista	F	3322	Entrevista
24	“La veu” en el feminisme	F	1 hora	Podcast
25	Violència vicaria	F	942	Crònica
26	Dones invisibilitzades (al llarg de la història i ara	F		Còmic
27	Càstig per protegir a les filles del maltractador	R	441	Crònica/Notícia
28	Feminisme, lesbianisme, salut mental		1h 20 min	Podcast
29	Restriccions covid a la presó de Pamplona	F	752	Notícia/Opinió
30	Activisme laboral, treballadores domèstiques	F	1 hora	Podcast
31	Documental “Pioneras”: matriarcat	F	1356	Ressenya
32	Falsedat documental i estafa	F	1330	Opinió
33	Economia social a Ekenopolo (capitalisme)		20 min	Podcast
34	Tasques domèstiques, malalties laborals no contemplades per llei	F	974	Opinió

MUJERES EN RED				
Num d'article	Tema	Sexe autor/a	Extensió (paraules)	Gènere periodístic
35	Llibre sobre la vellesa, la mort i el feminisme (antecessores)	F	1130	Ressenya + entrevista
36	Ventres de lloguer a la guerra d'Ucraïna	F	1450	Notícia/Reportatge
37	Crítica de la lletra sexualitzada SLOMO	F	886	Opinió
38	Paritat de gènere	F		Presentació

				llibre
39	Cine feminista, dones al cine	R	683	Notícia/presentació
40	Manifestació per exigir l'agenda feminista	M	1256	Notícia
41	Borrado de la mujer	M	3655	Reportatge/Article d'opinió
42	Història ètica feminista (aportacions de la situació de la dona)		775	Ressenya/Presentació
43	Dones feministes → Betty Friedan		49 mins	Conferència
44	Significat de gènere (eufemismes)	F	1687	Reportatge (opinió)
45	La violència i la misogínia en la pornografia	F	3049	Opinió
46	Categories femenines no acceptades a la Viquipèdia		1546	Crònica/Reportatge
47	Claus de la llei trans → anàlisi	F	30 min	Conferència
48	Obra important d'Amèlia Valcárcel: feminisme, gènere i llei trans	F	2226	Entrevista interpretativa
49	Presentació llibre → Ser feministas. Agenda feminista	F	934	Ressenya/presentació
50	Guia d'igualtat RTVE	R	493	Notícia
51	Llibre sobre el generisme queer, identitat de gènere	F	573	Ressenya/presentació
52	Mercantilització del cos de la dona	F	513	Ressenya/presentació
53	Cine feminista → llargmetratge	F	2 min	Reportatge tv
54	Història de la misogínia	F	522	Ressenya/presentació
55	Borrado de la mujer, trans, política feminista		2533	Entrevista
56	Generisme queer, borrado de la mujer	F	1h 17min	Conferència
57	Borrado de la mujer, identitat de gènere	F	981	Opinió
58	Llenguatge correcte en mitjans de la	F		Ressenya/Pres

	comunicació			entació
59	Borrado de la mujer, generisme queer, sexe	R	1181	Opinió/Manifest
60	Borrado de la mujer, llibertat d'expressió, censura	F	1124	Opinió
61	Llenguatge inclusiu	F	5512	Article argumentatiu (opinió)
62	Poder, abús, violència sexual	F	2129	Opinió
63	Identitat de gènere, teoria de la identitat → política	F	642	Opinió
64	Identitat de gènere→ terme; Teoria Queer	F	2259	Entrevista
65	Drets de la dona com a drets humans	F	422	Notícia/Crònica
66	Teoria queer, quarta onada	F	1074	Opinió

CULTURA INTEGRAL Y FEMENINA				
Num d'article	Tema	Sexe autor/a	Extensió (paraules)	Gènere periodístic
67	Objectius i agenda de la revista		480	
68	Drets de les nacions petites	M	837	Opinió
69	Consells per dones embarassades	M	1010	Científic/Info
70	Verí com a medicament pel càncer	M	612	Informatiu
71	Caminar per mantenir-se en forma	M	251	Informatiu
72	Pomes per curar la diarrea	M	369	Informatiu
73	Noves formes de producció → anarquia econòmica	M	634	Opinió
74	Figura de la dona espartana/atenenca	M	858	Informatiu

75	Matrimoni entre homes importants i artistes	F	471	Notícia + Opinió
76	Política: alerta revolta alemana + Polònia independent	M	345	Opinió
77	Importància de la poesia. Dona per preservar-la	F	484	Opinió
78	Doble cansament de les dones. Doble feina	F	527	Opinió
79	Importància de llegir, preservar llibres	F	1788	Opinió /novel·la
80	Falta d'or i recursos	F	424	Opinió
81	Dona inventora	F	526	Informatiu
82	Experiència en un "cuartelillo" de la guerra després de 18 anys	F	2341	Crònica/Reportatge
83	Preparació militar i xarxa aèria itàlia	M	605	Informatiu
84	Cultura arquitectònica d'Egipte		936	Informatiu/Reportatge
85	La dona americana a la feina		1093	Opinió
86	Comportaments dels homes → primitius	M	828	Opinió
87	Ossos de la calavera → per ser infermera	M	879	Informatiu
88	Beneficis del sol per la salut	M	829	Informatiu/Article científic
89	Èxit, subscripcions + exemplars	F	814	
90	Vida i aportacions mèdiques de Edouard Branly	F	830	Informatiu/Opinió
91	Sobre la veritat, obra d'Unamuno, mite, símbol	F	798	Opinió
92	Concepción Arenal	F	1028	Bibliografia/Opinió
93	Pressió Arterial			Informatiu
94	Crisis dels homes → revisar qualitats anímiques	F	670	Opinió
95	Càrrecs de la Asociación femenina de educación cívica		238	Informatiu

96	Conferència de “España femenina”	F	581	Informatiu
97	La dona americana → treball, salari	F	1237	Reportatge
98	Necessitat de la revista d'anar creixent poc a poc	F	603	Carta (d'intencions)
99	Orígens de l'home → pitecàntropo		935	Informatiu
100	Abolir el reglament de la prostitució	M	1006	Opinió
101	Pobresa a la classe mitjana	M	851	Opinió
102	Càncer de Pit (mama)	M	1258	Informatiu
103	Llei del divorci		992	Informatiu
104	Problema agrari a Alemanya	M	1302	Informatiu/Reportatge
105	Astronomia/fantasia/reflexió		975	Opinió
106	Deutes a EEUU per part dels aliats	M	1031	Informatiu/reportatge
107	Massatges contra les arrugues		966	Informació?
108	Cultura egípcia, esclaus, i mòmies		1114	Reportatge
109	Infermeres visitadores / guardadores → com a nova professió femenina	M	2732	Reportatge

MUJERES LIBRES				
Num d'article	Tema	Sexe autor/a	Extensió (paraules)	Gènere periodístic
110	Editorial → unió de les dones	R	414	Editorial
111	Nens/es sense família/casa a causa de la guerra		161	Conte /diàleg
112	Labor partidista per les dones davant la guerra	R	258	
113	Mort de Durruti	F	359	Narració /diàleg
114	Homes (i dones) fent cua per comprar tabac → crítica al consumisme i sistema burocràtic		104	Opinió
115	Llocs de treball de les dones en guerra	R	441	Comunicat
116	No abandonar Madrid	F	206	Opinió
117	Dones que dormen al metro		524	Crònica/opinió
118	Vida de la revolucionària rusa Vera Figner		1077	Info/Biografia
119	Història d'una dona que ajuda als ferits	F	827	Narració/crònica
120	Feines que han adoptat les dones durant la guerra		2 planes	Reportatge
121	Nens fora de la guerra		272	Opinió
122	Equilibri en l'educació dels nens		252	Opinió
123	Separació de mares i fills		201	Narració/diàleg
124	Disciplina per guanyar la guerra (esclavitud)		263	Opinió
125	Situació de la guerra (ficció)		340	Narració/ficció
126	La doble lluita de la dona	F	704	Opinió
127	Burla sobre el casament		484	Opinió
128	Llenguatge, relacions de poder		308	Opinió
129	Acompanyar durant la maternitat		381	Notícia/opinió
130	Masclisme dins l'anarquisme	F	574	Opinió

131	Estat de guerra a diferents llocs		208	Informació
132	Partits polítics posició respecte: revolució social/ rep. democràtica	F	1385	Informació/Rep ortatge
133	Habilitats/capacitats de les dones per treballar		206	Opinió
134	Emma Goldman, activista anglesa		352	Informació
135	Rapidesa en acabar la guerra		350	Opinió
136	Crítica a la religió		367	Opinió
137	Contra estereotips de bellesa en les voluntàries		316	Opinió
138	Donar valor també feina de les dones durant la guerra		364	Opinió
139	Crítica el sistema burocràtic		464	Opinió
140	Classe obrera/classe opressora		186	Opinió
141	Nens fora de la guerra i no ideologies		1400	Opinió
142	Montjuic ja no és presó		212	Info/Opinió
143	Situació del servei domèstic (dones)		358	Opinió
144	Economia regularitzada		482	Crònica/info
145	Batalles a Barcelona		338	Crònica
146	Llocs públics → aprovisionament		207	Crònica
147	Apropar obrer a la cultura		179	Informació
148	Drets camperols/desigualtats		304	Opinió
149	Privilegi dels intel·lectuals		744	Opinió
150	Prostitució		496	Opinió

Fitxes d'anàlisi

PIKARA MAGAZINE

1.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara Magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La palabra que empieza por A
Autor	Elisabeth Casillas i Higinia Garay (F)
Data	06/04/2022
Extensió	
Jerarquia	
Apartat	Dins l'apartat de "Cuerpos".
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/a-palabra-que-empieza-por-a/

CONTINGUT	
Gènere periodístic:	Còmic - assaig
Temàtica central (titular)	La historia social de l'avortament amb una perspectiva feminista
Temàtiques secundàries	Política en la història
Observacions	Fa una crítica de la trajectòria històrica i política de la llei de l'avortament utilitzant el llenguatge. El paper fonamental son els dibuixos del còmic, amb un toc humorístic i amb un clar paper de denúncia. Un element a destacar és que precisament, en fer un repàs històric, es veu com a l'època de la Segona República s'aconsegueixen avenços en relació a l'avortament a Catalunya i al llarg dels anys, amb el franquisme i la victòria del

	partit popular a les eleccions del 2010, aquestes reformes van patir un retrocés. “La historia social de l'avortament amb una perspectiva feminista”. Paraules textuais que apareixen en el text previ: busca acabar amb el tabú que existeix entorn aquesta pràctica i aquesta paraula.
--	--

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix en vinyetes (còmic)
Autor	Higinia Garay
Descripció de la imatge	Les imatges acompanyen el text i li donen un toc humorístic. Fan una caracterització dels personatges que parlen i recreen moments històrics.

2.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	13/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Un alegato para no perder los dientes
Autor	Tatiana Romero
Data	13/04/2022
Extensió	1260 paraules
Jerarquia/Apartat	Dins l'apartat “Cuerpos”
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/un-alegato-para-no-perder-los-dientes/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	La precarietat de la salut dental,.
Temàtiques secundàries	Tracta el tema des d'una perspectiva feminista, antiracista i amb consciència de classe.
Observacions	“Hauria de ser responsabilitat de l'estat i no d'un mateix”. “Me pregunto cómo hubiese sido si a quien hablaba fuese un hombre blanco heteronormativo, si la humillación hubiese sido la misma. En realidad como bollera, racializada y migrante, no sirve de mucho hacerse todas estas preguntas, porque la respuesta salta a la vista.”

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	muntatge fotogràfic (dibuix+fotografies)
Descripció de la imatge	Es veu un obrer amb una perforadora treballant sobre una dent i de les restes que que deixa en surten monedes.
Peu de foto	Ilustración: Sra. Milton

3.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	13/04/2022
Lloc d'edició	

FITXA DE LA REVISTA	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La brecha del dolor
Autor	Marta Bueno Saz
Data	13/04/2022
Extensió	2120 paraules
Jerarquia/Apartat	"Análisis → Cuerpos → Mujeres con ciencia"

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Anàlisi
Temàtica central (titular)	"brecha del dolor de género".
Temàtiques secundàries	
Observacions	Explica com en molts casos les malalties dels cossos femenins estan infravalorades i com això afecta de manera negativa al diagnòstic i el seu tractament posterior. Tracta una desigualtat més dins del masclisme, amb una forta necessitat de visibilització i conscienciació per part dels professionals mèdics i investigadors. Esmenta que el progrés històric ha sigut fluix. "Los casos históricos muestran cómo los mitos de género sobre el dolor resuenan todavía con fuerza, incluso después de tantos avances científicos y biomédicos".

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	fotografia
Descripció de la imatge	Una dona d'esquenes nua amb les mans sobre el cap. Expressant dolor.
Peu de foto	"El dolor afecta de manera diferente según el sexo y el género, según los últimos estudios." / Foto: Pixabay

4.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	20/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Girlsplaining. Ya te lo contamos nosotras
Autor	Katja Klengel
Data	20/04/2022
Extensió	
Jerarquia/Apartat	Dins l'apartat "Cuerpos"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/girlsplaining-ya-te-lo-contamos-nosotras/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Fragment del llibre "Girlsplaining, Ya te lo contamos nosotras". En format còmic
Temàtica central (titular)	La identitat, la representació de la dona en els mitjans o la sexualitat que viuen les adolescents.
Temàtiques secundàries	
Observacions	Analitza experiències quotidianes que van marcar l'autora. En concret, en el fragment que ens presenta la revista hi podem veure el complex de l'escriptora en relació el seu pèl corporal.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix

Descripció de la imatge	En ser un còmic, l'imatge es troba a tot el cos de l'article i és essencial per interpretar el missatge. Recrea escenes quotidianes amb un toc d'humor i sarcasme.
Peu de foto	

5.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	20/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Lucha lub: un ring postporno con lubricante y diversidad
Autor	Agencia Presentes
Data	/04/2022
Extensió	1188 paraules
Jerarquia/Apartat	Dins l'apartat de "Cuerpos" → "secciones"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/lucha-lub-un-ring-postporno-con-lubricante-y-diversidad/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica
Temàtica central (titular)	Ens explica en que consisteix el "Llucha Lub", un tipus de lluita lliure sexualitzada. El ring és una piscina plena de lubricant i juntament amb els espectadors creen un espectacle de llums i sons.
Temàtiques secundàries	
Posicionament ideològic	

Observacions	Cal esmentar que el llenguatge del text és més aviat complicat. Si més no, complicat d'interpretar, ja que costa saber si l'autora es posiciona a favor o en contra d'aquesta pràctica. En alguns moments sí que utilitza adjectius negatius però costa interpretar si es tracta de sarcasme.
---------------------	---

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografies
Descripció de la imatge	Es veuen tres imatges. Un pla general del que és el ring, una piscina al centre amb dues lluitadores i al voltant el públic. En les dues restants es veuen els /les lluitadors/es. En aquest cas les imatges són imprescindibles, ja que des d'un principi costa entendre en què consisteix la pràctica.
Peu de foto	"Momentos de Lucha lub" / Font: cedides

6.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Me falta una teta
Autor	Raquel Haro
Data	/04/2022
Extensió	478 paraules
Jerarquia/Apartat	Dins l'apartat de "Cuerpos" → Aperitivo

FITXA DE LA REVISTA	
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/me-falta-una-teta/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Fragment d'un llibre. Dins de la revista és un article breu.
Temàtica central (titular)	Càncer de mama.
Temàtiques secundàries	La figura materna. En un moment la mare li dol veure com el seu fill no li mostra afecte i té una lluita interna entorn a la responsabilitat que ha tingut durant molts anys per ser mare
Observacions	Ho fa d'una manera molt escènica. Explicant el dia que els hi va explicar a les seves amigues i les seves reaccions.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Descripció de la imatge	És la portada del llibre esmentat. Un dibuix d'una noia amb unes flors que li neixen d'una ferida que té al nas.
Peu de foto	Portada de "me falta una teta"

7.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	27/04/2022

FITXA DE LA REVISTA	
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Del príncipe azul a la Emperatriz roja
Autor	Alicia Murillo
Data	27/04/2022
Extensió	1433 paraules
Jerarquia/Apartat	Dins l'apartat de "Cuerpos"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/del-principe-azul-a-la-emperatriz-roja/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	L'article parla sobre la revolució sexual femenina que encara ha d'arribar.
Temàtiques secundàries	concepte de bellesa, és a dir, sent feminista es podria considerar una dona guapa o lletja?
Observacions	L'autora ressalta el poder sexual femení que tenen les dones i que no estem preparats per assumir. Com hem optat per seguir un patró sexual que, emparat amb el nom de llibertat, ens ha desviat a una sexualitat superficial i poc respectuosa. Per aquest motiu molts cops les dones arriben a una certa edat i renuncien a la seva sexualitat. En aquest sentit es necessita un canvi. "Siempre hemos tenido miedo de nosotras mismas y de nuestra capacidad más que de ninguna otra cosa". En el text és interessant veure com l'autora fa una autocrítica dels seus pensaments, que considera antifeministes. En definitiva, mostra la possibilitat de no ser una perfecta feminista.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografies

Descripció de la imatge	El text va acompanyat d'unes fotografies de diferents dones. Un grup de dones va enviar fotos pròpies i de les seves avantpassades a la mateixa autora, arran d'una crida per xarxes socials. L'objectiu era fer un muntatge amb aquelles fotografies en que les dones que hi sortien s'agradessin a elles mateixes.
Peu de foto	"Collage formado por fotos que mujeres compartieron con la autora ante una llamada en redes sociales en la que se pedían fotografías de mujeres que se gustaran a sí mismas y de sus ancestras."

8.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	27/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Contra la exclusión y la violencia médica
Autor	Lado B (Medio independiente de México)
Data	/04/2022
Extensió	2201 paraules
Jerarquia/Apartat	Dins l'apartat de "Cuerpos"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/contra-la-exclusion-y-la-violencia-medica/

CONTINGUT

Gènere periodístic	Reportatge
Temàtica central (titular)	Exclusió històrica dels cossos de les dones de la investigació mèdica. El biaix de gènere ha provocat que “el diagnòstic i el tractament de malalties hagin trigat més, hagin resultat erronis o inexistents en el cas de les dones”.
Temàtiques secundàries	
Observacions	Parla de la falta d'estudis sobre les malalties que afecten exclusivament a les dones i, 'd'altra banda, a la falta de representació de dones en estudis de malalties generals, evitant la possibilitat que les dones i els homes reaccionin diferent a les malalties.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografies
Descripció de la imatge	Apareixen dues fotografies (retrats) de les dues protagonistes del reportatge. Dues dones que presenten el seu testimoni en ser pacient d'endometriosis (malaltia que provoca un dolor agut a la menstruació). Les fotos estan marcades amb una frase de cada una: “Es posible tener una vida sin dolor”, “¡Habla tu dolor, valida lo que sientes!

9.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022

FITXA DE LA REVISTA	
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Red. Un panda rojo contra los críticos cinematográficos
Autor	María Aller
Data	06/04/2022
Extensió	963 paraules
Jerarquia/Apartat	Dins l'apartat de "Ficciones"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/red-un-panda-rojo-contra-los-criticos-cinematograficos/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya
Temàtica central (titular)	Pel·lícula Red, un llargmetratge de Pixar dirigit a un públic infantil. L'autora reconeix com a temàtica central l'entrada a la pubertat i la menstruació.
Temàtiques secundàries	Fa una crítica important a tots aquells professionals que han escrit la pel·lícula i han vist com un tema inadequat o bé innecessari i irrellevant el fet de parlar sobre la regla a un públic infantil. De fet critica el fet que la temàtica central d'una pel·lícula sigui la regla, quan és una problemàtica que afecta a la meitat de la població i en pocs casos s'havia plantejat abans en el món cinematogràfic, si més no mai d'aquesta manera.
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Imatge (captura d'una escena de la pel·lícula)
Descripció de la imatge	Es veuen les protagonistes de la pel·lícula caminant pel passadís de l'institut.

10.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Los muertos que no mueren. Las poetas y las guerras
Autor	Olvido Andújar
Data	06/04/2022
Extensió	2650 paraules
Jerarquia/Apartat	Dins l'apartat de "Ficciones" → Pikara Poética
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/los-muertos-que-no-mueren-las-poetas-y-las-guerras/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Poesia
Temàtica central (titular)	Paper de la dona durant la guerra a través de la poesia → diferents vivències
Temàtiques secundàries	Cada poema tracta una temàtica diferent. D'aquesta manera llegim sobre la figura d'una mare que viu l'anada dels seus fills a la guerra, el paper de la dona durant la guerra, les violacions que patien, l'experiència dels infants durant el conflicte...

Observacions	
---------------------	--

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Il·lustració
Descripció de la imatge	Es mostra un muntatge de diferents elements sota un fons de color verd: - un ull tancat amb llàgrimes de sang - una flor vermella - un objectiu d'una arma de foc també de color rosat/vermell - de fons un escrit en prosa
Autoria	Señora Milton

11.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	13/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Carmen Xía: copla y rap para combatir las heridas abiertas
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Susana Pinilla Alba (F) i Franciso óscar Checa Fernández (M)
Data	14/04/2022
Extensió	2093 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins l'apartat de "Ficciones"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/carmen-xia-copla-y-rap-para-combatir-las-heridas-abiertas/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Entrevista interpretativa
Temàtica central (titular)	Sobre el seu últim treball “La Herida” d’onze peces que parla de la tradició i la vanguardia de la tradició andalusa i la situació de l’obrerisme andalus (sobretot des d’una perspectiva feminista), la impossibilitat d’emancipar-se.
Temàtiques secundàries	- feminisme (herència desigual, bretxa salarial, desavenència amb altres lluites) - autodefensa en la violència de gènere
Observacions	“No dejamos de ser mujeres que nos quejamos de cosas. Da igual el formato o la época, lo importante es que estamos ahí peleando para que no nos toquen la tierra, por el jornal que nos merecemos y por un espacio en la lucha obrera”

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografies
Descripció de la imatge	Dues fotografies d’ella mateixa. En una s’encuadra només mig cos i la veiem a ella amb un vestuari urbà (gorra, samarreta de tirants, piercings...) i alhora amb vestuari tradicional (joies daurades, vel andalus...) En la segona fotografia apareix amb el mateix caràcter desenfadat però amb un vestuari totalment urbà.

12.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine

Data	27/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Una lucha limpia en un teatro artesano
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Esmeralda R. Vaquero
Data	27/04/2022
Extensió	1067 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins l'apartat de "Ficciones"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/una-lucha-limpia-en-un-teatro-artesano/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya
Temàtica central (titular)	Parla sobre l'obra de teatre "Las que limpian", que denuncia: - la lluita per les condicions laborals de netejadores. Precarietat laboral i explotació. - crítica a les grans empreses de cadenes hoteleres.
Temàtiques secundàries	- altres treballs gratuïts i invisibilitat de les dones
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Disseny gràfic
Descripció de la imatge	Consta del cartell de l'obra. Es poden veure moltes mans amb guants i diferents estris de neteja alçant el puny, fent signes de lluita o feministes.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	27/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Los sueños cine son
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Irantzu Varela (F)
Data	27/04/2022
Extensió	2030 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins l'apartat de "Ficciones"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/os-suenos-cine-son/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya
Temàtica central (titular)	L'autora fa un llistat de pel·lícules preferides en funció dels imaginaris col·lectius/ revolucions pendents que transmeten. - Metròpolis (1927) → capitalisme, sexualització del cos de la dona, masculinitat ("mateixes lluites, casi 100 anys després") - La parada de los monstruos (1932) → Denúncia de l'opressió i la violència dels que es creuen "normals" sobre els marginats. (bellesa) - La sal de la tierra (1954) → Feminista, roja i antiracista. Vaga minera a Mèxic, lluita obrera.

	- La calumnia (1977) → feminisme - El lado oscuro del corazón (1992) → feminisme - Las aventuras de Priscilla, reina del desierto (1994) → LGTBIQ+ - Persépolis (2007) → dones i Iràn - 4 meses, 3 semanas, 2 días (2007) → dret a l'avortament - Canino (2009) → crítica al concepte de família i de llar - El cairo 678 (2010) → lluita feminisme i organització al món àrab. - Take this waltz (2011) → amor romàntic - Peo Malo (2013) → Pobresa, racisme, homofobia - Asier ETA Biok (2013) → conflicte basc - Girlhood (2014) → feminitat, racisme, pressió social, masculinitat violenta - Comandante Arian (2018) → dones que lluiten al front de Kobane
Temàtiques secundàries	
Observacions	Cal dir que la llista està feta en base el criteri de l'autora però amb un acord amb Filmin (només apareixen pel·lícules de l'aplatforma).

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Descripció de la imatge	

14.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	27/04/2022

Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	"La copla ha sido el alivio de las faenas duras"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Rocío Niebla (F)
Data	27/04/2022
Extensió	1852 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins l'apartat de "Ficciones"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/la-copla-ha-sido-el-alivio-de-las-faenas-duras/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Entrevista interpretativa
Temàtica central (titular)	Podcast/llibre de l'entrevistada, Lidia Garcia Garcia, sobre el context social de la copla, els cuplés i la zarzuela amb perspectiva de gènere i queer.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	És molt interessant veure com la entrevistada fa un estudi històric d'uns gèneres musicals i en les lletres descobreix precisament que moltes parlaven sobre sexualitat, política i feminisme. Las canciones me permiten pasar la vista por estos periodos históricos y detenerme en las rupturas. Un ejemplo es cómo en el cuplé, a principios de siglo XX, se cantaban temas bastantes sexuales, letras políticas y se abordaba el feminismo. En la dictadura estas letras eran imposible. Esos quiebros de la historia que se reflejan en las canciones son cuanto menos interesante.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia

Descripció de la imatge	Retrat de l'entrevistada. Se la veu amb un jersei de color taronja, els cabells arrissats i somrient.
--------------------------------	---

15.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	"Las organizaciones internacionales no están en Ucrania para reportar las violaciones a mujeres"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Aurora Díaz Obregón (F)
Data	06/04/2022
Extensió	2162 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins l'apartat de "Planeta"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/las-organizaciones-internacionales-no-estan-en-ucrania-para-reportar-las-violaciones-a-mujeres-y-ninas/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Entrevista interpretativa
Temàtica central (titular)	- Mecanismes que s'han establert per protegir les dones des de l'inici de la guerra d'Ucraïna.

Temàtiques secundàries	- Llocs d'acollida per les dones, ajut psicològic - sororitat entre moviments feministes → cooperació entre totes les corrents - violacions i abusos - Col·lectiu LGTBIQ+
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dues fotografies
Descripció de la imatge	- imatge il·lustrativa de l'entrevistada Natalia Karbowska a Canadà l'any 2019 - imatge il·lustrativa de l'entrevistada a una manifestació de l'any 2019 en una manifestació LGTBIQ+

16.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Las que ahora son luz
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Esmeralda R. Vaquero (F)
Data	06/04/2022
Extensió	1855 paraules

Jerarquia	
Apartat	Dins la secció “Planeta”
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/as-que-ahora-son-luz/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Reportatge
Temàtica central (titular)	Investigació sobre el tall de llum de la zona de Cañada Real.
Temàtiques secundàries	- vulneració de drets fonamentals - perspectiva de gènere (tenen en compte com afecta a les dones). -
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Descripció de la imatge	La imatge és significativa, ja que es tracta d'una escena real a la casa d'uns veïns de la Cañada. A la imatge es pot veure una habitació il·luminada amb només una espelma.

17.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	

Títol	Hablar de Palestina con el espejo de Ucrania
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	M ^a Ángeles Fernández
Data	06/04/2022
Extensió	1057 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins l'apartat "Planeta" i en col·laboració amb el diari català "La Directa"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/hablar-de-palestina-con-el-espejo-de-ucrania/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	Compara l'atenció donada a la guerra d'Ucraïna amb la de Palestina, que és molt més baixa → racisme
Temàtiques secundàries	- refugiats - resistència violenta / no violenta
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Il·lustració
Autoria	Hugo Cornelles
Descripció de la imatge	Muntatge de dues fotografies que mostren refugiats de guerres diferents.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Resistencia feminista rusa, la otra guerra de Putin
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Violeta Assiego (F)
Data	06/04/2022
Extensió	1691 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "Planeta"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/resistencia-feminista-rusa-la-otra-guerra-de-putin/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	Activistes feministes russes contra la guerra
Temàtiques secundàries	- comunitat LGTB - Drets humans - repressió, persecució, tortures per les activistes
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Autoria	Katya Muromtseva
Descripció de la imatge	Es poden apreciar siluetes de dones que representen les Mujeres de Negro, col·lectiu de resistència feminista que protesta pels carrers russos.

19.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	20/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Organizadas en un agujero
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Teresa Villaverde (F)
Data	20/04/2022
Extensió	2230 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "Planeta"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/organizadas-en-un-agujero/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Reportatge
Temàtica central (titular)	Situació laboral de les dones en un pou miner controlat per homes a Kadumwa, República Democràtica del Congo.
Temàtiques secundàries	- Explotació de treballadors - Falta d'higiene i seguretat
Observacions	- Desigualtat de la dona envers els homes en el món obrer. - Poques propietàries i menyspreades, menys oportunitats per ascendir - Drets de les treballadores vulnerats

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Cinc fotografies
Autoria	Teresa Villaverde (periodista)
Descripció de la imatge	Tot son fotos rellevants per la temàtica tractada, ja que il·lustra una realitat invisible en el món occidental. Les imatges ens ajuden a formar-nos una idea de la realitat que viuen. - Fotografia de la mina artesanal de Kadumwa. Es veuen molts treballadors i cases petites i en mal estat. - Fotografia d'una de les testimonis parlant amb periodistes envoltada d'homes ben vestits (propietaris) → molt il·lustrativa del conflicte - Fotografia de Yoel, una de les protagonistes del reportatge - Fotografia de Sifa, una de les poques propietàries del pou mineral - Fotografia d'un grup de treballadors descansant (una dona de 6)

20.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	20/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Serpientes

Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Canela Laude-Arce
Data	20/04/2022
Extensió	912 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins l'apartat "Planeta"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/serpientes/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Reportatge
Temàtica central (titular)	Organització feminista de Chile amb seu a París. Totes les seves accions les realitzen amb una caputxa que els permet mantenir l'anonimat
Temàtiques secundàries	- sororitat - companyerisme - anonimat
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografies
Autoria	Canela Laude Arce (periodista)
Descripció de la imatge	Hi ha diferents imatges molt significatives que mostren diferents dones amb les seves caputxes creades per elles mateixes. Cada caputxa es pot relacionar amb el què les dones volen transmetre als altres amb les seves performances. De la mateixa manera, en portar caputxa respecten el seu anonimat

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	20/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	"El Gobierno francés ha dedicado más tiempo a combatir la justicia social a la extrema derecha"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Andrea Olea
Data	20/04/2022
Extensió	1842 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "Planeta"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/el-gobierno-frances-ha-dedicado-mas-tiempo-a-combatir-las-ideas-de-justicia-social-feminismo-y-antirracismo-que-a-la-extrema-derecha/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Entrevista
Temàtica central (titular)	Posicionament polític de la periodista i activista Rokhaya Diallo envers les eleccions presidencials de França entre el liberal Emmanuel Macron i la ultradretana Marine Le Pen. Comenta la perillositat que té la bona benvinguda que li donen a la ultradreta a França - problemàtica racista al país (sobretot perquè l'entrevistada n'és especialista)
Temàtiques secundàries	- feminisme - ideologia política - ultradreta

Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	Teresa Suárez
Descripció de la imatge	Imatge de l'entrevistada (simplement il·lustrativa)

22.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	27/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La masculinidad tradicional desgrava en la declaración de la renta
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	June Fernández (F)
Data	27/04/2022
Extensió	2012 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "Planeta"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/la-masculinidad-tradicional-desgrava-en-la-d

	declaracion-de-la-renta/
--	--------------------------

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Reportatge
Temàtica central (titular)	Progressos per detectar i corregir el biaix de gènere en el IRPF, L'IVA, l'IBI o l'impost de societats
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Il·lustració → muntatge fotogràfic
Autoria	Sra. Milton
Descripció de la imatge	La imatge és un dibuix fet amb ordinador que combina diferents fotografies i altres materials gràfics. Podem veure una dona amb una càmera fotogràfica antiga dins d'una moneda d'euro i de fons uns gràfics que recorden a finances.

23.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	27/04/2022

Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	"La esperanza es el que el movimiento por la justicia ecológica se encuentre con el feminismo"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	M ^a Ángeles Fernández
Data	27/04/2022
Extensió	3322 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "Planeta"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/la-mayor-esperanza-es-el-que-el-movimiento-o-que-lucha-por-la-justicia-ecologica-se-encuentre-con-el-feminismo/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Entrevista interpretativa
Temàtica central (titular)	Entrevista a Flora Partenio, activista feminista argentina i integrant de DAWN, sobre la trobada Alianzas ecofeministas contra el poder corporatiu. - Crítica al sector privat i a la seva recent aliança amb el sector públic → perillositat - feminisme ecològic - economia feminista
Temàtiques secundàries	- endeutament
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dues fotografies
Autoria	M.A.F
Descripció de la imatge	Una foto il·lustrativa de l'entrevistada i una foto també il·lustrativa de les jornades (dones parlant i prenent notes en rotllana.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	¡Pasa la palabra, hermana!
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Sangre Fucsia (Podcast feminista de AgorasoIRadio i en col·laboració amb Pikara)
Data	06/04/2022
Extensió	59 minuts
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció de "En Red" i dins l'apartat de Podcasts
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/pasa-la-palabra-hermana/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Podcast
Temàtica central (titular)	Un podcast sobre "la veu" en perspectiva feminista.
Temàtiques secundàries	- teoria feminista de Carol Gilligan o Bell hooks per analitzar la metàfora de la veu com a símbol de poder i visibilitat. - Reflexions de diferents escriptores sobre la oralitat - tradició dels filandons (les dones es reunien per cantar i parlar)

	- Discriminació de les persones trans en relació a la seva veu. - manipulació i creació del relat col·lectiu a través de l'obra de Sharon Heyes.
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Autoria	Sangre Fucsia
Descripció de la imatge	Es tracta de la portada o careta del podcast en qüestió. Pode veure un dibuix d'una dona amb un megàfon en blanc i negre. Sobreposat, "Sangre fucsia" escrit de color rosa fucsia envoltada de taques de sang (també de color fucsia).

25.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Retrato de dos décadas de violencia vicaria
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Redacción de Pikara
Data	06/04/2022
Extensió	942 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "En Red" en un subapartat

	"Abusos en la infancia y la adolescencia".
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/ratrato-de-dos-decadas-de-violencia-vicaria/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica
Temàtica central (titular)	La violència vicaria: Maltractament i assassinat per part de l'home als fills per tal de fer-li mal a la mare. - Dades que demostren la gravetat de la situació i la necessitat d'actuar.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Il·lustració
Autoria	Sra. Milton
Descripció de la imatge	Muntatge fotogràfic amb dibuix (creat expressament per il·lustrar aquest i un altre article. Veiem la fotografia d'una nena en blanc i negre enfadada i darrere seu un "mall" de grans dimensions.

26.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	13/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	

Títol	Una lupa para las invisibles
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Redacció de Pikara
Data	13/04/2022
Extensió	297 paraules + còmic
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció de "En Red" i en un subapartat "Aperitivo"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/una-lupa-para-las-invisibles/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Còmic
Temàtica central (titular)	Dones invisibilitzades actuals i històriques
Temàtiques secundàries	-
Observacions	Projecte anomenat Fanzine Lupa, una Iniciativa creada per part d'alumnes d'institut que han protagonitzat un procés d'investigació per reflexionar sobre l'invisibilització històrica de les dones. Han identificat a dones del seu municipi i posat en valor la seva aportació a la societat amb la seva feina i els seus projectes, en forma de còmic humorístic. Cada caracterització va acompanyada de dades en relació a la professió que desenvolupen amb perspectiva de gènere i una fitxa biogràfica d'una dona en la història que hagi tingut un paper important també en aquest sector (això ve donat perquè durant la història les dones han sigut invisibilitzades en relació als homes tot i desenvolupar la mateixa funció).

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Còmic
Autoria	Variat
Descripció de la imatge	Els dibuixos principals que apareixen al

	còmic són rellevants perquè mostren a la dona en qüestió realitzant la seva tasca. A més també apareixen fotografies reals de les dones històriques que s'hi vinculen.
--	--

27.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	13/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El Tribunal Supremo mantiene el castigo a Sara B.B por proteger a sus hijas
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Redacción Pikara Magazine
Data	13/04/2022
Extensió	441 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "En red" dins l'apartat "Abusos en la infancia y la adolescencia"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/el-tribunal-supremo-mantiene-el-castigo-a-sara-b-b-por-proteger-a-sus-hijas/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica
Temàtica central (titular)	Irregularitats en la sentència de Sara B.B. - Violència envers els infants - Desigualtat per la mare

	- Irregularitats jurídiques i policials
Temàtiques secundàries	
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

28.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	13/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Creyendo en un "nosotras" con Andrea Momoitio
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Locayo Podcast (Podcast sobre la salud mental de les dones, en col·laboració amb Pikaramagazine)
Data	13/04/2022
Extensió	1 hora 20 minuts
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "En Red" en l'apartat "Podcast"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/creyendo-en-un-nosotras-con-andrea-momoi-tio/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Podcast
Temàtica central (titular)	Conversa amb una coordinadora de Pikara sobre: Feminisme, lesbianisme
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

29.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	13/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	¿Para cuándo la recuperación de los vis a vis en la cárcel de Pamplona?
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Salhaketa Nafarroa (F)
Data	13/04/2022
Extensió	752 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "En Red" en l'apartat

	"Comunicadas"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/p-ara-cuando-la-recuperacion-de-los-vis-a-vis-en-la-carcel-de-pamplona/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia, opinió???
Temàtica central (titular)	Les restriccions per la Covid segueixen sent vigents a la presó de Pamplona i estan prohibits els vis a vis. (Tenint en compte que les mesures ja han deixat d'existir pràcticament per la resta de la població).
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Il·lustració
Autoria	Sra. Milton
Descripció de la imatge	Podem veure un dibuix/muntatge en el que veiem una gàbia oberta amb una dona sentada a la porta i amb un cocodril esperant-la a fora.

30.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	20/04/2022

Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Biosindicalismo fucsia
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Sangre Fucsia (Podcast)
Data	20/04/2022
Extensió	1 hora
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "En Red" i a l'apartat de "Sangre Fucsia"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/biosindicalismo-fucsia/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Podcast
Temàtica central (titular)	biosindicalisme, activisme laboral treballadores domèstiques
Temàtiques secundàries	- professió de bugaderia en els safareigs - anticapitalisme - antipatriarcat
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	fotografia
Autoria	(?)
Descripció de la imatge	Podem veure una fotografia antiga en blanc i negre d'unes dones rentant roba a mà.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	20/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La larga historia de las precursoras de la antropología feminista en el Estado español
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Tatiana Romero
Data	20/04/2022
Extensió	1356 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "En Red"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/la-larga-historia-de-las-precursoras-de-la-antropologia-feminista-en-el-estado-espanol/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya
Temàtica central (titular)	Ressenya sobre el documental Aitzindariak /Pioneras que tracta la antropologia feminista → relacions socials de poder del passat → desequilibri entre dones i homes
Temàtiques secundàries	- matriarcat - el gènere - xarxa d'antropòlogues que s'ha anat formant a espanya
Observacions	Centrada en testimonis d'arreu d'europa i d'espanya. Completar las lagunas para entender mejor las sociedades, de poder tener una imagen lo más completa posible del mundo que habitamos.

IMATGES

Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	Documental Pioneras
Descripció de la imatge	Una imatge del documental que es veu una mà senyalant una revista titulada en català "Dones en lluita". S'hi pot veure en portada notícies com: - Hablan las lesbianas - Euskadi: 11 mujeres procesadas por alertar - Simone de Beauvoir - Divorcio

32.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	27/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	#darosporfolladas
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Alodia Clemente
Data	27/04/2022
Extensió	1330 paraules
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "En Red"
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/darosporfolladas/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió

Temàtica central (titular)	Falsedat documental i estafa per part de Alberto Luceño i Luis Medina. - Rentat de capital
Temàtiques secundàries	
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Il·lustració → Collage
Autoria	Sancho R. Somalo, El Salto
Descripció de la imatge	Podem veure les fotografies dels dos acusats en un muntatge fotogràfic on també apareixen un gràfic de barres simbolitzant les finances, un yate i imatges sanitàries simbolitzant la problemàtica entorn la Covid 19

33.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	27/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Cartografía del barrio de San Francisco III
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Wikitoki
Data	27/04/2022
Extensió	20 minuts
Jerarquia	
Apartat	Dins la secció "En Red"

URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/cartografia-del-barrio-de-san-francisco-iii/
-----	---

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Podcast
Temàtica central (titular)	Ekenopolo → plataforma de I+D (Economia social)
Temàtiques secundàries	- capitalisme - economia
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

34.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Pikara magazine
Data	06/04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Esenciales e invisibles
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Anita Botwin (F)
Data	27/04/2022
Extensió	974 paraules

Jerarquia	
Apartat	Dins la secció “En Red”
URL	https://www.pikaramagazine.com/2022/04/senciales-e-invisibles/

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	Menyspreu de la professió de tasques domèstiques o cures a tercers.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	No es consideren malalties laborals totes aquelles que afecten a les dones per aixecar pes o cuidar de la gent gran, es consideren malalties comunes i, per tant, no tenen dret a una baixa laboral com la tindria algú altre. “No es considera la llar com un lloc de treball” “Sector feminitzat i precaritzat”

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Il·lustració
Autoria	Sra. Milton
Descripció de la imatge	Dibuix fet amb ordinador. Podem veure un esquelet amb punts vermells, suposadament simulant els punts de dolor. Al voltant amb guants, esponges i pastilles.

Mujeres en Red

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La vida de Carmina Massot
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Francisco Juménez de Cisneros
Data	04/2022
Extensió	1130 paraules
Jerarquia	En portada
Apartat	Portada → Cultura → Literatura
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2396

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya + entrevista a l'autora
Temàtica central (titular)	Ressenya del llibre de Gemma Lienas, La vida de Carmina Massot. En el llibre i en l'entrevista es tracten temes com: - la vellesa - els seus aprenentatges - l'experiència - el sexe - la mort - llegat de les antecessores en el feminisme
Temàtiques secundàries	- narrativa i literatura
Observacions	“Creo que todas somos deudoras de las antecesoras que nos han abierto camino. Aunque es cierto que ahora hay algunas mujeres, políticas jóvenes, que me sorprenden porque parecen convencidas de que la lucha

	por los derechos de las mujeres ha comenzado con ellas. Afortunadamente, muchas otras son conscientes de que, sin la lucha titánica de muchas antes que nosotras, no estaríamos donde estamos.”
--	---

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Portada del llibre
Autoria	Gemma Lienas
Descripció de la imatge	La portada del llibre consisteix en la silueta d'una noia baixant unes escales d'un carrer.

36.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	03/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La guerra en el “útero de Europa” deja al descubierto el gran negocio de la gestación subrogada
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Sabela Rodríguez Álvarez (F)
Data	03/2022
Extensió	1450 paraules
Jerarquia	En portada
Apartat	“Violencia contra las mujeres”

URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2395
------------	---

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia → reportatge
Temàtica central (titular)	- Ventres de lloguer - Ucraïna
Temàtiques secundàries	- guerra - corrupció i pobresa - funcions reproductives de la dona com un negoci
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	?
Descripció de la imatge	Es pot veure una fotografia real d'una plaça amb molts cotxets de bebès.

37.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	03/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	SloMo a fondo
Autor	Marisa Soletó

- Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	03/2022
Extensió	886 paraules
Jerarquia	En portada
Apartat	"Comunicación"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2394

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	- Crítica a la lletra sexualitzada de la cançó que representa a Espanya a eurovisió. - sexualització de la imatge de la dona - estereotips
Temàtiques secundàries	- mala praxis dins la corporació pública
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	?
Descripció de la imatge	Escena de la performance de la cançó en qüestió. Podem veure a la cantant envoltada de tres homes i agafant-la mentre balla.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	01/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La democracia paritaria en América Latina. Tres dimensiones explicativas del proceso.
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Irune Aguirrezabal Quijera Cristina Sánchez Muñoz (pròleg)
Data	01/2022
Extensió	1049 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Mujeres y Política"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2393

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya/presentació
Temàtica central (titular)	- Paridad de género - política
Temàtiques secundàries	- irregularidades en el sistema político
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

39.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	11/2021
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Pantalla para un debate
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Redacción de Mujeres en Red
Data	11/2021
Extensió	683 paraules
Jerarquia	
Apartat	Cultura → Cine
URL	https://www.mujaresenred.net/spip.php?article2392

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia /presentació
Temàtica central (titular)	Sobre “Pantalla para un debate” → per donar a conèixer dones en el món del cinema - Cine feminista - representació de dones en el món cinematogràfic
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES

Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

40.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	10/2021
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Una marea de mujeres desborda Madrid para exigir el cumplimiento de la agenda feminista
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Agustín Millán (M)
Data	10/2021
Extensió	1256 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Contra el borrado de las mujeres"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2391

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia
Temàtica central (titular)	- Manifestació a favor de la agenda feminista - violència masclista

	- ventres de lloguer - explotació sexual - llei d'autodeterminació de gènere - desigualtats de renda i cures
Temàtiques secundàries	- avortament - religió - capitalisme - llengua (tot amb perspectiva de gènere, desigualtats que pateix la dona en cada àmbit)
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	Agustín Millán
Descripció de la imatge	Manifestació a Madrid a favor del compliment de l'agenda feminista

41.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	09/2021
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	¿Tiempo del feminismo de la diferencia?
Autor	Andrés Montero (M)

- Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	09/2021
Extensió	3655 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Contra el borrado de la mujer"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2390

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	- "el borrado de la mujer" - autodeterminació de gènere i noves formes d'identitat
Temàtiques secundàries	- vincle del capitalisme amb el patriarcat - la dona en el moviment obrer - Crítica tant a la dreta com a l'esquerra per deixar el feminisme en un segon pla
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

42.

FITXA DE LA REVISTA

Nom	Mujeres en Red
Data	07/2021
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Ética para Celia. Contra la doble verdad
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Ana de Miguel (F)
Data	07/2021
Extensió	775 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Contra el borrado de las mujeres"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2389

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya / presentació de llibre
Temàtica central (titular)	Historia ètica feminista Aportacions positives/negatives en clau històrica
Temàtiques secundàries	
Observacions	L'article tan sols consisteix en presentar la introducció del llibre i els seus apartats

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	?
Descripció de la imatge	Portada del llibre en qüestió

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Betty Friedan y "La mística de la feminidad" Aportaciones al feminismo
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Josune Muñoz (F)
Data	03/2021
Extensió	49 minuts
Jerarquia	
Apartat	
URL	

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	- Conferència sobre les teories de Betty Friedan sobre la teoria feminista
Temàtiques secundàries	- feminisme - treball domèstic - sexe - identitat - la vellesa
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Violencias machistas. El nombre y la cosa
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Eulalia Lledó Cunill (F)
Data	03/2021
Extensió	1687 paraules
Jerarquia	
Apartat	Contra el borrado de las mujeres
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2387

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	Sentit negatiu de la paraula "gènere" envers "sexe. Eufemisme.
Temàtiques secundàries	- Legislació - Reflexió
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

45.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	03/2021
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Sobre la pornografia y la educación sexual: ¿puede “el sexo” legitimar la humillación y la violencia?
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Ana de Miguel
Data	03/2021
Extensió	3049
Jerarquia	
Apartat	Violencia contra las mujeres → pornografia
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2386

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	Violència i misogínia en la pornografia
Temàtiques secundàries	Necessitat d'una educació sexual crítica
Observacions	Contradicció entre una societat que condema els abusos i les agressions sexuals però tolera uns continguts violents i misògins.

IMATGES

Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

46.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La Viquipèdia, Wikipedia en catalán, no admite categorías femeninas. Carta abierta
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Wikimujeres
Data	03/2021
Extensió	1546 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Contra el borrado de la mujer"
URL	https://docs.google.com/document/d/1xXzj9hl-3J8073kjExDQPqIBzIZ_gfJ8qPg0-Y4PC88/edit

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	En contra de no categoritzar en femení →

	en termes lingüístics. La Viquipèdia en català no admet categories femenines
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Autoria	?
Descripció de la imatge	Logo de la viquipèdia en color lila

47.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Análisis de la "ley trans" desde una perspectiva feminista
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Alicia Miyares
Data	02/2021
Extensió	31 minuts
Jerarquia	
Apartat	Contra el borrado de las mujeres
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2384

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Conferència
Temàtica central (titular)	La llei trans des d'una perspectiva feminista - definició i interpretació de la paraula gènere
Temàtiques secundàries	- gènere - sexe - legislació
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

48.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Amelia Valcárcel: "El feminismo no es algarada o calle: es el día a día en que cada mujer gana un espacio de libertad"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Mariola Riera (F)
Data	01/2021
Extensió	2226 paraules
Jerarquia	

Apartat	Contra el borrado de las mujeres
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2382

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Entrevista interpretativa
Temàtica central (titular)	- Obra pionera en el feminisme espanyol; Sexo y filosofía. “Sobre mujer y poder”, moviment feminista, gènere i llei trans.
Temàtiques secundàries	- Terme de dona - naturalesa del poder - feminisme de la igualtat i feminisme de la diferència
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	?
Descripció de la imatge	Fotografia de l'autora amb mascareta. No s'aprecia la cara.

49.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	

FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Ser feministas. Pensamiento y acción
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Alicia Miyares, Alicia Puelo, Amelia Varcарcel, Ana de Miguel, Montserrat Boix (F)
Data	12/2020
Extensió	934
Jerarquia	
Apartat	"Claves del feminismo"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2378

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya / Presentació
Temàtica central (titular)	- El llibre tracta tota la agenda feminista partint de frases cèlebres del moviment i que han transcendit.
Temàtiques secundàries	- Més de 40 autores
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Guía de igualdad de RTVE
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	UGT RTVE
Data	12/2020
Extensió	493 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Comunicación"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2380

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia
Temàtica central (titular)	- Guía d'igualtat de RTVE en contra de qualsevol violència masclista o discriminació cap a la dona.
Temàtiques secundàries	- prostitució - ventres de lloguer - llenguatge - treballar amb perspectiva de gènere - paritat -
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Autoria	RTVE
Descripció de la imatge	Portada de la guia d'igualtat que presenta la corporació. la imatge mostra una

	balança igualada i un home i una dona donant-se la mà.
--	--

51.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Distopías patriarcales. Análisis feminista del "generismo queer"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Alicia Miyares
Data	11/2020
Extensió	573 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Claves del feminismo"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2379

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya/presentació
Temàtica central (titular)	- Generisme queer, identitat de gènere
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Portada del llibre

52.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	10/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Derecho a decidir. El mercado y el cuerpo de la mujer
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Carmen Domingo
Data	10/2020
Extensió	513 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Violencia contra las mujeres"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2377

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya/presentació
Temàtica central (titular)	- Mercantilització del cos de la dona
Temàtiques secundàries	- ventres de lloguer - política, interessos

	- mercat i capitalisme
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Portada
Autoria	
Descripció de la imatge	

53.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	"La isla de las mentiras" las mujeres, protagonistas de la historia
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Montserrat Boix
Data	08/2020
Extensió	2 minutos
Jerarquia	
Apartat	"Cultura → Cine"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2374

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Reportatge televisiu
Temàtica central (titular)	- Sobre la pel·lícula " La isla de las

	mentiras”. - Cine feminista → dones davant i darrera la càmera.
Temàtiques secundàries	
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

54.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	07/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Historia de la misoginia (2020) 2ª edición revisada y aumentada
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Esperanza Bosch, Victoria A. Ferrer y Margarita Gili
Data	07/2020
Extensió	522 paraules
Jerarquia	
Apartat	“Violencia contra las mujeres”
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2373

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Ressenya/presentació

Temàtica central (titular)	- Historia de la misoginia. Arrels i present
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Portada
Autoria	
Descripció de la imatge	

55.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	07/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Entrevista de Woman's Place UK con Ángeles Álvarez
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Raquel del Rosario (F)
Data	07/2020
Extensió	2553 paraules
Jerarquia	
Apartat	Contra el borrado de las mujeres
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2370

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Entrevista

Temàtica central (titular)	- El Borrado de la Mujer - drets de les persones trans i identitat de gènere - accions feministes en la política
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

56.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	No a la apropiación de las mujeres
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Alicia Miyares
Data	07/2020
Extensió	1 hora 17 minuts
Jerarquia	
Apartat	Contra el borrado de las mujeres
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2369

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Conferència
Temàtica central (titular)	- Generisme queer, “borrado de la mujer”
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

57.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	07/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El feminismo no tiene un debate respecto a las personas transexuales
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Altamira Gonzalo
Data	07/2020
Extensió	981 paraules
Jerarquia	
Apartat	“Contra el borrado de las mujeres”
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2368

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió

Temàtica central (titular)	- Identitat de gènere - Suport a la lluita trans - Contra el Borrado de la mujer
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Fotografia il·lustrativa de l'escriptora

58.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	06/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Comunicar en Igualdad. Guía de buenas prácticas para periodistas y profesionales de la comunicación.
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Nuria Coronado
Data	06/2020
Extensió	
Jerarquia	
Apartat	"Comunicación"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2366

CONTINGUT

Gènere periodístic	Ressenya/Presentació
Temàtica central (titular)	- Llenguatge feminista correcte per periodistes.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Portada de la guia
Autoria	Feminista Ilustrada
Descripció de la imatge	Dibuix fet a ordinador amb diferents icones que fan referència a la comunicació.

59.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	06/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Alianza Contra el Borrado de las Mujeres alerta de que la confusión entre "sexo" y "género" en el anteproyecto crea indefensión para las mujeres y socava la lucha contra la violencia.
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Alianza Contra el Borrado de las Mujeres
Data	06/2020
Extensió	1181 paraules
Jerarquia	
Apartat	Contra el borrado de las mujeres
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2372

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	- “Borrado de la mujer”, gènerisme queer i sexe
Temàtiques secundàries	- pornografia - prostitució - sexe i gènere
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

60.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	06/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Vaishnavi Sundar, feminista india: Cancelaron mis proyecciones por mis tweets sobre transgénero
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Vaishnavi Sundar
Data	03/2020
Extensió	1124 paraules

Jerarquia	
Apartat	“Contra el borrado de las mujeres”
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2364

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	- borrado de la mujer - llibertat d'expressió/censura
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Fotografia il·lustrativa de l'escriptora

61.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	03/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	

Títol	Contraargumentario feminista a la RAE: decálogo de incongruencias en su visión sobre lenguaje inclusivo en la Constitución
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Olga Castro y Maria Martín
Data	03/2020
Extensió	5512 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Lenguaje inclusivo y no sexista"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2363

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Text argumentatiu / opinió
Temàtica central (titular)	- Crítica de la reforma del llenguatge inclusiu de la constitució - llenguatge inclusiu
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Autoria	?
Descripció de la imatge	Veiem una dona llegint un diccionari de la RAE i posant-se la mà al cap.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	03/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Premios Cesar: "Ahora nos levantamos y salimos de aquí"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Virginie Despentes
Data	03/2020
Extensió	2129 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Violencia contra las mujeres → Violencias sexuales"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2362

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	- desigualtat en el poder entre homes i dones - abuso sexual - violencia sexual - cine i cultura
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

63.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	02/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El feminismo no es una teoría de la identidad
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Alicia Miyares
Data	02/2020
Extensió	642 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Feminismo → Reflexiones"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2361

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	- Identitat de gènere - Teoria de la identitat - Feminisme i política
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	02/2020
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Alicia Miyares; "Las feministas no aceptaremos que se reconozca jurídicamente la identidad de género"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Emilia Landaluce
Data	02/2020
Extensió	2259 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Claves de feminismo"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2360

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Entrevista interpretativa
Temàtica central (titular)	- Identitat de gènere - teoria queer
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia d'Alicia Miyares
Autoria	
Descripció de la imatge	Fotografia il·lustrativa de l'entrevistada

65.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	12/2019
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Wikimujeres lanza la iniciativa: Los derechos humanos de las mujeres son TAMBIÉN Derechos Humanos
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Wikimujeres
Data	12/2019
Extensió	422 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Derechos"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2357

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia / Crònica
Temàtica central (titular)	Reivindica els drets de la dona com a drets humans
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Tres fotografies
Autoria	Montserrat Boix

Descripció de la imatge	- Dona a una manifestació a Mazandaran - Dones d'un grup feminista d'Holanda - Tren de la llibertat pel dret d'avortament a Espanya el 2014
--------------------------------	---

66.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres en Red
Data	04/2022
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Nosotras las mujeres: El feminismo postgénero de la Cuarta ola
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Victoria Sendón de León (F)
Data	10/2019
Extensió	1074 paraules
Jerarquia	
Apartat	"Claves de feminismo"
URL	https://www.mujeresenred.net/spip.php?article2355

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió
Temàtica central (titular)	- teoria queer - quarta onada del feminisme

	- transfeminisme
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Dues dones de diferents generacions passejant per un espai exterior

II República

Cultura Integral y femenina

67.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Cultura integral y femenina: La revista de unión social para una obra común de cultura integral femenina
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	15/04/1933
Extensió	480 paraules
Jerarquia	
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	Exposa les temàtiques principals de la revista: - Saber científic - Saber cívic (defensa dels drets i compliment dels deures) - Saber pràctic i professional

	- Saber especulatiu
Temàtiques secundàries	- Es donen a conèixer els redactors/es i els col·laboradors/es
Observacions	Totes les redactores del comitè de la revista son dones i moltes activistes en associacions femenines. Tot i això, el director és un home i hi ha un gran nombre de col·laboradors masculins.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

68.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Los derechos de las naciones son sagrados
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Aubin Rieu - Vernet (director)
Data	15/04/1933
Extensió	837 paraules
Jerarquia	Primera pàgina
Apartat	"Por la paz"

URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es
------------	---

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Article d'opinió / editorial
Temàtica central (titular)	- Els drets de les nacions europees més petites. - Reclama igualtat entre les grans potències i les més petites
Temàtiques secundàries	- En contra de l'estratègia de Mussolini i del feixisme
Observacions	Tot i això, exclou a la dona totalment quan parla del posicionament dels ciutadans (només fa referència als homes)

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

69.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Lo que debe saber toda mujer embarazada

Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacci3n)	Profesor S. Recasens
Data	15/04/1933
Extensi3	1010 paraules (no acabat)
Jerarquia	Primer article despr3s de l'editorial del director
Apartat	"Cultura"
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
G3nere period3stic	Article cient3fic
Tem3tica central (titular)	- Necessitats m3diques d'una dona embarassada
Tem3tiques secund3ries	- Procediments o informaci3 per evitar problemes durant l'embar3s
Observacions	Diu que no s'ha de determinar una dona embarassada cm una persona amb una malaltia per3 s3 que s'ha de controlar amb un especialista per evitar avortaments.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripci3 de la imatge	

70.

FITXA DE LA REVISTA

Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Prinicip, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El veneno de cobra ¿curará el cáncer?
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	J. Caillaux
Data	15/04/1933
Extensió	612 paraules
Jerarquia	Dins del cos de la revista
Apartat	Cultura → La actualidad científica
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia
Temàtica central (titular)	- El verí com a possible tractament del càncer, si més no, com a medicina per alleujar el dolor.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	En favor de la marcha
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	J. Caillaux (M)
Data	15/04/1933
Extensió	251 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 12
Apartat	Cultura → La actualidad científica
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- La importància de caminar per no atrofiar les cames
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Curando la diarrea infantil con manzanas ralladas
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	J. Caillaux(M)
Data	15/04/1933
Extensió	369 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 13
Apartat	"Cultura → La actualidad científica"
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Mètode per curar la diarrea dels nens: ingerir poma ratllada
Temàtiques secundàries	- Exercici per desenvolupar el múscul abdominal (per raons de salut les dones necessiten mantenir activa aquesta part)
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Tres fotografies
Autoria	

Descripció de la imatge	Es mostren les posicions de la dona per fer els exercicis → molt rellevant les imatges per entendre el text
--------------------------------	---

73.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La anarquia economica
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	J. Caillaux
Data	15/04/1933
Extensió	634 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 14
Apartat	"Cultura"
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Una nova forma de producció → l'anarquia econòmica
Temàtiques secundàries	- marxisme, leninisme...
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

74.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La cultura de la mujer a través de los tiempos
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Luís Bonilla (M)
Data	15/04/1933
Extensió	858 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 14-15
Apartat	"Cultura"
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu ??
Temàtica central (titular)	- La figura de la dona espartana i la dona atenenca en el passat.
Temàtiques secundàries	-

Observacions	- La primera era considerada la educadora dels fills i per tant era educada de la mateixa manera que els homes i participava en política i en l'opinió pública. La segona era considerada únicament útil per la reproducció i era apartada de tot el món públic i tampoc participava en reunions del seu marit. (deia que a espanya en canvi això no passava)
---------------------	---

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

75.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid

FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La aristocracia y las estrellas. Un cuento de hadas
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Jaqueline d'Orval (F)
Data	15/04/1933
Extensió	471 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 15
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu/Opinió → notícia
Temàtica central (titular)	- Informa sobre el matrimoni d'un duc molt important d'anglaterra i una ballarina francesa. - Pèrdua de la professió de la dona al casar-se
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Fotografia il·lustrativa de la parella. Duc de Leed i Mile, Irma de Malkhazouny, ballarina de l'Opera de Paris.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La paz no será posible en europa sin una polonia independiente, fuerte y viable.
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Paderewski (M)
Data	14/05/1933
Extensió	345 paraules
Jerarquia	dins el cos de la revista → pg 16
Apartat	Cultura → por la paz
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Alerta d'un aixecament per part d'Alemanya i reclama una polonia independent coma solució de pau per tota europa
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Carrers de la capital del Reich amb soldats i generals.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Eterna poesia
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Halma Angélico (F)
Data	15/04/1933
Extensió	484 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 16
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Destaca la importancia de la poesía en aquella época i el paper imprescindible de la dona, com a mare, per fer que això passi.
Temàtiques secundàries	- Maternitat
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

78.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	En lo que no suelen reparar los hombres
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	María Brisso
Data	15/04/1933
Extensió	557 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 17
Apartat	Cultura → Pinceladas
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- La pèrdua del concepte de debilitat de les dones.
Temàtiques secundàries	- Ja considerades aptes per treballar, demostren dia a dia que tenen doble cansament fent també les feines de la llar, cuidant els fills i al marit. I les conseqüències psicològiques que això suposa.
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

79.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El libro en la hoguera
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Concepción del Pilar Monje (F)
Data	15/04/1933
Extensió	1788 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 17 - 18
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT

Gènere periodístic	Opinió (format novel·lístic)
Temàtica central (titular)	- La importància de llegir i de preservar els llibres → noblesa i coneixement
Temàtiques secundàries	- Els diners com a injustícia i desigualtat social i avarícia
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

80.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La leyenda del oro
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Isabel Solovera (F)
Data	15/04/1933
Extensió	424
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 19

Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Parla sobre la falta d'or, diners i recursos de potències i països petits després de la guerra
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

81.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El descubrimiento de una joven francesa
Autor	Merete Bonnessen (F)

- Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	15/04/1933
Extensió	526 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 19
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia informativa
Temàtica central (titular)	- La invenció d'un aspirador de mosquits per part d'una jove francesa: Germinie Gourdon
Temàtiques secundàries	- llum ultravioleta
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Il·lustració de la Srta. Germaine Gourdon

82.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El coleccionador de sombras de Berlín

Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Merete Bonessen (F)
Data	15/04/1933
Extensió	2341 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 20 - 21 (dues planes)
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=es

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica / Repor
Temàtica central (titular)	- Després de 18 anys que comencés la guerra, la periodista visita un cuartel on encara la gent hi busca respostes pels seus familiars desaparegut.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

83.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid

FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El dominio aereo de italia en la cuenca del mediterraneo
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacci3n)	Dr. Jarv (M)
Data	15/04/1933
Extensió	605 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 22
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Preparació militar i xarxa de transport aerea d'Italia
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Cartografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Mapa de la xarxa de connexions aèries amb els països veïns.

84.

FITXA DE LA REVISTA

Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Prinicpe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El arte egipcio. Pirámides y Esfinges.
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	15/04/1933
Extensió	936 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 29
Apartat	Cultura → El arte de los pueblos es la historia de su alma
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu, reportatge
Temàtica central (titular)	Cultura arquitectònica d'Egipte: les piràmides i les esfinxs.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Fotografia de la Gran Esfinx d'Egipte.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Principe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La mujer americana en el trabajo
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	15/04/1933
Extensió	1093 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 30
Apartat	Cultura → La mujer en el mundo
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734330&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	- Parla de les dones americanes que prioritzen la seva professió abans que casar-se (a diferència d'Espanya)
Temàtiques secundàries	- Parla de dones amb càrrecs importants (direcció càtedres) cosa que aquí és impossible.
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

86.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Prinicpe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Un alma enana en un cuerpo de gigante
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	J. Aubin Rieu - Vernet (M)
Data	15/02/1933
Extensió	828 paraules
Jerarquia	Primer article de la revista
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- La falta de creixement de l'ànima dels homes, comportaments de violència o reaccionaris que recorden als primitius.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	

Descripció de la imatge	
--------------------------------	--

87.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	De los huesos de la calavera
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Dr. Julian de la Villa (M)
Data	15/02/1933
Extensió	879 paraules
Jerarquia	Segon article de la revista → pg 4
Apartat	Cultura → Para ser enfermera
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu / Article científic
Temàtica central (titular)	- Explica tots els ossos que conformen la calavera (crani i cara)
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Tres dibuixos

Autoria	
Descripció de la imatge	Il·lustratiu de l'explicació del text → imprescindibles!

88.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El padre sol, la luz y la piel
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Helio (M)
Data	15/02/1933
Extensió	829 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 5
Apartat	Cultura → Helioterapia
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu / Article científic
Temàtica central (titular)	- Beneficis mèdics del sol i la terapèutica de la llum.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

89.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Solo en Madrid 24.000 ejemplares
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Maria Brisso (F)
Data	15/02/1933
Extensió	814 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 6
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Èxit pels exemplars venuts i les

	subscripcions aconseguides
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

90.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	M. Edouard Branly, padre de la telegrafia sin hilos
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Ginette d'Orval (F)
Data	15/02/1933
Extensió	830 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 7
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Híbrid: info + opinatiu
Temàtica central (titular)	- La vida i les grans aportacions mèdiques de M. Edouard Branly, padre de la telegrafia sin hilos
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Il·lustració
Autoria	
Descripció de la imatge	Retrat del protagonista

91.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integral y femenina
Data	15/02/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La verdad que pensamos y el valor de decirla
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Halma Angélico (F)
Data	15/02/1933
Extensió	798 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 8

Apartat	
URL	

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Sobre la veritat: basat en la obra de Unamuno, destrucció del mite per buscar el símbol. El símbol per trobar la veritat.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

92.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Concepción Arenal
Autor	Consuelo Bergés (F)

- Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	15/02/1933
Extensió	1028 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 9
Apartat	Cultura → Mujeres ilustres
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia / Opinió
Temàtica central (titular)	- Vida, aportacions i homenatge a Concepción Arenal
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Retrat
Autoria	
Descripció de la imatge	Retrat de Concepción Arenal → il·lustratiu

93.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933

Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Signos y medida de la hipertensión arterial
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Hipócrates (M)
Data	15/02/1933
Extensió	1209 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 10 - 11
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Causes, símptomes i tractament de la hipertensió arterial
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Autoria	
Descripció de la imatge	Dibuix explicatiu del funcionament de l'aparell per medir la pressió arterial

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Principe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Crisis de Hombres
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Carmen Valle de Fabra (F)
Data	15/02/1933
Extensió	670 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 11
Apartat	Cultura
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Crisis dels homes: parla que s'han centrat sempre en les qualitats físiques i molt poc en les anímiques. És necessari que reforcin aquesta part per ser bons pares, bons mestres i bons ciutadans.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

95.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Asociación femenina de educación cívica
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Redacció de l'associació
Data	15/02/1933
Extensió	238 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 11
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Informa dels càrrecs de la Asociación femenina de educación cívica.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES

Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

96.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Principe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	En "España femenina"
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Isabel Solovera
Data	15/02/1933
Extensió	581 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 12
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu

Temàtica central (titular)	- Conferencia sobre els deures de la dona com a ciutadana - Mare però també ciutadana (altres sectors socials) -
Temàtiques secundàries	- Concepte de propietat - Llibertat de consciència (laïcisme)
Observacions	A càrrec d'un home!!!!

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Fotografia del Sr. Bergamin (director de la conferència), de la Sra. Mantilla de los Rios (presidenta de l'associació) i altres personalitats de la trobada.

97.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Prinicpe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Niñas de America
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	P.B (??)
Data	15/02/1933

Extensió	1237 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 13
Apartat	La mujer en el mundo
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Reportatge / Crònica
Temàtica central (titular)	- Testimonis personals de nens i nenes d'Estats Units: - concepte de treball i salari - productivitat - capitalisme i consum - mostra la voluntat d'adquirir alguns valors de la dona americana
Temàtiques secundàries	-
Observacions	Es mostra com de ben petits se'ls inculca una visió de la necessitat de la producció i del treball però també dels seus drets com a treballadors (salari digne)

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Perseguir varios fines es ir al fracaso
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Jacoba Reclusa (F)
Data	15/02/1933
Extensió	603 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 14
Apartat	"Rafagas"
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Carta dirigida a un altre mitjà: "El Socialista"
Temàtica central (titular)	Fan un manifest a "El socialista" explicant que és molt important tenir en compte que la labor feminista és difícil, ja que el perfil de dones és molt divers a Espanya: - Analfabetisme de la dona obrera. Falta de cultura i estudis - Dona burgesa - Dona intel·lectual amb base cultural → autodidactas
Temàtiques secundàries	- Explica que per ser un mitjà completament feminista i difusor de cultura han d'anar per fases, a poc a poc.
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	

Descripció de la imatge	
--------------------------------	--

99.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Orígenes del hombre: ¿Ha existido el pitecantropo?
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	M. A (?)
Data	15/02/1933
Extensió	935 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 15
Apartat	"Paleontologia"
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Es planteja l'origen de l'home, concretament a través de les recents investigacions sobre el conegut com a "Pitecantropo".
Temàtiques secundàries	-

Observacions	
---------------------	--

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dues fotografies
Autoria	
Descripció de la imatge	- Petjades prehistòriques d'un dinosaure d'Alaksa (funciona i aporta informació per ella mateixa - amb el peu de foto) - Reconstrucció de la figura d'un pitecàntropo de l'exposició universal de 1900

100.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El problema del abolicionismo en españa
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	José Sánchez - Covisa (M)
Data	15/02/1933
Extensió	1006 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 16 - 17
Apartat	

URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca
------------	---

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Proposa eliminar el reglament que ampara la prostitució per donar-li a la dona una posició d'igualtat i garantir els seus drets.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	“Abolir la reglamentación es sentar un principio de justicia social, de dignificación de la mujer, que consiste en llevar a la práctica la igualdad de los dos sexos, preceptivamente determinada en la Constitución de la República Española. La Constitución estará incumplida en tanto siga en vigor ese sistema reglamentarista, inmoral e ineficaz que establece una injusta diferencia de trato entre la mujer y el hombre. “

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Retrat
Autoria	
Descripció de la imatge	Retrat de l'autor de l'article (Catedràtic i diputat)

101.

FITXA DE LA REVISTA

Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Prinicip, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El hambre en la europa central: un solo camino de salvación
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Joseph Caillaux (M)
Data	15/02/1933
Extensió	851 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 17
Apartat	
URL	

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- pobresa i gana a l'europa central sobretot a la classe mitjana → joves sense possibilitat de feina (requereixen experiència)
Temàtiques secundàries	- suïcidi
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El cáncer de seno puede curarse
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Prof. Forgue
Data	15/02/1933
Extensió	1258
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 18
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Càncer de mama (Cáncer de seno). Nous tractaments efectius i maneres d'identificar-los
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dues fotografies
Autoria	
Descripció de la imatge	Dues fotografies il·lustratives del tumor operat i mal curat

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Prinicpe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La ley del divorcio
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	(?)
Data	15/02/1933
Extensió	992 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 19
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Exposició (i continuació d'un altre article) dels capítols i articles referents a la llei del divorci
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El problema agrario en Alemania
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	H. Wolfgang.
Data	15/02/1933
Extensió	1301 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 20 - 21
Apartat	"Cuestiones económicas"
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu /Reportatge
Temàtica central (titular)	- Problema agrari a alemanya. Compra venda de propietats, terratinents. - Economia, impostos
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El verdadero cielo es negro
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	P.S. (?)
Data	15/02/1933
Extensió	975 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 21
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Astronomia, fantasia
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Principe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Lo que deben los aliados a los estados unidos
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	"Un viejo diplomático" (M?)
Data	15/02/1933
Extensió	1031 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 22 - 23
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu / Reportatge
Temàtica central (titular)	- Els deutes pendents dels països Aliats amb Estats Units després de la Guerra.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	S'utilitzen paraules en anglès: "Ciertos es que "business is business"; pero entre las naciones debe imperar el fair play, el juego limpio, sobre todo entre aquellos que se precian de ser en la hora presente los guias morales del mundo, por su superioridad."

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	

Autoria	
Descripció de la imatge	

107.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Prinicipes, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Masaje contra las arrugas
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	?
Data	15/02/1933
Extensió	966 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 24 - 26
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	?
Temàtica central (titular)	- Consells perquè no apareguin arrugues. Causes y exercicis.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	Missatge sexista (només dirigit a dones) Missatge totalment antic → “Las arrugas. ¡Qué angustia es su aparición, sobre todo para la mujer que ama y quiere ser amada!

	Es decir, para todas. Defendeos contra ellas, amables lectoras, y luchad con toda vuestra paciencia y tenacidad contra su insidiosa invasión. Con voluntad y método, lo conseguiréis.”
--	--

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

108.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Príncipe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	El porqué de las momias
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	15/02/1933
Extensió	1114 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 27
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id

	=0003734166&search=&lang=ca
--	-----------------------------

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu/Reportatge
Temàtica central (titular)	- Cultura egípcia, esclaus i el perquè de les mòries → preservar persones importants
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

109.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Cultura Integran y femenina
Data	15/04/1933
Lloc d'edició	Prinicpe, 14. Madrid
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Visitadoras y guardadoras de niños
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Dr. José García del Diestro
Data	15/02/1933
Extensió	2732 paraules

Jerarquia	Dins el cos de la revista (últim i més llarg) → pg 28 - 29 - 30
Apartat	
URL	http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0003734166&search=&lang=ca

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu / Reportatge
Temàtica central (titular)	- La funció de l'infermera visitadora/guardadora
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

Mujeres libres

110.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (després Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	¡Mujeres!
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Redacción
Data	03/1937
Extensió	414 paraules
Jerarquia	Primer article
Apartat	
URL	https://ahcbdigital.bcn.cat/hemeroteca/visualizador/ahcb-d017028

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Editorial
Temàtica central (titular)	- Fa una crida a la unió i a l'activisme de les dones en els moments que es viuen. Encoratja a unir-se a la revolució.
Temàtiques secundàries	- Independència de la dona - Independència econòmica - Concepte de llar com esclavitud - Bellesa
Observacions	

IMATGES

Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

111.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Matilde y el campesino
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	?
Data	04/1937
Extensió	161 paraules
Jerarquia	Primera plana
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Diàleg (conte fantàstic)
Temàtica central (titular)	- Els infants evacuats per la guerra que s'han quedat sense família i casa
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

112.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Manifestación de la Agrupación Mujeres Libres
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Agrupación Mujeres Libres
Data	03/1937
Extensió	258 paraules
Jerarquia	Primera plana
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	
Temàtica central (titular)	- Una crida per organitzar bé a les dones davant la guerra i regular la

	labor partidista.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

113.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Romance de Durruti
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Lucía Sánchez Soarnil
Data	03/1937
Extensió	359 paraules
Jerarquia	Primera plana
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imag

	enes/grupo.cmd?path=32563
--	---------------------------

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Narració / diàleg
Temàtica central (titular)	- Mort de Durruti
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

114.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Cola De Héroes
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	?
Data	03/1937
Extensió	104 paraules

Jerarquia	Primera plana
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Homes fent cua per comprar tabac (i dones pels seus homes) → trist
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

115.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	

Títol	"Mujeres Libres" en Madrid
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	Redacción
Data	03/1937
Extensió	441 paraules
Jerarquia	Segona plana de la revista (titular que encapçala la pàgina)
Apartat	"Madrid"
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Comunicat
Temàtica central (titular)	- Creació de seccions de treball i de formació perquè les dones ocupin els llocs dels homes que son a la guerra
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Es veuen dones aprenent a fer servir maquinària

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	¡Huir de Madrid, Jamás!
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Juana Iglesias (F)
Data	15/02/1937
Extensió	206 paraules
Jerarquia	Segona plana
Apartat	"Madrid"
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- No abandonar Madrid com a símbol de victòria moral.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La capacidad del dolor, elemento de victoria
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	524 paraules
Jerarquia	Segona plana
Apartat	"Madrid"
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica / Opinió
Temàtica central (titular)	- Dones que fugen de la seva llar per buscar una nova vida (adormides al metro)
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Vera Figner
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	03/1937
Extensió	1077 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 4
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Bibliografia
Temàtica central (titular)	- Vida de Vera Figner, com a revolucionaria rusa
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Fotografia il·lustrativa de l'activista

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Mujeres Heroicas
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Kiralya
Data	03/1937
Extensió	827 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 4
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica / Narració
Temàtica central (titular)	- Història d'una dona que mor ajudant a homes ferits a primera línia a les Rambles de Barcelona
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Las mujeres trabajan
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	Dues planes
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 5 - 6
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Reportatge/Informatiu
Temàtica central (titular)	- Diferents feines que han adoptat les dones durant la guerra
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Diverses fotografies
Autoria	
Descripció de la imatge	Podem veure dones fent diverses professions: infermera, professora,

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Los niños, lejos de la guerra
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	272 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 7
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Els nens i nenes no han de viure la guerra i, per tant, han de viatjar a l'estranger
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dues fotografies
Autoria	
Descripció de la imatge	Dues fotografies on es veuen nens jugant amb normalitat

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Educar es equilibrar
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	03/1937
Extensió	252 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 7
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- L'educació dels nens i les nenes → trobar un equilibri
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuixos
Autoria	
Descripció de la imatge	Dibuixos que representen l'educació

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Separación
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	201 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista →
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Narració / Diàleg
Temàtica central (titular)	- La separació entre el fill i la mare quan aquest marxa a l'estranger per evitar la guerra
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Podem veure a una mare amb la seva filla a coll.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Disciplina
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	03/1937
Extensió	263 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 8
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- La disciplina com a possible única via de guanyar la guerra (molt en contra de la filosofia anarquista)
Temàtiques secundàries	- esclavitud
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Sanatorio de optimismo. Controladoras e intervenidos
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	340 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 8
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Narració/ficció
Temàtica central (titular)	Ens presenta un diàleg fictici que reflecteix la situació de guerra actual
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La doble lucha de la mujer
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Ilse
Data	03/1937
Extensió	704 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 8
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- La doble lluita de la dona - Amb l'exterior com a revolucionaria (igual que l'home) - Lluita per la seva llibertat interior (en contra de tothom dins del seu propi camp)
Temàtiques secundàries	- Independentment de la ideologia, tots els homes son enemics
Observacions	Brillant

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	

Descripció de la imatge	
--------------------------------	--

127.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Proyecto de creación de una fábrica de bodas en serie
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	484 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 9
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Exposa un projecte fictici (a mode de burla) per agilitzar els casaments. - Critica que la gent es segeuixi casant en una època revolucionaria com aquesta
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES

Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

128.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Renovemos, también, las palabras
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	308 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 9
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Ús del llenguatge
Temàtiques secundàries	- Crítica les relacions de poder
Observacions	“Es el Pueblo quien hace al camarada Ministro, al compañero Presidente, es él quien le regala esta honra; - con que derecho el Ministro o el Presidente se colocan a otro nivel que el del Pueblo? Ni piedra sobre piedra! La Revolución debe llegar también al diccionario”.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

129.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Nuestra labor en la casa de maternidad de Barcelona
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	381 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → 9
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Notícia / Opinió
Temàtica central (titular)	- Creació d'una classe de maternitat per acompanyar les mares en el procés d'embaràs i en el procés d'al·letament - Per evitar depressions postpart

	(com es coneix actualment) o avandonament.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

130.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Los que deshonran al anarquismo
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Nita Nahuel (F)
Data	03/1937
Extensió	574 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 9
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió

Temàtica central (titular)	- Dins el moviment anarquista també hi ha masclisme. - Maltractament verbal cap a la dona - La doble lluita de la dona
Temàtiques secundàries	-
Observacions	Brillant

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

131.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Guerra
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	208 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 10
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT

Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Estat de la guerra a Astúries, Frentes de Aragón i a Andalusia (sobretot la situació de la dona i els nens/es)
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

132.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	¿Revolución social o República democrática?
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	Jennette Hardy
Data	03/1937
Extensió	1385 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 10
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu / Reportatge
Temàtica central (titular)	- Parla del que diferents partits polítics busquen aconseguir: la revolució social o una república democràtica
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

133.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Hay sitio para todas
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	03/1937
Extensió	206 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → 11
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Considerar aptes a totes les dones per desenvolupar feines necessàries davant la guerra - Donar la possibilitat de formar-les i confiar en les seves capacitats (intel·lectuals i morals)
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

134.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Emma Goldman e Inglaterra
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	03/1937
Extensió	352 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 11

Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32563

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Parla de les accions que ha dut a terme Emma Goldman a Inglaterra a favor de la revolució espanyola
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

135.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	¡Por la salvación de nuestros valores morales!
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	
Extensió	350 paraules

Jerarquia	En portada
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Demanen rapidesa en acabar la guerra (sense importar les conseqüències) per tal de no perdre els valors revolucionaris durant l'espera.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

136.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Incitación a la vida
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	

Data	1936
Extensió	367 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 2
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Crítica a la religió i les seves costums
Temàtiques secundàries	- Parla d'un accessori en concret que s'utilitzava per crear dolor - Conseqüències de la guerra
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

137.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	03/1937
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Voluntarias, con la vocación

Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	1936
Extensió	316 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 2
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Fa una crítica dels estereotips de bellesa, totalment innecessaris en la funció de les voluntàries
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

138.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	

Títol	Los hombres al frente. Las Mujeres al trabajo
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	364 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 2
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Donar valor a la feina que desenvolupen les dones durant la guerra, des de les feines que han ocupat recentment a les que ja feien abans (llar, fills etc)
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Vicios burocráticos
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	464 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 3
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Crítica al sistema de cues → sistema burocràtic
Temàtiques secundàries	-
Observacions	Repeteix (en molts altres articles es veu) l'importància de no perdre ni un minut per guanyar la guerra.

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Fotografia
Autoria	
Descripció de la imatge	Podem veure una cua d'homes i dones esperant a ser atesos.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La hornadez del pueblo
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	189 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 3
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Diferencias entre classe obrera i classe opresora - La pau i la honradesa del poble envers la classe explotadora
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Niños, niños, niños
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	1400 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 4 - 5 (dues planes senceres)
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Importància d'apartar els nens i les nenes de la guerra - No imposar-los ideologies o posicionaments - Figura dels mestres com a definitori del seu pensament en el futur.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Diverses fotografies

Autoria	
Descripció de la imatge	Nens i nenes de diferents ètnies en diferents activitats: jugant estudiant, treballant...

142.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Montjuich
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	212 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 6
Apartat	"Cataluña la orientadora"
URL	https://cgt.org.es/wp-content/uploads/2017/10/Mujeres-Libres-05.pdf

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu / Opinió
Temàtica central (titular)	- Montjuic deixa de ser una presó eprò costa`ra deixar enrere el què recorda.
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

143.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Actividad
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	358 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 6
Apartat	"Cataluña la orientadora"
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Situació del servei domèstic, assistència...
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

144.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La Regional Catalana
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	482 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 6
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica / Informatu
Temàtica central (titular)	- Bases per una economia regularitzada i ajustar la producció a les necessitats de consum
Temàtiques secundàries	- Guió del consell d'economia

Observacions	
---------------------	--

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

145.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	La lucha en la calle
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	338 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 6
Apartat	"Cataluña la orientadora"
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica
Temàtica central (titular)	- Batalles a Barcelona
Temàtiques secundàries	-

Observacions	
---------------------	--

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

146.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Incautación de edificios en La Torrasa
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	207 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 6
Apartat	"Cataluña la orientadora"
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Crònica
Temàtica central (titular)	- Llocs públics i populars com cinemes s'ha convertit en llocs d'ajuda i apropiament alimentari

Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

147.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Comité pro cultura popular
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	179 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 6
Apartat	"Cataluña la orientadora"
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Informatiu
Temàtica central (titular)	- Projecte per apropar l'obrer a la cultura popular

Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

148.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	¡Campesinos!
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936
Extensió	304 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 7
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Reclama els drets dels camperols i

	denuncia totes les desigualtats que pateixen - Encoratja a tots ells per guanyar aquesta lluita
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Autoria	
Descripció de la imatge	Podem veure dos camperols amb una expressió feliç

149.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Intelectuales
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacció)	
Data	1936
Extensió	744 paraules
Jerarquia	Dins el cos de la revista → pg 7
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imag

	enes/grupo.cmd?path=32581
--	---------------------------

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- La situació de privilegi en la que es troben els intel·lectuals (una minoria davant la massa) - Ignorants de la Revolució
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	
Autoria	
Descripció de la imatge	

150.

FITXA DE LA REVISTA	
Nom	Mujeres Libres
Data	1936
Lloc d'edició	Madrid (Barcelona)
FITXA DE L'ARTICLE	
Títol	Liberatorios de prostitución
Autor - Nom/Sexe (F/M/Redacción)	
Data	1936

Extensió	496 paraules
Jerarquia	En el cos de la revista → pg 8
Apartat	
URL	http://www.mcu.es/ccbae/es/catalogo_imagenes/grupo.cmd?path=32581

CONTINGUT	
Gènere periodístic	Opinió
Temàtica central (titular)	- Necessitat de suprimir la prostitució - Punt més urgent a assolir - projecte innovador per donar suport i guia
Temàtiques secundàries	-
Observacions	

IMATGES	
Tipus (fotografia, dibuix...)	Dibuix
Autoria	
Descripció de la imatge	Dues dones nues creuades de braços